



POLITIKA
DVOMI O
GASPARIJU



SLOVENIJA
PRESEDUJE
AGENCIJI ALI PRALNICI?

DEMOKRACIJA



Oddaja Preverjeno,
ki jo na POP TV
vodi Alenka Arko,
je glavno orodje
v rokah leve za
podpihovanje
kulturnega boja.

KOMANDANT IN PREVERJENA KURIRKA

INTERVJU

Dr. Frane Adam

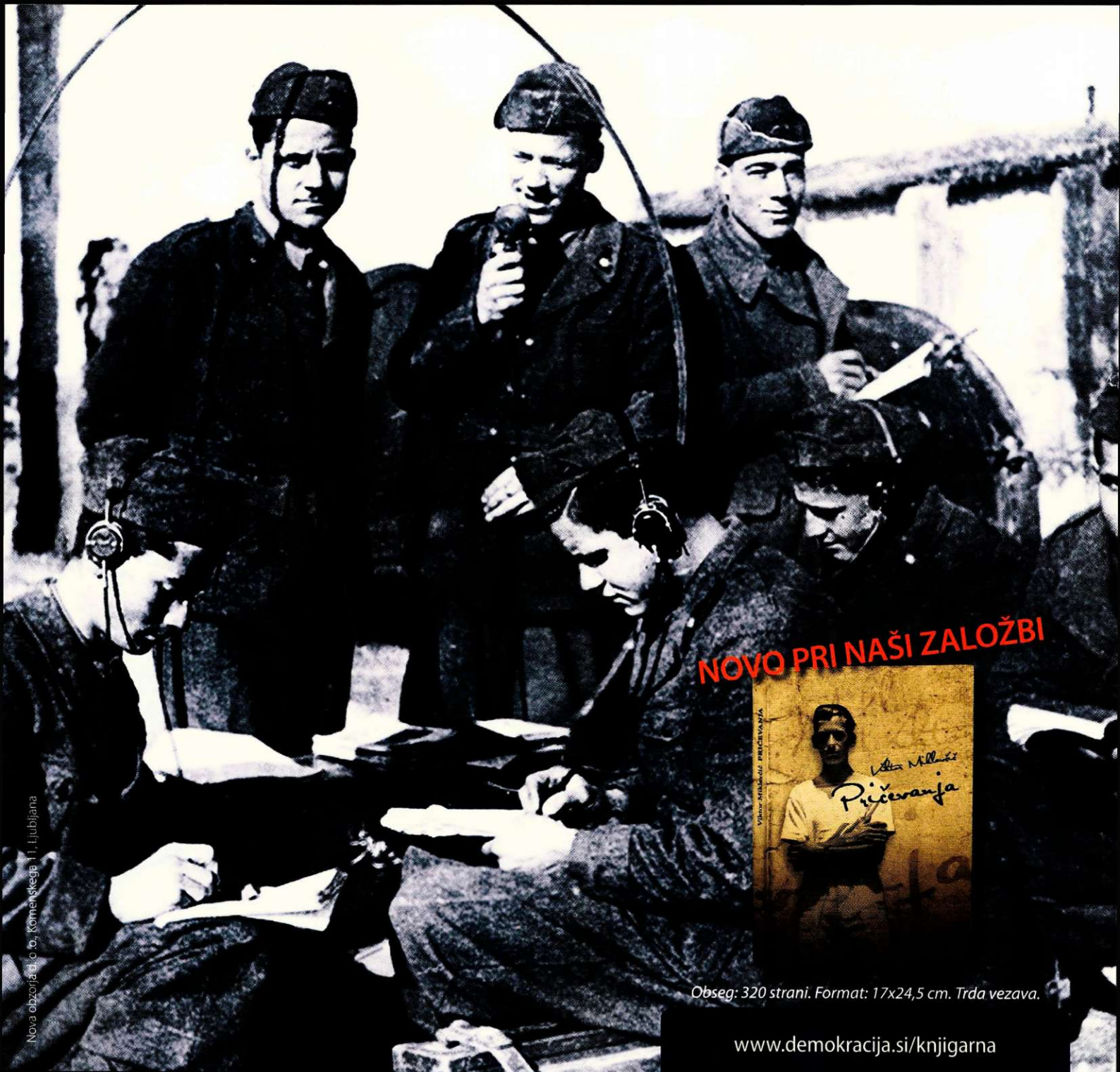
Slovenija lahko sestavi dve vladni ekipi



ISSN 1408-0494

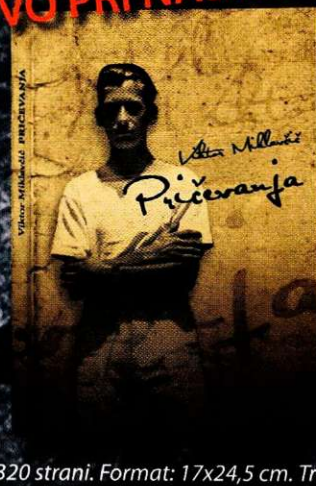


9 771408 049069



Nova oporjava o boju Komenskega 11. Ljubljana

NOVO PRI NAŠI ZALOŽBI



Obseg: 320 strani. Format: 17x24,5 cm. Trda vezava.

www.demokracija.si/knjigarna

Viktor Miklavčič PRIČEVANJA

Avtor se spominja mladosti za časa fašističnega terorja na Primorskem, bojev v 2. svetovni vojni v italijanski in jugoslovanski kraljevi vojski ter sanj, ugaslih v udbovsem zaporu, o pravičnejši družbeni ureditvi v Titovi Jugoslaviji.

Cena knjige je **4.900,00 SIT / 20,44 EUR**. Naročila sprejemamo po e-pošti knjigarna@demokracija.si ali po telefonu **01 230 06 66**.

Poštnino po veljavnem ceniku Pošte Slovenije plača naslovnik ob prevzemu. Vse cene vsebujejo 8,5% DDV. Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR je 239,64 SIT.

knjigarna
DEMOKRACIJA



Dolga pot do ravnovesja

Metod Berlec

Pokazalo se je, da je v Sloveniji mogoče postaviti dve vladni ekipi, v intervjuju za našo revijo ugotavlja sociolog dr. Frane Adam. Po njegovem mnenju sedanje stanje v Sloveniji kaže, da ni točna ocena, da zaradi majhnosti slovenskega naroda ni mogoče imeti dveh ekip oziroma je mogoča samo ena ali ena in pol ter da je zaradi tega nujno povezovanje med bloki v smislu raznorodnih koalicij, kot so se pojavljale v preteklosti. Koalijske povezave so pač potrebne zaradi obstoječega proporcionalnega volilnega sistema, ki zmagovalcev ne nagradi tako kot večinski volilni sistem. Po državnoborskih volitvah smo vedno priče napornemu oblikovanju vladne koalicije. Sedanjo vlado sestavlja Slovenska demokratska stranka, Nova Slovenija, Slovenska ljudska stranka in Demokratska stranka upokoencev Slovenije. Prvi dve stranki, ki v koaliciji nosita glavno breme, sta bili dolga leta v opoziciji, medtem ko sta bili drugi dve zadnja leta večinoma na oblasti. Kljub vsemu je zdajšnja vlada dokaz, da obstaja alternativa nekoč „nenadomestljivi“ vladavini liberalne demokracije. Sprememba oblasti je prinesla delne spremembe na področju elit. T. i. levoliberalna elita je nekoliko izgubila moč, nekaj pa je pridobila sredinska, desnosredinska elita, ki je skozi naporna opozicijska leta zorela za odgovorno vladanje. Do največjih premikov je prišlo na področju politične elite, sledijo spremembe na področju gospodarske in kulturne elite, ki pa niso tako velike, kot bi nekateri želeli prikazati. Pri zadnjih dveh gre večinoma za zamenjave, ki so posledica generacijskih premikov, menjave starejših kadrov z mlajšimi, manj za menjave iz čisto političnih razlogov. S spremembo oblasti je prišlo do sprememb na medijskem področju, ki vsebinsko tudi niso tako velike, kot trdijo v opoziciji. Če so prej v Sloveniji prevladovali ultralevičarski, napadalni mediji, smo sedaj priče premikom v levo sredino oziroma sredino. Resnega desnosredinskega dnevnega časopisa Slovenija še vedno nima. Do pravega ravnovesja bo prišlo šele čez leta.

Na splošno lahko rečemo, da vlada deluje dobro. To kaže ne nazadnje sprejem Slovenije v evroobmočje. Kot pravi Adam, se je Janševa vlada dobro izkazala na zunanjepolitičnem področju, kar pomeni, da Evropa pa tudi svet z veseljem sprejmejo medse nove, prodorne politike, ki imajo vizijo in niso samo tehnokrati. Hitro se namreč vidi, kdo ima evropske vrednote v srcu, kdo pa jih ima samo za mašilo v svojih praznih govorih. Seveda sedanja vlada ni brez napak. Posebno pozornost bo vseskozi morala nameniti morebitnim neodgovornim ravnanjem, pojavom korupcije in podobno. S svojim ravnanjem mora biti zgled. Na oblasti ni zato, da poteši svoje apetite, ampak zato, da dela za ljudi. V nasprotnem primeru se bo strankam na oblasti začelo dogajati, kar se danes dogaja liberalni demokraciji.

LDS v soboto čaka programski kongres. Po t. i. klavzuri pod patronatom Liberalne akademije so se strasti navidezno nekoliko pomirile. Na kongresu bodo glasovali o zaupnici predsedniku stranke Jelku Kacinu. Obstaja prepričanje, da se bo Kacin obdržal na položaju. Ali bo zaradi tega del članstva iz stranke izstopil, je drugo vprašanje. Zdi se, da se bo po kongresu – ne glede na izid – agonija te stranke nadaljevala. Nasploh so številni prepričani, da hitre in čudežne rešitve na tranzicijski levi ni. Ustanavljanje nove stranke, ki naj bi jo po Golobičevih načrtih vodil Zoran Janković, je zelo tvegano početje glede na to, da se mora Janković na županškem mestu šele izkazati oziroma bo imel do jeseni 2008 po vsej verjetnosti premalo časa za to. Pahorjeva morebitna izvolitev za predsednika republike pa bi pomenila še krizo Socialnih demokratov, ki jim Pahorjeva podoba v javnosti, kot kažejo javnomnenjske ankete, končno nekoliko koristi.

Kakor koli že, za vladno koalicijo je kriza tranzicijske levice priložnost, da poskrbi za uravnoteženje slovenske družbe, za zdravo konkurenčnost med glavnima slovenskima elitama, kar bo dolgoročno pozitivno vplivalo na slovensko demokracijo. ■

Za vladno koalicijo je kriza tranzicijske levice priložnost, da poskrbi za uravnoteženje slovenske družbe in za zdravo konkurenčnost med glavnima slovenskima elitama.

UVODNE STRANI

- 9 Koroška: nov začetek
- 10 Pogledi: Zavajanje?
- 11 „Junak“ boja za svobodo

POLITIKA

- 12 Dvomi o Gaspariju
- 15 Netilci nestrpnosti

SLOVENIJA

- 18 Dan D za liberalno demokracijo
- 20 Agencija ali pralnica?
- 22 Vroč bančni parket
- 24 Konkurenca nam bo koristila
- 26 Nezaupnica slabemu direktorju
- 28 Zavezani Evropi

TUJINA

- 30 Nafta za korupcijo
- 31 Globus: Schillerjev muzej
- 32 Tuji tisk: ZDA in Iran

INTERVJU

- 34 Dr. Frane Adam

NEKOČ IN DANES

- 38 Prikriti rod
- 41 Tihi svetovi
- 45 Med romantiko in umetnostjo

KULTURA

- 46 Festival Fabula
- 47 Antični Navport

OGLEDALO

- 48 Film: Naša mala mis
- 50 Avtomobilizem: Opel corsa 1,2 enjoy
- 52 Znanost: Težave velikih letal
- 54 Šport: Šampion na deski
- 56 Črna kronika: Petardna bilanca
- 58 Rumeno: Alya se pripravlja ...
- 60 TV Kuloar: Na zdravje!
- 62 Kronika časa: Kraljica in njena doba
- 66 Lahovnikov umik iz politike?

DEMOKRACIJA, p.p. 4315,
Komenskega 11, 1000 Ljubljana, SI
Tel.: 01/ 2300 660 (uredništvo), urednik@demokracija.si;
01/ 230 06 66 (tajništvo), tajnistvo@demokracija.si
Faks: 01/ 230 06 61

Glavni in odgovorni urednik: Metod Berlec

Tehnični urednik: Bojan Jovan
Novinarji: Peter Avsenik, Gašper Blažič, Lucija Horvat,
Petra Janša, Lovro Kastelic, Barbara Prevorčič, Aleš
Kocjan, Vida Kocjan, Monika Maljevič, Ana Müllner,
Bogdan Sajovic, Denis Vengust, Mitja Volčanšek
Kolumnisti: Esad Babačič, dr. Andrej Capuder,
mag. Klemen Jaklič, dr. Janez Jerovšek, dr. Janko Kos,
dr. Matej Makarovič, dr. Hubert Požarnik,
dr. Andrej Rahten, dr. Ljubo Sirc, dr. Peter Starič

34 Intervju: dr. Frane Adam



Ni točna ocena, da zaradi majhnosti v Sloveniji ni mogoče imeti dveh ekip oziroma je mogoče sestaviti samo eno ali eno in pol ter da je zaradi tega nujno povezovanje med bloki v smislu raznorodnih koalicij, kot so se pojavljale v preteklosti.

12 Dvomi o Gaspariju

Iz Banke Slovenije naj bi bili v času Gasparijevega vodenja anonimno in nepodpisano na sedež Evropske centralne banke posredovali interne (sicer neuradne) dokumente, s katerimi naj bi bili lastno državo prikazovali kot nesposobno za doseganje konvergenčnih kriterijev za vstop v evrsko območje.



15 Netilci nestrpnosti

Za slovenski politični prostor je značilno, da je pogosto zaznamovan z velikimi temami, ki niso nujno politične, vendar vnašajo delitve med ljudi, hkrati pa sprožajo nestrpne odzive. V zadnjem času pri tem izstopa oddaja Preverjeno.

20 Agencija ali pralnica?

Nadzor nad delom Regionalne razvojne agencije Ljubljanske urbane regije je bil neustrezen, hkrati pa je svet agencije dovoljeval izplačevanje delovne uspešnosti direktorici v višini 50 odstotkov osnovne plače, kar je največja mogoča višina.



Stalni zunanji sodelavci: Vera Ban,
Peter Colnar, Pavel Ferluga, Igor Gošte,
Miran Mihelič, Marija Vodišek

Lektoriranje: Joža Gruden

Prelom: Tone Tehovnik

Realizacija: Nova orbita d.o.o.

Fotografija: Gregor Pohleven (urednik),
Bor Slana, agencije, arhiv Demokracije

Tisk: Ma-tisk d.o.o., Maribor
Datum natisa: dan pred izidom

Izhaja: vsak četrtek;

Cena: 550 SIT / 2,29 EUR

Izdaja: Nova obzorja d.o.o.

Direktor: Andrej Lasbaher

Naklada: 11.000 izvodov

TRR: 24200-9004125033, Raiffeisen Krekova banka d. d., Maribor
Poštnina plačana pri pošti 1102. Nenaročenih člankov in fotografij ne plačujemo in ne vračamo.

Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost (Ur. l. RS, št. 89/98) sodi tisk Demokracija med proizvode, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8,5 %.

Naročniški oddelek: narocnine@demokracija.si; Naročniki prejmejo položnico s prvo revijo v mesecu. Odjave sprejemamo pisno do 15. v mesecu s veljavnostjo prvega v naslednjem mesecu. Letna naročnina za države članice Evropske zveze znaša 260 evrov, za druge pa 288 USD.

Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaarskih cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.

Fotografija na naslovnici: Bor Slana, fotomontaža



Možnosti za spremembo je vse manj

Aleš Kocjan

O predlogu vlade, da bi poslansko imuniteto razširili tako, da poslanec ne bi bil odškodninsko odgovoren za besede, ki jih izreče v parlamentu, in da bi se hkrati odpravila nepoklicna imuniteta, smo se pogovarjali s poslancem Brankom Grimsom.

LDS je na nedavni seji ustavne komisije na temo poslanske imunitete predlagala, da bi iz predlaganih sprememb izvzeli predlog, da poslanec ni odškodninsko odgovoren za žaljive obdolžitve. Kako to kot član ustavne komisije komentirate?

V LDS so ves čas sodelovali s figo v žepu in si očitno prizadevali ohraniti dosedanje slabo ureditev imunitete v ustavi, ki dopušča dvojna merila in zlorabe. To jim je sedaj s podporo SD tudi uspelo. Mi smo skladno z dano besedo svoj predlog za črtanje imunitete umaknili in podprli kompromisni predlog, oni pa ne. Zakaj se je SD odločila, da se znova podredi LDS, ne vem, saj so pred tem dve leti zagotavljali nasprotno. S tem se je znova izkazalo, da med tranzicijskimi ultralevičarji ni verodostojnega sogovornika. To je pomembno sporočilo javnosti v času, ko se premeščajo med strankami in ustanavljajo nove. Ker gre za ene in iste ljudi, ki so se med seboj postavljali in menjavali na funkcijah v politiki in gospodarstvu (ki je bilo v njihovem času samo del politike in nič drugega), niti morebitna ustanovitev nove stranke ne bo prinesla nič resnično novega. Zamenjati bi se morala tako generacija politikov na tranzicijski levici (z »novokomponiranimi« vred) kot tudi njihov način delovanja, da bi pridobili verodostojne sogovornike in torej evropsko primerljivo opozicijo, kakršno si Slovenija nedvomno zasluži. Sedaj ko dana beseda levičarjev ne velja prav nič, niti njihovi podpisni ne, tega očitno žal ni.

Na ustavni komisiji se je znašel tudi predlog, da bi v ustavo izrecno zapisali, da imuniteta v primeru kršitve 63. člena ustave ne velja, kar je bilo tudi sprejeto. Zakaj je po vaše takšen zapis potreben?

Gre za prepoved spodbujanja nestrpnosti na podlagi vere, politike ali drugih osebnih okoliščin. To je lahko podlaga za izbris politične stranke iz registra, čeprav je tudi svoboda političnega združevanja ustavno zaščitena dobrina. Tako določilo bi po mnenju mnogih ustavnih strokovnjakov izboljšalo predlagani kompromis, ker bi se izognili temu, da bi sodišče tehtalo dve ustavno zaščiteni dobrini. Sprašujem se, ali nista na koncu LDS in SD prav zaradi tega amandmaja odtegnili podporo skupno določenemu kompromisnemu besedilu ustavnega zakona, saj sta v zadnjem hipu spoznali, da potem njuni poslanci ne bi bili zaščiteni pred kazenskim pregonom zaradi netenja nestrpnosti proti verujočim. Mnogi njihovi nastopi namreč vsebujejo takšne elemente.

Omenjeno dopolnilo je komisija potrdila, ni pa potrdila dopolnila LDS, zaradi česar dogovora poslanskih skupin o spremembi imunitete ni. Državni zbor lahko zdaj ustavno-revizijski postopek ustavi ali pa se odloči za nov predlog ustavnih sprememb. Za kaj se boste kot poslanec zavzeli vi?

Odločil se bom skupaj s poslansko skupino SDS, osebno pa sem za črtanje imunitete iz ustave, čeprav to ta čas ni več »v igri«. Se

pa tudi v LDS in SD dobro zavedajo, da bi bila edina realna možnost za spremembo dokončno sprejetje enkrat že izglasovanega in podpisanega kompromisa. To bi lahko teoretično državni zbor zahteval od komisije s sklepom, a tak predlog bi bil smiseln le, če ga vložijo oziroma podpre tudi katera od teh dveh strank. Če takega predloga ne bodo vložili in podprli, bo to jasen znak, da je vse njihovo javno govorjenje sprenevedanje in demagogija, katere očitni cilj je ohraniti sedanjo ureditev imunitete, ki omogoča zlorabe, kakršna je bila odločitev državnega sveta o podelitvi imunitete državnemu svetniku, takrat visokemu funkcionarju LDS. Že vedo, koliko takih je še v njihovih vrstah.

Verjamete, da vam bo glede tega vprašanja uspelo doseči dogovor in potrebni dve tretjini glasov poslancev za spremembo ustave?

Menim, da je pravi čas za to že minil, saj so ljudje v glavnem pozabili na zlorabo imunitete, ki jo je s podelitvijo imunitete funkcionarju LDS povzročil državni svet. Možnosti za spremembo ustave je vse manj, če pa se ne bo izšlo v tem mandatu, si bom v naslednjem prizadeval prepričati zadostno število (vsaj 30) poslancev, da bi znova vložili predlog za izbris celotne imunitete iz ustave. Ob odločanju o črtanju imunitete iz ustave bi se sedanja demagogija funkcionarjev LDS in SD razgalila do konca, a žal vložitev istega predloga v sedanjem mandatu državnega zbora po poslovniku ni več mogoča.

Bolje evro kot konvertibilni dinar

Ob nedavni proslavi ob uvedbi evra v Sloveniji so se nekateri pridušali nad tem, naj bi proslava preveč stala. Mogoče res ni bila poceni, vendar je še vedno boljše praznovati uvedbo evra kot uvedbo novih konvertibilnih dinarjev. Uvedba evra se praznuje le enkrat v zgodovini, medtem ko je bilo treba uvedbo novih konvertibilnih dinarjev, ki smo jim odvzeli nekaj ničel, včasih praznovati praktično vsako leto. Bilo je drago, pa še nobenega učinka ni bilo.

ISKRICA

Kraki

Aleksander Škorc

»Bratje, govoril sem z Jezusom,« je oznanil nadškof in v sobani je zavladała sveta tišina. Bleščeče opravljeni škofje so spoštljivo utihnili, le težke, z dragulji okrašene zlate čase so se zamolklo oglašale ob pristajanju na zloščenenih površinah masivnih miz. »Najprej se je razhudil,« je nadaljeval nadškof. »Rekel mi je: 'Le kako si drznete za blagoslove v mojem in očetovem imenu ljudem zaračunavati?! Vam je bilo za zmožnost blagoslavljanja treba kdaj kaj plačati?! Sem vam mar jaz ali kdor koli prodal dovoljenje za uporabo svojega imena?! No, sicer se bo pa to v kratkem spremenilo!' Tako je rekel in mi dal vedeti, kakšna bo cerkev v prihodnje. Množica novih menihov bo oznanjala evangelij na popolnoma prostovoljni podlagi. Hodili bodo v službe, popoldne pa oznanjali, ozdravljali in blagoslavljali ljudi. Cerkveno premoženje bo pravično razdeljeno med reveže in kmalu ne bo več ne lačnih, ne revnih in ne preganjanih. Menihe bo izbral in jim podelil posebnih moči Jezus osebno, in to po enem samem kriteriju, nesebičnosti. Tako sem videl, bratje moji, in vem, kaj nam je storiti. Takoj bomo začeli razdeljevati bogastvo, saj smo ga za ljudi tudi zbirali, mar ne? Evangelij bomo začeli oznanjati tako, kot sem videl, in Jezusu dokazali, da si zaslužimo biti božji služabniki tudi v prihajajočih časih.»

»Brat moj,« je po dolgem premoru menil najstarejši škof, »tvoja svetost me je v srce presunila. Nemudoma bom govoril s prijateljem kardinalom. Zanesljivo te bo takoj hotel videti tudi papež in prepričan sem, da boš že jutri med varnimi vatikanskimi zidovi pripravljaj dokumente za prenovalo cerkve.»

Tako se je tudi zgodilo, škofje pa so za bogato obloženo mizo varovali v korist revežev zbrano premoženje in razpravljali o svetosti življenja, dokler se ni oglasil mlad podškof: »Bratje, se vam ne zdi, da je življenje eno in edino, za vsa živa bitja enako in da se ne spodobi pobiti tristo žab, da bi se mi najedli njihovih krakov? Mar ne bi bilo lepo, ko bi srna, ki je končala v naših želodcih, še naprej svobodno tekala po gozdu? Reči hočem, da je svetost življenja za vsa bitja enaka in da je greh nesrečne, prevarane in zapuščene mladence, ki je prisiljena odpraviti plod, enak kot greh tistega, ki za svoje potrebe obilju hrane navkljub pobija svobodna bitja, ki se od ljudi komaj kaj razlikujejo!?»

»Brat moj,« je po dolgem premoru menil najstarejši škof, »tvoja svetost me je v srce presunila. Nemudoma bom govoril s prijateljem kardinalom ...«

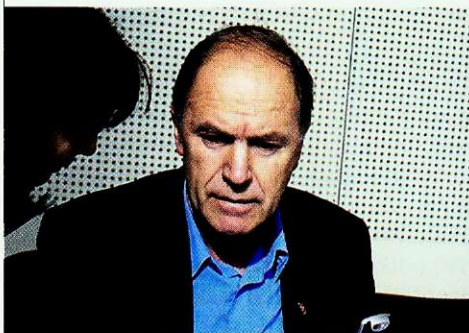
H-umor

»Marko Milič ji bo oprostil dolgove, nekaj pa bo za naš klub primaknil še iz svojega žepa, da mu dovolimo odhod.«

(Športni direktor Uniona Olimpije Jure Zdovc morda edini vidi pozitivne plati v odhodu kapetana moštva Marka Miliča iz Tivolija v Madrid.)

»Gotovo so to potica, pršut in slovenska vina. Steklenice bomo peljali tudi v Bruselj.«

(Šefinja slovenskega protokola Ksenija Benedetti ve, s kakšnimi izdelki naj promoviramo Slovenijo med svojim predsedovanjem EU.)



»Razumeti bi morali, da to niso več sindikati 19. stoletja.«

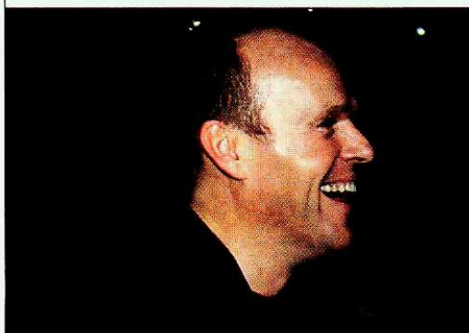
(Dušan Semolič razlaga, zakaj bi morali mladi ekonomisti, ki so kritizirali sindikate, obiskati hitri tečaj sodobne zgodovine.)

»Največja navijačica za ohranitev zelene planeta.«

(Modna oblikovalka Maja Ferme svojo navijaško strast usmerja v prav poseben šport.)

»Seveda, če bi bilo treba, bi šel tudi na terapijo z elektrošoki.«

(Psihiater Andrej Marušič bi, če bi zapadel v depresijo, ukrepal korenito in brez odlašanja.)



»Jaz sem najbolje plačani menedžer v Sloveniji.«

(Generalnemu direktorju Pro Plusa Marijanu Jurencu se je ob žlahtni kapljici na ponoletnem sprejemu za novinarje in urednike v hotelu Mons razvezal jezik o marsičem.)

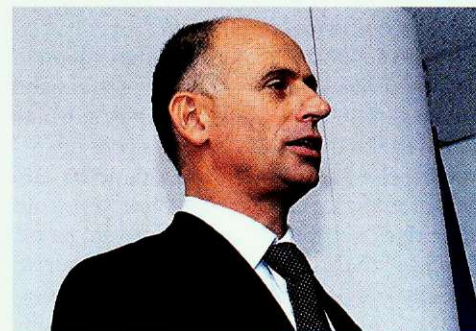


»... ne razumem nekaterih, ki besedičijo, da slovenščina ni melodičen jezik in da je neprimerna za uglasbljevanje.«

(Glasbenik Gal Gjurin ne trpi, ko se nekateri glasbeni kolegi odločajo za angleška besedila, češ da so bolj spevna.)

»Dvojezična topografija je le povod, da uničijo deželnega glavarja.«

(Jörg Haider vidi v ozadju vprašanja dvojezičnih krajevnih napisov na Koroškem politične igre. To že, a za čigave igre gre?)



»V življenju se mnogokrat srečamo z različnimi paradoksi – protislovji, torej presenetljivimi in protislovnimi mislimi, ki so v nasprotju s pričakovanjem ali splošnim mnenjem.«

(Kolumnist Financ Janez Drobnič bralcem pojasnjuje svoj spremenjeni odnos do medijev.)

»Po predstavi pa mi je bilo precej boljše. Oder torej tudi zdravil.«

(Igralka in Severjeva nagrajenka Alenka Tetičkovič pozna odličen recept, kako premagati nosečniško slabo počutje.)

»Ti pa so, kot je jasno komurkoli, ki deset minut posluša tretji program Radia Slovenija, popolnoma neprebavljivi.«

(Mozartov navdušenec, RTV-jevec Jure Godeler ne prenese glasbenih eksperimentov v svoji medijski hiši.)

»Zakaj predsednik ne začne sklicevati svojih štabov in tiskovnih konferenc na temo klimatskih sprememb?«

(Janez D. se sprašuje, zakaj predsednik ZDA George W. Bush ni bolj podoben slovenskemu predsedniku.)

Popovič vrača žogo

Dvoboju na daljavo med koprskim županom Borisom Popovičem in nekdanjim predsednikom Milanom Kučanom ni videti konca. Potem ko je Kučan pred Kovačičevo komisijo zanimal vse županove trditve, naj bi bil stal v ozadju Popovičeve aretacije leta 2003, in dejal, da pričakuje Popovičevo opravičilo, se je slednji prejšnji četrtek odzval s tiskovno konferenco. Na njej je dejal, da je kvečjemu Kučan tisti, ki bi se moral skupaj s svojo »organizacijo« opravičiti. Popovič je bil kritičen tudi do Kučanovega »omalovažujočega« odnosa do članov komisije. Tako je župan prepričan, da če bi Kučan še imel v rokah škarje in platno, »bi sledila preiskovalcem samo še likvidacija«.

Župan največje obalne občine je dodal, da je nekdanji predsednik pred parlamentarno preiskovalno komisijo »izrekel več neresnic,« kar naj bi lahko tudi dokazal. O tem naj bi jasno govorila pričujoča slika, ki so nam



Milan Kučan na srečanju s tedanjim ministrom Radom Bohincem

jo posredovali iz mestne občine Koper. Posnetek z dne 4. oktobra 2003 (v času, ko je bil Popovič priprt) kaže, kako sta se Kučan in tedanji notranji minister Rado Bohinc srečala v Pobegih pri Kopru. Razlogov za srečanje (župan se sprašuje, ali je Kučan čestital Bohincu za uspešno izvedeno aretacijo) ne poznamo, glede na Kučanovo izjavo, da ga v Kopru po Popovičevi umestitvi ni bilo, pa slika poraja več vprašanj. M. V.

Modrosti tedna

»Evro, ki smo ga dobili, je gotovo imenitna stvar, a paziti bi morali, da imenitnega ekonomskega menjalnega instrumenta ne bi začeli slaviti, ne da bi vedeli, za kaj Evropi poleg kupi-prodajmenjaj-zasluzi še gre. In če je res večini Slovencev ob prelomu z Jugoslavijo in še bolj njenim političnim sistemom šlo izključno za to, da bi imeli zahodnoevropski življenjski standard, potem se nam že jutri lahko zgodi, da bomo to sicer dobili, izgubili pa bomo svoj obraz.«

(Pisatelj Drago Jančar)

»Drugače od klasične levice je (slovenska t. i. nova levica, op. ur.) izrazito elitistična. Gre za to, kar je ameriški pisatelj Tom Wolfe poimenoval »radical chic«, se pravi levičarstvo višjih slojev in ozkih skupin intelektualcev, ki je kljub človekoljubni retoriki precej odmaknjena od življenja, problemov in načina razmišljanja običajnih ljudi.«

(Sociolog dr. Matevž Tomšič)

Želja nadškofa Šuštarja

Na tiskovni konferenci ob srečanju duhovnikov, ki delujejo v bolnišnicah, so svoje poglede na to delo minuli ponedeljek v Ljubljani predstavili dr. Marjan Peklaj, dr. Jože Štupnikar, msgr. Mirko Šlibar in župnik bolniške župnije Marko Novak. Peklaj je govoril o pomenu Svetega pisma v življenju bolnika, pri čemer je poudaril, da je bolniku branje in premišljevanje te knjige »dragocena duševna hrana in opora v preizkušnji«. O zgodovini, namenu in poteku srečanj, kakršnemu smo bili priče dan po tiskovni konferenci, je msgr. Šlibar dejal, da je bila že v dekretu ob ustanovitvi bolniške župnije leta 1985 omenjena želja nadškofa Šuštarja, naj se bolnišnični duhovniki medsebojno bogatijo na takšnih srečanjih, ki so tudi izobraževalna.

Prav o vseživljenjskem izobraževanju teh duhovnikov je govoril dr. Štupnikar in izrazil prepričanje, da je to potrebno že zato, ker je skupna želja vseh v



Tiskovna konferenca bolnišničnih duhovnikov

državi urejena skrb za bolnike. »Jasno, da v proces zdravljenja sodi tudi duhovna oskrba,« je dejal. Pater Novak pa je izrazil zadovoljstvo s srečanji, na katerih se bolnišnični duhovniki že vrsto let »medsebojno povezujejo, si delijo izkušnje, se duhovno poglobljajo in izobražujejo.« P. A.

Vest družbe

V Slovenski demokratski stranki so se minuli ponedeljek spomnili tretje obletnice smrti Rudija Šeliga. Kot so dejali v stranki, Rudi Šeligo ni bil le pisatelj, temveč tudi soustanovitelj Slovenske demokratske zveze, član vodstva te prve stranke v Sloveniji, katere pravna in politična naslednica je danes SDS, ter poslanec prve svobodno izvoljene skupščine, dolgoletni predsednik sveta Borštnikovega srečanja, leta 2000 minister za kulturo, zadnji dve leti svojega življenja pa tudi izredni član SAZU. »V Slovenski demokratski stranki se ga spominjamo kot vitalnega sodobnika politične pomladi in osamosvojitve ter človeka velike moralne avtoritete,« pravijo v SDS.

Rudi Šeligo je s svojim literarnim delom in dramatiko močno zaznamoval slovensko prozo druge polovice 20. stoletja. Njegova literarna dela, ki jih teoretični največkrat umeščajo v modernizem, so prepoznavna po izjemnem in izvirnem slogu pa tudi po nekonvencionalnih tematikah. Njegovo najbolj znano delo je kratek roman Triptih Agate Schwarzkobler iz leta 1968, s katerim je pisatelj uveljavil standarde sodobnega pripovedništva. Večkrat je poudarjal tudi vlogo pisateljev, ki bi morali biti vest družbe. P. A.



Pred tremi leti je umrl Rudi Šeligo.

Številne zakone bodo poskušali uskladiti

Predsednik vlade Janez Janša je v začetku tega tedna sklical nov sestanek Partnerstva za razvoj, h kateremu so lani pristopile vse politične stranke razen LDS in oba poslanca manjšin.

Na sestanku so članice in člani partnerstva potrdili seznam 74 zakonov in drugih aktov, ki naj bi jih letos obravnavalo partnerstvo. Med njimi so največ pozornosti namenili zakonu o koncesijah v zdravstvu in sklenili, da se bo javna razprava o njem podaljšala še za mesec dni, v tem času pa naj bi se minister za zdravje Andrej Bručan sešel s člani pogajalskih skupin tistih članic partnerstva, ki so zainteresirane za usklajevanje.

Podaljšanje javne razprave, in sicer trimesečno, je partnerskemu svetu predlagala SD, predstavniki strank pa so se na sestanku dogovorili, da se razprava podaljša za en mesec. Socialni demokrati imajo po besedah Boruta Pahorja »ločeno stališče« glede priprave omenjenega zakona, zato bodo vztrajali, da



Partnerski svet za razvoj se bo usklajeval o 74 zakonih.

se o zakonu še usklajujejo. Če o spornih določbah zakona ne bi dosegli kompromisa, naj bi nato o predlogu odločalo tudi partnerstvo, kar bi se zgodilo prvič.

Tudi premier Janez Janša je po seji potrdil, da bodo ministru Bručanu predlagali podaljšanje roka za razpravo, Pahor pa naj bi bil za-

gotovil, da bodo na zakon podali vrsto konkretnih pripomb in ne le pavšalnih očitkov oziroma manipulativnih očitkov o divji privatizaciji zdravstva.

Pri predlaganem zakonu o koncesijah gre sicer po Janševih besedah za iskanje rešitve za ureditev zdravstvenega sistema. »Sedanje stanje ni dobro, kar pa ni v največji meri rezultat dela sedanjega ministra za zdravje. V prejšnjih mandatih so se namreč koncesije podeljevale brez jasnih kriterijev, zato je sedanje stanje na tem področju neuravnoteženo in neurejeno,« je dejal Janša.

Članice in člani partnerskega sveta so se na sestanku, ki je potrdil dobre odnose med njimi, še dogovorili, da jih bo vlada sproti seznanjala z rezultati usklajevanja s socialnimi partnerji na področju reforme trga dela. A. K.

Za čezmejno sodelovanje

Prejšnjo soboto je v kulturnem domu v Kobaridu potekalo 37. novoletno srečanje Slovencev iz Videmske pokrajine in Posočja v organizaciji tolminske upravne enote in treh posoških občin. Častni gost, okoljski minister Janez Podobnik je poudaril, »da nas je v preteklosti delila meja, ki je danes praktično ni več, zato lahko upravičeno z optimizmom stopamo na pot medsebojnega sodelovanja«.

Ker rojake najbolj vznemirja morebitna graditev visokonapetostnega daljnovoda Okroglo-Videm, je Podobnik pojasnil, da Slovenija o tem ni sprejela nobenega zavezujočega sklepa. Minister se je zahvalil slovenskim organizacijam v Benečiji, Reziji in Kanalski dolini, ki kljub težavam in pritiskom v preteklosti negujejo slovensko kulturo, jezik in običaje.

Na prireditvi je ob bogatem kulturnem programu govoril



Srečanje je obogatilo kulturni program.

Riccardo Ruttar. Izpostavil je »nevzdržan pritisk« državne meje kot enega od vzrokov za demografski padec teh dolin in poudaril pričakovanja zamejcev glede izvrševanja zakona za Slovence zunaj matice. Najpomembnejše pa je, da pozabijo medsebojno sprtost in se povežejo za pridobivanje čezmejnega razvojnega denarja. Med srečanjem so podelili tudi Gujonovo priznanje, ki ga je letos prejel Aldo Conto, priznanje pa je prevzel njegov sin. M. M.

Sprejem za sedmo silo

V četrtek, 18. januarja, smo tudi novinarji prišli na svoj račun, saj sta predsednika vlade ter državnega zbora Janez Janša in France Cukjati v ljubljanskem hotelu Mons priredila ponovoletni sprejem za predstavnike sedme sile. Med gostitelji smo pogrešali navzočnost predsednika republike Janeza Drnovška, o kateri se je v svojem govoru pošalil tudi premier Janša, ki je poudaril medsebojno odvisnost novinarjev in politikov, predvsem pozicijskih. Za leto 2007 je Janša zato zaželel čim boljše sodelovanje z mediji, hkrati pa poudaril, da bo v prihajajočem letu dovolj resničnih pomembnih dogodkov, zato ne bo potrebe po njihovem »ustvarjanju«. Na tako s strani medijev kot predstavnikov vlade in opozicije dobro obiskanem sprejemu smo »pogrešali« močnejšo zasedbo iz vrst LDS, vendar je to na neki način opravičljivo spričo notranjih težav, ki jih doživlja ta stranka. M. V.



Predsednika Janša in Cukjati sta sprejela novinarje.

Koroška: nov začetek

Mitja Volčanšek, foto: Bor Slana

Nova vlada obeta Dolgo pričakovano oblikovanje nove avstrijske zvezne vlade, do katerega je prišlo v začetku januarja, je sprožilo pozitivna pričakovanja med Slovenci na avstrijskem Koroškem. Tako je socialdemokratski kancler Alfred Gusenbauer v parlamentu omenil tudi vprašanje dvojezične topografije in pri tem zatrdil, da »ni dvoma, da je treba urediti razsodbe ustavnega sodišča«. Kancler je med drugim postavil konkreten rok za postavitve dvojezičnih tabel, kar že od leta 2001 terjata ustavno sodišče na Dunaju. Table naj bi predvidoma postavili do poletja. Najpomembnejše pa je, naj bi prihodnji ustavni zakon o dvojezični topografiji vseboval tudi t. i. razširitevno klavzulo, ki bi omogočila kasnejše dopolnitve seznama krajev z dvojezičnimi napisi.

Še bolj presenetljivo kot Gusenbauer je nastopila nova zvezna ministrica za pravosodje Maria Berger, ki je za avstrijski časopis omenila možnost, da se proti koroškemu deželnemu glavarju Jörgu Haiderju sproži ministrska tožba zaradi neupoštovanja ustave, s čimer bi ga utegnili celo odstaviti (čeprav se je kancler v začetku tega tedna zavzel za politično in ne administrativno rešitev).

Odzivi starih zaveznikov Besede Bergerjeve, ki je možnost Haiderjeve odstavitve sicer opredelila kot »mogočo, ampak hkrati malo verjetno«, so naletele na takojšen odziv in razdelile pravnike. Dosedanji kancler in vodja kluba poslancev Ljudske stranke (ÖVP) Wolfgang Schüssel jih je označil za nespametne. Schüssel je med drugim dejal, da je prejšnja vlada koalicija lani že storila vse potrebno za rešitev vprašanja topografije, saj je izdelala kompromisni predlog, a naj bi bil ta padel v vodo zaradi nasprotovanja Gusenbauerjeve SPÖ.

Svojih čustev ni mogel skriti niti Haider, ki je le nekaj dni po umestitvi nove vlade znova sprožil akcijo proti postavitvi dvojezičnih tabel, ki naj bi vključevala tudi preštevanje manjšine. Haider se je sicer v začetku meseca v značilnem slogu obregnil ob stališča, ki jih je krški škof Schwarz izrekel med novoletno pridigo. Haiderja je poleg dvojezične maše motil predvsem škofov poziv politiki, naj konča »nevredno igro« pri vprašanju topografije. Prejšnji petek je glavar v poskusu, da prehiti vlado po desni, celo povabil predstavnike manjšine na pogovor, vendar so slednji ponudbo zavrnil.

Tihi optimisti Za komentar smo prosili predsednika Enotne liste (EL) in pravnika Vladimirja Smrtnika. Ta odstavitve ne jemlje kot realne možnosti, po drugi strani pa je prepričan o vsebinski spremembi v vrhu avstrijske politike. Kot razlaga Smrtnik, obstajata dve pravni stališči. Za tiste, ki deželnega glavarja jemljejo kot del dunajske izvršilne oblasti, pristojnega za izvedbo dvojezične topografije, bi Haiderjevo zavlavljanje s postavitvijo napisov ponudilo možnost ministrske pritožbe zoper njega. Drugi pravniki pa so mnenja, da je topografija v pristojnosti člana deželne vlade, pristojnega za ceste. »Osebo ocenjujem, da je to bolj teoretična diskusija,« je prepričan Smrtnik, saj v zgodovini druge avstrijske republike ne poznajo podobnih primerov, pa tudi koalicijska ÖVP je izrazila negotovost nad takšno rešitvijo, zato v odstavitev



Avstrijska pravosodna ministrica Maria Berger je znova odprla razpravo o dvojezičnih napisih.

Za manjšino je zdaj ključno doseči način za udejanjanje razsodbe ustavnega sodišča, denimo z ustanovitvijo javnopravnega zastopniškega telesa manjšine s kolektivno pritožbeno pravico.

Haiderja »ne kaže vlagati preveč upanja«. Predsednik zbirne politične stranke Koroških Slovencev vidi v ravnanju nove vlade pripravljenost rešiti to vprašanje, čeprav ostaja grenak priokus, saj naj bi vlada predlagala rešitev, ki so jo manjšinci lani zavrnil. Tedaj je ponudba 141 napisov (Slovenci se zavzemajo za 394), ki jo je Schüssel postavil na mizo med drugo konferenco o soglasju, doživela nasprotovanje EL in Narodnega sveta Koroških Slovencev ter nazadnje skupno zarnitev tudi preostalih slovenskih organizacij, ki sta s predlogom sprva soglašali. Razlog za to je bil, da bi se po dogovoru morali Slovenci odpovedati vsakršnim zahtevam v prihodnosti. Po Smrtnikovo je za manjšino ključno doseči način za udejanjanje razsodbe ustavnega sodišča, denimo z ustanovitvijo javnopravnega zastopniškega telesa manjšine s kolektivno pritožbeno pravico. Kot nam je zaupal Smrtnik, obstajajo signali, da bi bil tak predlog izvedljiv in da ga podpirajo vse tri krovne organizacije koroških Slovencev. Upanje obstaja, saj se je nova vlada rešila napornega partnerstva s Haiderjem. ■



Županovo zavajanje?

Peter Avsenik

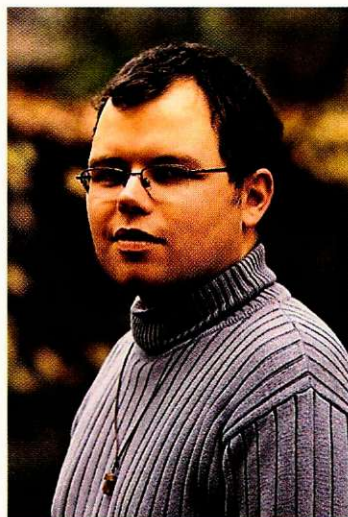
Javnosti ne bi smelo zanimati le, od kod županom denar za projekte, ampak predvsem uresničevanje obljub.

Poleg županskega spopada je bil jeseni govor še o eni tekmi. Tisti, ki naj bi jo že prihodnje leto odigrali na novem nogometnem stadionu v Ljubljani pod vodstvom tvorca slovenske nogometne pravljice Srečka Katanca. Že kmalu po izvolitvi Zorana Jankovića za ljubljanskega župana pa se je skoraj za pravljico izkazala tudi obljuba o novem športnem objektu leta 2008 v prestolnici. Župan je že nekaj tednov po izvolitvi dejal, da sredstev za to področje v proračunu ne bo, če bo obveljal zakon o financiranju občin, za katerega je vedel že v času kampanje. Janković nam je sicer dejal, da trdno verjame v dogovor z vlado, vsaj v okviru morebitnega zakona o glavnem mestu. A dnevi tečejo in tudi za marsikateri drugi drzni načrt ljubljanskega župana bo verjetno zmanjkalo časa, če ne tudi denarja. Predvideni proračun, ki znaša 227 milijonov evrov, kar je 40 milijonov manj kot lani, bo po napovedih komaj zadoščal že za normalno delovanje. Proračunski primanjkljaj naj bi tako ob koncu leta znašal 19 milijonov evrov, medtem ko je bil lani 6,1 milijona evrov.

Janković bo v primeru, če denarja ne bo, za to zelo verjetno okrivil vlado; pravzaprav je to, s tem ko je zakon poslal v ustavno presojo, na neki način že pokazal. Zdaj bo mestna občina Ljubljana skupaj z občinami Šempeter-Vrtojba, Trzin in Log-Dragomer ustavnemu sodišču predlagala prednostno obravnavo zakona o financiranju občin, se zapleta tudi na sodišču. To je zasuto s pobudami za presojo ustavnosti, saj je od dobrih tri tisoč zadev 14 opredeljenih kot absolutno prednostnih.

Le redkim je že od samega začetka jasno, da so bile obljube ljubljanskega župana nekoliko prevelike. Na to opozarja tudi dr. Frane Adam v pogovoru za današnjo Demokracijo. Župan v primeru neizpolnjenih obljub zato lahko okrivi vlado, češ da ni dala dovolj denarja, vendar pa se mora pri tem zavedati, da slednja ni bila tista, ki je pred volitvami obljubljal. Obljubljal je župan, zato bo za neuresničene projekte odgovarjal sam.

Poleg tega je Janković dobro vedel, kakšen zakon se v zvezi s tem pripravlja, zato bi bilo najmanj higienično, če bi mu prilagodil tudi svoj program. Kljub temu se je v volilno bitko podal z najambicioznejšim programom doslej in z njim prepričal veliko večino Ljubljančank in Ljubljančanov. Zato kritične javnosti ne bi smelo zanimati samo, od kod županu denar za projekte, ampak predvsem, ali so obljube uresničene. Vse drugo je zavajanje.



Pluralnost po evropsko

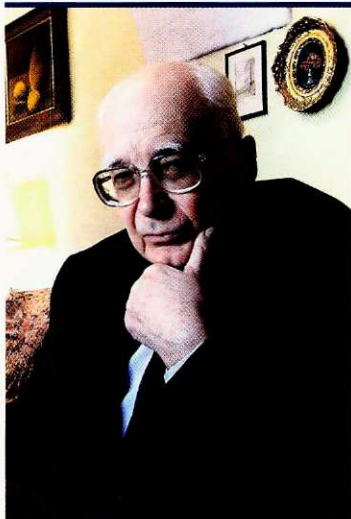
Gašper Blažič

Medijska pluralnost mora ostati ključni gradnik v demokratičnih procesih znotraj držav in EU kot celote.

To je osrednja misel, ki jo je prejšnji teden izrekla evropska komisarka za informacijsko družbo in medije Viviane Reding. Izrečena misel dejansko sodi v kontekst nove strategije, ki naj bi jo v kratkem uvedla Evropska unija. Evropska unija namreč zagovarja stališče, da morajo biti mediji neodvisni od vplivov politične moči in od moči medijskih lastnikov, še zlasti tedaj, kadar ima eno podjetje v lasti mrežo medijev. Takšno je sporočilo evropske avdiovizualne konference v Liverpoolu pred dvema letoma, ko so bili tudi definirani elementi pluralizma, kakor si ga zamišlja Evropska unija. Pri tem je Evropska unija opozorila tudi na problem zaposlovanja novinarjev, ker naj bi jih delodajalci raje zaposlovali honorarno kot redno, zaradi česar so po mnenju unije novinarji tudi eksistencialno ogroženi, saj hitreje podležejo manipulacijam, njihovo delo pa ne pripomore k pluralnosti medijskega prostora.

Nova strategija medijske pluralnosti je zanimiva zlasti zaradi razmer v Sloveniji v zadnjih dveh letih. Sedaj plat zvona namreč bijejo tisti, ki so še sredi leta 2004 prisegali, da je v Sloveniji medijski prostor popolnoma svoboden, in se s tem celo hvalili pred mednarodno javnostjo. Dejstvo je, da je Evropa zelo občutljiva glede medijske pluralnosti, saj ta ostaja velika vrednota. Iz omenjenega razloga tudi ni pripravljena medijev popolnoma prepustiti zakonom svobodnega trga. Le-ti lahko zaradi občutljivosti medijskega področja kaj hitro postanejo žrtev mogotcev in plenilcev. To velja tudi za slovenski medijski prostor, ki se je v zadnjih dveh letih iztrgal izpod nadzora korporativnih združb s političnim ozadjem, kot je na primer Forum 21. Zato tako veliko hrupa s strani tistih, ki so izgubili monopol nad mediji, ter veliko zasmehovanja in norčevanja iz pojmov, kot sta na primer »sproščena Slovenija« ali »medijska uravnoteženost«.

Zanimivo pa je, da se nikomur od samooklicanih varuhov medijskega pluralizma ni zdelo vredno, da bi opozoril na problem zaposlovanja novinarjev, na katerega opozarja Evropska unija. To veliko pove o tem, koliko jih v resnici zanima problem medijske pluralnosti. Videli pa bomo, kako se bodo odzvali na omenjeno evropsko strategijo; če bi bila uvedena pred nekaj leti, bi bila verjetno deležna vsaj prikritega posmeha, tako pa se nam utegne zgoditi celo kakšna zahteva po intervenciji evropskih institucij v Sloveniji na področju medijev. Še en dokaz, da se zarečenega kruha največ pojé.



“Junak” boja za svobodo

Dr. Ljubo Sirc

Naslov je nekoliko popravljen citat iz nedavnega članka ministra Rupla v Delu, in sicer: »Neokusno bi bilo dopuščati domnevo ... da je bila tajna policija junak boja za neodvisnost in demokracijo.« Citat sem popravil, ker smo preveč pohlevni, če ne pripišemo udbovcem vsega dobrega. O tem me je poučil polkovnik Niko Šilih, ko se je prišel ob dveh zjutraj pogovarjat z menoj v celico na Poljanskem nasipu. »Mora vam biti hudo, da ste zaprti sedaj, ko imamo svobodo,« je dejal in pristavil: »Seveda je treba vedeti, kaj svoboda je. Svoboda je priznanje nujnosti.« Ta pogruntavščina je menda iz Engelsa.

Osvobajanje je bilo sploh pomembna naloga tajne policije, dokler se je še imenovala Ozna. Ko sva bila oče in jaz l. 1947 obsojena (po krivem, kot je l. 1991 ugotovilo Vrhovno sodišče), je prišla plenit naše premoženje sodna komisija, ki pa v stanovanje sploh ni mogla, ker se je tam že nastanil major Kamil Hilbert. Vsebinsko stanovanja so odpeljali neznano kam, predvsem materine stvari, ki sploh niso bile zaplenjene. To je bila pač udbovska zasebna iniciativa, kot se spodobi. Mati je nato srečevala svoje klobuke in rute kot del opreme udbovskih gospa. Ob priložnosti je skozi odprto okno nekega stanovanja videla celo svojo posteljno prevleko.

Odvetnik dr. Žirovnik, starokopiten gospod, si je domišljjal, da pravo celo pod komunizmom nekaj velja, in se je šel pritožiti. Zaradi njegovih napačnih predstav so mu kmalu vzeli advokaturu, toda l. 1948 se je kljub temu začel postopek. Materi so rekli, naj napiše, kaj njenega so odpeljali. Nato se je na sodni ji pojavil komisijski zapisnik o odvzetih predmetih, ki ga je dejansko podkracala tovarišica Jana Čebulj brez vsake komisije ali česa podobnega. Pripisane so bile nekakšne izmišljene cene, toda sodni cenilec je izjavil, da mu vse to ne daje prave slike. Tako je bila šele l. 1955 ob zasliševanju moje matere določena odškodnina, in sicer po cenah iz l. 1947, kar naj bi bile cene iz l. 1940 + 30%. Izločene so bile seveda take buržujem nepotrebne stvari, kot sta šivalni stroj in radio.

O tem pišem, ker se je iz tega izcimil moj zahtevek za odškodnino, saj so cene iz l. 1947 plačali šele l. 1955, ko se je kurz dolarja dvignil s 50 din na 300. S tem se že 15 let ukvarja Upravna enota Ljubljana, ki je najprej trdila, da to sploh ni denacionalizacija (v resnici gre za rop), čeprav v ZDEN piše, da je treba dati odškodnino za stvari, ki so jih državni organi odvzeli brez pravne podlage.

Na upravni enoti se je pojavil mladenič v imenu Slovenske odškodninske družbe in opozoril, da je poklican paziti, da ne bomo oškodovali države. Pa-

zil je tako, da so se uradniki začeli sklicevati na komisijski zapisnik tovarišice Čebuljeve, s katerim že l. 1948 sodni cenilec ni vedel kaj početi, in je upravna enota moj zahtevek zavrgla.

Ta štorija bi bila smešna, če ne bi bila nesramna. Take štorije doživljam še kar naprej na naših sodiščih in jih bom v zabavo in poduk še popisal.

To pot naj se vrnem k mnogo važnejšemu problemu osvobajanja. Komunisti na čelu s tajno policijo so bili zanj tako zavzeti, da niso mogli dopustiti, da bi se kdo proti Nemcem bojeval mimo njih. S smrtjo so grozili vsem tistim, ki bi hoteli osvobajati brez komunistične komande. Ne samo grozili – začeli so moriti. Zgledni komisar Mitja Ribičič je dal na Pohorju ubiti dvanajst partizanov, ker se mu niso zdeli dovolj komunistični, temveč »plavi«. Njegov kolega Viktor Avbelj je nadziral zahrbtno ubijanje primorskih padalcev, očitno imperialističnih agentov, saj so jih pošiljali pomagat partizanom zahodni zavezniki. Skupaj sta Ribičič in Avbelj organizirala Nagodetov proces in dala zakopati sodno umorjenega Nagodeta neznano kje, kar naj bi bilo opomin vsem, ki se nad njunim osvobajanjem ne bi navduševali.

Seveda si sestopljeno komunistično vodstvo ne more kaj, da ne bi občudovalo zgledne leninistične

taktike zaslužnih udbovcov. Predsednik Milan Kučan, ki je bil sploh Ribičičev varovanec, še danes pravi, da se je od svojega protektorja veliko naučil. Avbelj uživa še večji ugled: l. 1993 je zaradi svoje črne vesti naredil samomor. Predsednik države in ministrski predsednik sta v Delu objavila osmrtnico čez pol strani in vzkliknili: »Slava njegovemu spominu!«

Predsednik Kučan ima udbovce rad. Njegov glavni svetovalec je profesor Zdenko Roter,

specialist za preganjanje duhovnikov. Kučan je spretno sestopil iz Beograda in opustil diktaturo proletariata, ko je komunizem očitno propadel. Ljudsko fronto, ki naj bi odslej obvladovala Slovenijo v obliki Foruma 21, je v Delu obrazložil profesor Stane Saksida. Imen ni treba iskati po arhivih – vsi jih poznamo. **D**

Predsednik Milan Kučan, ki je bil sploh Ribičičev varovanec, še danes pravi, da se je od svojega protektorja veliko naučil.



Dvomi o guvernerju Gaspariju

Vida Kocjan, foto: Gregor Pohleven

Iz Banke Slovenije naj bi bili anonimno in nepodpisano na sedež ECB posredovali interne (sicer neuradne) dokumente, s katerimi naj bi bili državo prikazovali kot nesposobno za doseganje konvergenčnih kriterijev za vstop v evro območje.

Na predlog Janeza Drnovška, predsednika države, naj bi poslanci državnega zbora na rednem zasedanju, ki se bo začelo v ponedeljek, 29. januarja, odločali med drugim o vnovičnem imenovanju Mitje Gasparija za guvernerja Banke Slovenije. Gaspariju mandat poteče aprila, na javno objavljeni poziv predsednika države pa sta prispeli dve prijavi, in sicer prijava Gasparija ter ekonomista in člana sveta Banke Slovenije Boštjana Jazbeca. Drnovšek se je tudi tokrat brez običajnega, čeprav nikjer uzakonjenega posvetovanja s poslanskimi skupinami odločil sam in v parlamentarni postopek poslal predlog za imenovanje Gasparija. Ta se je vsem poslanskim skupinam že predstavil. Pri tem so mu nekatere stranke javno izrekle svojo podporo, nekatere poslanske skupine pa svojega dokončnega stališča še niso izoblikovale (med

drugim SDS). V NSi so dejali, da se bolj nagibajo k podpori Boštjana Jazbeca. Pred dokončnim odločanjem pa je pretekli teden prišlo v javnost, naj bi bila Banka Slovenije že dlje časa Evropski centralni banki (ECB) pošiljala tajne dokumente brez podpisa in z oznako stroga tajnost, ki naj bi jih pripravljali v analitski službi Banke Slovenije. Prvi so to javnosti sporočili iz stranke SNS, ki so o tem obvestili tudi Franceta Cukjati, predsednika državnega zbora, in mu predlagali, naj državni zbor odločanje o Gasparijevi vnovični izvolitvi preloži, dokler se zadeve ne razčistijo. V sporočilu Cukjati so zapisali, da bi bilo treba v preiskavo vključiti pristojne organe, policijo, obveščevalno službo in ustrezne pravosodne organe ter poiskati odgovorne, zadevo pa naj prevzame tudi nova skupina tožilcev za organizirani kriminal. Ocene v tajnih in nepodpisanih

dokumentih naj bi bile namreč za Slovenijo skrajno negativne in namerno prirejene tako, da bi se Slovenija prikazala kot nesposobna doseči konvergenčne kriterije, kar naj bi v končni fazi zavrlo tudi njeno pot v evrsko območje.

Razkrivanje in stališča V Banki Slovenije so najprej dejali, da »teh ugibanj ne morejo komentirati, lahko pa zatrdijo, da so vse dokumente pošiljali po postopkih in metodologiji, ki je določena v evropskem sistemu centralnih bank. Ko so se stvari začele zapletati in se je pokazalo, da so takšni dokumenti v ECB res prišli (z oznako zaupnosti in brez podpisa), zanje je izvedel tudi finančni minister Andrej Bajuk, premier Janez Janša pa je nakazal, da je seznanjen z vsebino, je Mitja Gaspari v ponedeljek pozno popoldne sklical tiskovno konferenco in na

njej poskušal stvari pojasniti. Še pred njim je Janša na tiskovni konferenci po srečanju Partnerstva za razvoj dejal, da so z Gasparijem doslej dobro sodelovali in je pred zadnjimi dogodki obstajalo načelno soglasje, da ga podprejo. Dodal je, »da so iz dokumentov razvidne nekatere alarmantne napovedi v zvezi s stanjem javnih financ, ki pa niso podkrepjene s konkretnimi dokazi«. Dejal je tudi, da vlada teh dokumentov s strani Banke Slovenije ni prejela. »Če bi se izkazalo, da gre za namerno ravnanje vodstva Banke Slovenije, bi to lahko pomenilo oviro vsaj pri glasanju o Gaspariju,« je dejal Janša in napovedal, da se bo v torek na Gasparijevo željo sešel z njim, kar se je tudi zgodilo (do zaključka naše redakcije pa nista dala izjave za javnost). Ko so novinarji še pred Gasparijevo tiskovno konferenco o tem spraševali finanč-

nega ministra Andreja Bajuka, ta očitkov na račun Banke Slovenije ni želel komentirati. Rekel je le, da bo o tem odločal državni zbor, in hkrati opozoril, da je bila »Slovenija ves čas pod drobnogledom, zato je praktično nemogoče, da bi stvari prikrivali ali zakrivali. Lahko obstajajo drugačni pogle-di, vendar je javnofinančni polo-žaj države zelo trden. Po srečanju Partnerstva za razvoj sta svoja stališča do Gasparija kot guvernerja in zadnjih dogodkov komentirala tudi Karl Erjavec, predsednik De-SUS, in Borut Pahor, predsednik SD. Prvi je dejal, da je presenečen, da je njihova poslanska skupina dotlej Gasparija podpirala, po zadnjih dogodkih pa so sklenili, da bodo z Gasparijem govorili o tem, kaj se je pravzaprav zgodilo. Pahor pa je dejal, da se je v pone-deljek sešel tudi z drugim kandi-datom za položaj guvernerja, to je z Boštjanom Jazbecem, na novi-narsko vprašanje, ali bodo podpr-li Gasparija, je odgovoril, da bodo počakali na razpravo v državnem zboru, razpoloženje v poslanski skupini pa je v prid Gaspariju. V LDS o zapletih do oddaje tega članka niso govorili.

Gasparijeva pojasnila Gaspari je nato v ponedeljek pozno po-poldne na tiskovni konferenci (po že znanih stališčih predsednikov strank) dejal, da Banka Slovenije mednarodnim ustanovam vključ-no z Evropsko centralno banko ni nikoli pošiljala, izročala dokumen-tov ali jih kako drugače obveščala o gospodarskem in drugačnem življenju v Sloveniji na način, ki bi povzročil poslabšanje ali celo kaj bolj dramatičnega. Dodal je, da je od ECB dobil dovoljenje za umik oznake zaupnosti z jesenskega po-ročila o fiskalni politiki, če se bo z njim želel seznaniti državni zbor. Prav tako so na razpolago tudi vsi dokumenti, ki so bili poslani po ustreznih in vnaprej določeni poti. S tem želi dokazati, da so »novice o tem, da je Banka Slovenije in moja malenkost blatila Slovenijo v tujini, neresnične in da povzro-čajo tudi negativno odzivanje v tujini«. Pribil je še, da si »takšnih očitkov ne dovoli«. Hkrati je pri-znal, da je gradivo, o katerem se govori, anonimno in nepodpisa-no poslano na sedež ECB, gradivo



Osrednja bančna ustanova v državi



Gasparijeva usoda v poslanskih rokah

analitsko-raziskovalnega centra in ga kot takšnega v Banki Slovenije tudi obravnavajo, hkrati pa nosi oznako strogo zaupno. Gaspari tega, kako je to interno gradivo lahko prišlo iz Banke Slovenije, ni »mogel komentirati«, saj ne on niti kdor koli iz oddelka za analize gradiva ni nikamor pošiljal, nihče drug pa za to nima pooblastila.

Dva dokumenta Gaspari je, kot kaže, govoril o dveh dokumentih. Eden je redno jesensko poročilo osrednje banke, pod katerim je podpisan Gaspari (obravnaval ga je tudi svet BS), drugi pa je gradi-vo njene analitske službe. Za sle-dnjega (avtorica naj bi bila Hana Genorio), ki se je zdaj pojavilo v javnosti, Gaspari zatrjuje, da ni uradno gradivo banke in ga ta ni

poslala na naslov nobene evrop-ske ustanove. Eno je torej uradni dokument (ta se je v napovedih nekoliko razlikoval od poročila finančnega ministrstva), drugo pa je interno gradivo, ki se je očitno »anonimno in brez podpisa« znašlo na naslovih evropskih bančnih in drugih ustanov. V tem pa je de-jansko bistvo. Razlike med dvema »uradnima« poročiloma se pač lahko pojasnijo. Če pa se ob tem na klopih znajde še »interno«, to je neuradno poročilo, je stvar po-polnoma drugačna. Razlika je se-veda tudi v pripravi podatkov. Ko neka državna ali denarna ustanova pošilja uradne podatke, pri tem natančno upošteva merila, po ka-terih mora biti poročilo sestavljeno. Navodila evropskih ustanov za to so zelo jasna. Ko pa nekdo

pripravlja interno gradivo, lahko pri tem, kot vemo vsi, s podatki pošteno manipulira.

Ni verjetno, da ni vedel Gaspa-rijeve trditve torej, da banka ali on sam ni poslal nobenega drugega gradiva kot uradnega (dovoljenje s strani ECB za umik oznake zau-pnosti s tega dokumenta naj bi bil Gaspari že dobil), so točne. Drugo pa je, kako se je nepodpisano in neuradno gradivo (kot zdaj kaže), poslano anonimno, znašlo v Evro-pi. Težko je verjeti, da Gaspari o t. i. anonimni pošiljki na evropske naslove ne bi doslej nič vedel. Če nič drugega, so ga iz ECB s tem seznanili, saj ni verjetno, da bi to-vrstne informacije zanemarili. Gre pač za povratne informacije in normalno utečene poti obvešča-nja. Če nič drugega, bi moral Gas-pari, če res ne bi vedel, kdo je to poslal, sprožiti notranji nadzor v BS nad odtokom informacij, pa tega očitno ni storil. Že to je dovolj velik razlog za vprašanje, ali si Slo-venija v prihodnjih letih res zasluži guvernerja, ki dopušča takšne ma-nipulacije, ne nadzoruje dogajanja v ustanovi, ki jo vodi, in si pri tem pilatovsko umiva roke. ■

Kdo je Mitja Gaspari, ki se drugič poteguje za guvernerski položaj?

Petinpetdesetletni Mitja Gaspari je član znane lju-bljanske funkcionske družine. Mati Majda je bila članica predsedstva SRS, Narodne banke Slovenije in ministrica za zdravstvo. Oče Marjan je bil direktor nekdanjega Medicinženiringa, s katerim je Janez Zemljarič gradil Klinični center v Ljubljani. Žena Mir-jana je hčerka Slavka Beznika, ki je bil eden vodilnih ljudi v Saftiju; prav tako je bil vodilni v podjetju Adit, prek katerega je v obliki »podpore manjšini« otekal denar Saftiju; bil je tudi predsednik SZDL Ljubljana. Gaspari je bil direktor analitsko-raziskovalnega cen-tra Narodne banke Slovenije, namestnik guvernerke (Milice Ozbič) Narodne banke Slovenije, namestnik guvernerja Narodne banke Jugoslavije (iz Beograda je v času osamosvojitvene vojne prišel med zadnji-mi, skupaj z Živkom Preglom), nato pa naj bi se bil s pomočjo zvez oziroma Borisa Škapina zaposlil v Svetovni banki v ZDA kot »starejši finančni ekono-mist« (ukvarjal se je s finančnimi reformami neka-terih nekdanjih držav Sovjetske zveze). Dejaven je bil tudi v okviru ekonomske sekcije Marksističnega centra CK ZKS. Leta 1992 se je iz Svetovne banke na Drnovškovo željo vrnil v Slovenijo in bil junija imenovan za finančnega ministra. Na to mesto je bil znova izvoljen 15. januarja 1993 in nato še 28. febru-arja 1997. Jeseni 2000 je kandidiral na državnozbor-

skih volitvah na listi LDS in bil izvoljen za poslanca, aprila 2001 pa je bil imenovan za guvernerja Banke Slovenije. Ves čas je torej spremljal Janeza Drnovška oziroma je bil njegov izbranelec (podobno kot danes), v času, ko je bil minister, pa so ga spremljali tudi ne-katere afere. Vpleten je bil v strankarsko financiranje (primer Slejko oz. postojnski Optimizem), bil naj bi objektivno odgovoren za neizvajanje carinskih pred-pisov (neplačilo carine Primexa in Cimosa), njegova vloga na področju igralništva in novogoriškega Hita (iz časa Danila Kovačiča) je ostala neraziskana, znan je tudi iz afere vladne stanovanjske komisije R+3, v kateri je bil kot član objektivno odgovoren za neza-konito trošenje proračunskega denarja (poleg njega so bili v komisiji Lučka Seibert, Valentin Gerkman, Anton Anderlič, Bogdan Biščak, Mirko Bandelj, predsedoval pa ji je Miha Kozinc). Pozneje se je iz omenjene komisije umaknil, njegovo mesto pa je zasedel Andrej Engelman, državni sekretar na mini-strstvu za finance, ki ga je vodil Gaspari. Očitno so mu tudi izgubljene naložbe proračunskih sredstev v propadlo zasebno banko Triglav, bil je podpisnik pobude za izvolitev Milana Kučana za predsednika države. Danes ga želijo njegovi prijatelji (predvsem politični) prikazati kot (skoraj) edinega (ali vsaj naj-zaslužnejšega) za prevzem evra.

NAGRADNA IGRA

Z Demokracijo do novega telefona

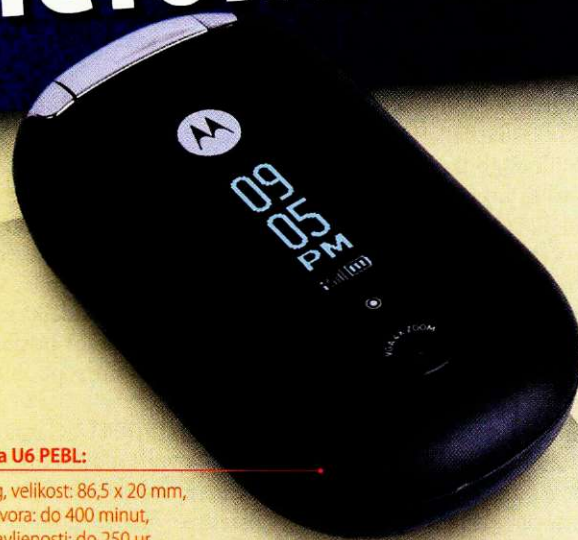
Tednik Demokracija svojim novim
naročnikom¹ vsak mesec podarja
5 aparatov GSM Motorola U6 PEBL.

Vsi dosedANJI naročniki² tednika
Demokracija pa sodelujete v žrebanju za
5 dodatnih aparatov GSM. Nagradna igra
traja do 31. marca 2007.

Rezultati žrebanj bodo objavljeni na spletni strani
www.demokracija.si (na spletni strani so objavljena
tudi pravila nagradne igre).

1. Priložena naročilnica z datumom po 1. 9. 2006.

2. Naročniki do 1. 9. 2006.



Motorola U6 PEBL:

teža: 110g, velikost: 86,5 x 20 mm,
čas pogovora: do 400 minut,
čas pripravljenosti: do 250 ur,
SMB vgrajenega spomina,
koledar, GPRS, WAP



MMS³

MP3³



VGA

tednik
DEMOKRACIJA



☐ Naročam tednik Demokracija

število izvodov: _____

Naročnino želim plačevati:

☐ mesečno* ☐ 4 x letno ☐ 2 x letno ☐ 1 x letno
(9 % popusta) (10 % popusta) (20 % popusta)

* Če želite uveljaviti 8 % mesečnega popusta pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate:

☐ upokojenec ☐ invalid ☐ brezposeln ☐ študent ali dijak

Ime in priimek (ime podjetja): _____

Datum rojstva (samo fizične osebe): _____

Ulica: _____

Kraj, poštna št.: _____

Kontaktna oseba (samo pravne osebe): _____

Datum naročila: _____

Podpis in žig naročnika (samo pravne osebe): _____

Davčni zavezanec: _____

☐ NE

☐ DA

ID za DDV _____

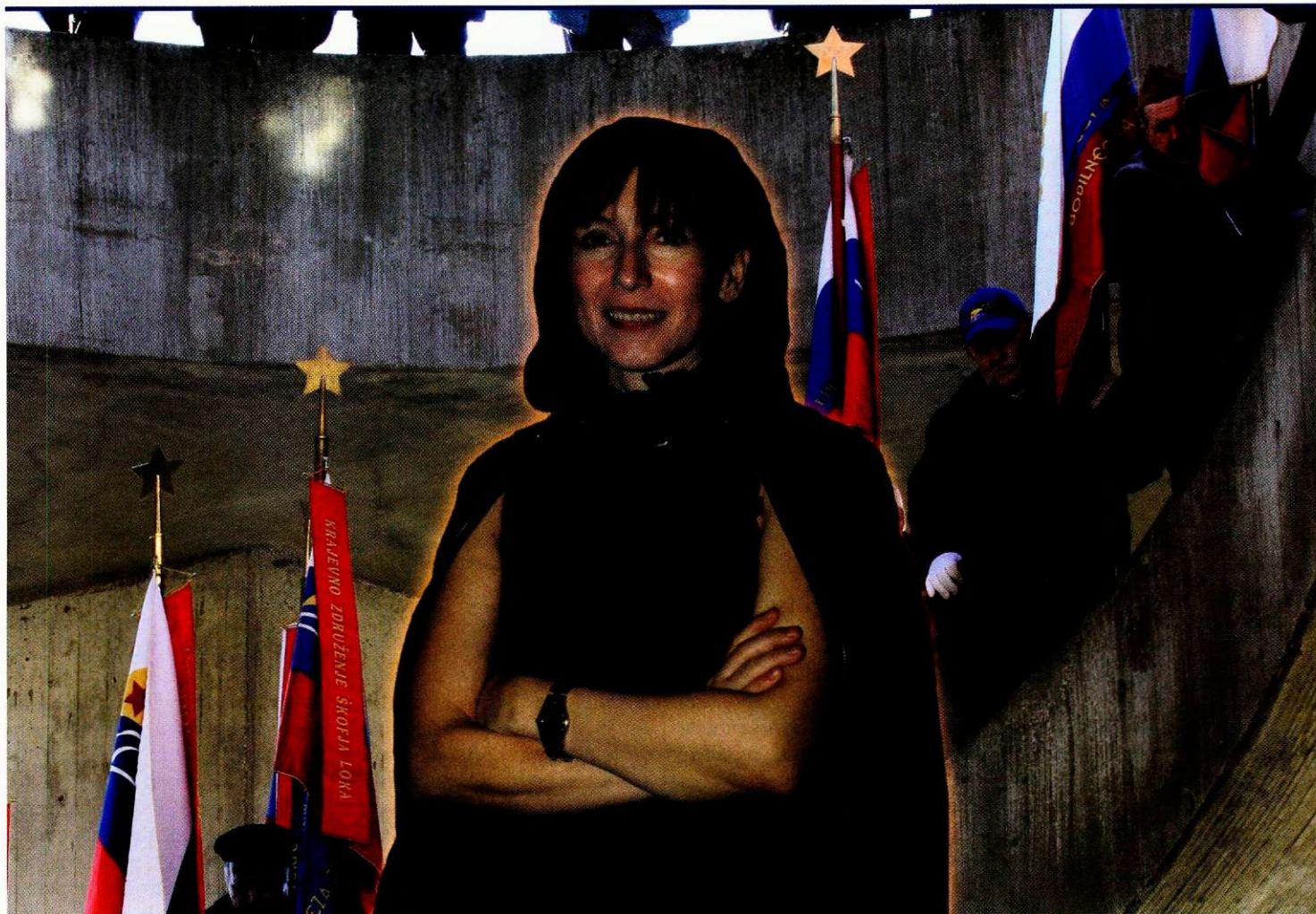
Izpolnjeno naročilnico pošljite
na naslov:

**Demokracija, p.p. 4315,
1000 Ljubljana**

ali na faks 01 230 06 61.

*Podpisani/a se zavezujem, da bom
naročnik/ca in redni plačnik/ca vsaj
eno leto od datuma naročila.*

Cena posameznega izvoda tednika Demokracija znaša
2,30 € (551 SIT). Obvestilo potrošnikom: Informativne
cene v evrih so preračunane iz tolaarskih cen po
centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.
Nova obzorja d. o. o., Komenskega 11, Ljubljana



Slovenski netilci nestrpnosti

Gašper Blažič, foto: Bor Slana, Gregor Pohleven

Za slovenski politični prostor je značilno, da je pogosto zaznamovan z velikimi temami, ki niso nujno politične, vendar vnašajo delitve med ljudi, hkrati pa sprožajo nestrpne odzive v javnosti.

Ena takšnih velikih tem je bila v minulem letu preseleitev romske družine Stroj, ki so jo nekateri posamezniki vključno z dosedanjim varuhom človekovih pravic Matjažem Hanžkom izkoristili za propagando proti vladi, zaradi česar so se v tujih medijih pojavljale govorice, naj bi se v Sloveniji dogajal množičen pogrom nad Romi. Omenjeno temo so mnogi izkoristili za napade na vlado ter za stigmatizacijo nekaterih posameznikov in skupin za nestrpne, kar je dejansko ponavljanje že videnege iz časa tranzicije. Nekateri ta pojav imenujejo »kulturni boj«, čeprav se je pokazalo, da ta oznaka ne ustreza

resničnemu dogajanju. Omenjeno dogajanje ima seveda svoje netilce. Med njimi sta v zadnjem času novinarka Alenka Arko in njen življenjski sopotnik, sociolog in kulturolog dr. Gregor Tomc.

Medijski guru Dr. Gregor Tomc je izredni profesor na oddelku za kulturologijo Fakultete za družbene vede (FDV), kjer predava tri predmete: sociologijo mladine, sociologijo kreativnosti ter kulturno politiko in kulturni menedžment. Znan je tudi kot nekdanji član legendarne zasedbe Pankrti, pri kateri je prepeval Peter Lovšin. Po nekaterih podatkih naj bi bil dr. Tomc ideolog liberalne politi-

ke v kulturi, kar je na spletni strani www.dogovor.org priznal sociolog dr. Rastko Močnik: »Na g. Tomca nisem 'jezen' – vendar pa ga imam za ideologa liberalne politike v kulturi. Svoj ideološki posel opravlja pod masko 'strokovnosti' akademskega mandarina. Zadosti razlogov, da ga obravnavam kot osebo z druge strani barikade.« Zato je povsem mogoče, da je Tomčev vpliv segel tudi na ministrstvo za kulturo, ki je v času vladanja LDS oz. tranzicijske levice financiralo t. i. alternativno kulturo. Skupaj z Vesno Čopič je avtor, vodja in strokovni koordinator nacionalnega poročila o kulturni politiki Slovenije, v intervjuju za Mladino

pa je priznal, da je sprejel še eno raziskavo, in sicer »kako regulirati v Sloveniji kulturno industrijo. Pri tem mislim na film, medije, glasbeno industrijo in založništvo«. Vse to kaže, da je dr. Tomc zelo zainteresiran za medije, kar kaže tudi njegova izjava: »Zelo rad vtikam v dominantne medije stvari, za katere vem, da sicer tja nikoli ne bodo zašle. Rad provociram.«

Kdo je slovenski Berlusconi?

Dr. Tomc se je jeseni znašel tudi v političnih vodah, saj je uspešno kandidiral na lokalnih volitvah in bil izvoljen za ljubljanskega mestnega svetnika na listi Zorana Jankovića. Za to naj bi se bil odločil, ker



Kulturniški »guru« dr. Gregor Tomc



Sociolog dr. Rastko Močnik

► naj bi bilo po njegovih besedah lo-biranje pri županih politično delo, pisanje o tem po časopisih ravno tako. »Ko so me nagovarjali h kan-didaturi, sem drugič v življenju dobil občutek, da bi lahko v politiki kaj koristnega naredil za generaci-jo, ki ji pripadam,« je v zvezi s svo-jo kandidaturo v tedniku Mladina 9. decembra lani izjavil dr. Tomc. Vendar ni ostal samo pri kandi-daturi na »nepolitični« listi, saj zelo rad komentira tudi politično dogajanje v Sloveniji. Tako se je obregnil ob oceno, da je Janković »slovenski Berlusconi«. Po Tom-čevem mnenju naj bi bil slovenski Berlusconi kar Janez Janša, ker po njegovo nadzira številne medije. Dokaz za to naj bi bila tudi »uma-zana kampanja« proti Jankoviću, ki naj bi jo bili vodili »prorežimski mediji« (mišljena sta Delo in »dr-žavna« televizija, kar pa seveda ne drži, saj je o Jankovićevih zablo-dah poročala tudi POP TV), kar naj bi bilo povzročilo nasproten učinek od zelenega. V zvezi z me-diji dr. Tomc navaja, da je prišlo do obračuna z njimi. »V 90. letih so pisali o tem, da so vsi mediji, z izjemo Maga in Demokracije, pri-stranski, na primer Drago Jančar.

In ko je Janša prišel na oblast, se je začel obračun, ki se v njihovem novoreku imenuje 'uravnoteže-nje'.« Dr. Tomc se je lotil tudi ko-mentarja glede oddaje Piramida na nacionalni televiziji, ko je v omenjeni oddaji nastopil Zmago Jelinčič Plemeniti. »Če bi se to zgo-dilo drugje, bi v trenutku odstopilo celotno vodstvo nacionalnega me-dija, morda bi odstopil minister za kulturo, o tem bi lahko razmišljal predsednik vlade. Pri nas pa se ni zgodilo nič, nekateri odgovorni se opravičujejo, drugim se ne ljubi niti to,« je dogajanje komentiral dr. Tomc. Anomalije v oddaji Prever-jeno, ki jo vodi njegova življenjska sopotnica – o njej bomo govorili v nadaljnjem besedilu – pa ga očitno ne zanimajo.

Na strani leve Videti je, da je dr. Gregor Tomc na neki način »obo-ževalec« velikih tem. Tako se je na primer lotil komentiranja afere Strojani, kjer naj bi se po njegovo zgodila ulica. O primerjavi Janeza Janše s Slobodanom Miloševićem pa je dejal: »Analogija s politiko Miloševića v marsičem ne vzdrži, v nečem pa je le podobna temu, kar počne Janša. Milošević nikoli ni bil



Milan Kučan, Zoran Janković in Janez Stanovnik v Dražgošah

srbški nacionalist, a je vseskozi igral na karto najnižjega skupnega mo-ralnega imenovalca ljudi, zgolj za to, da bi si dvignil politični rating. Ko je enkrat dosegel popularnost, pa je ugotovil, da mu je situacija ušla izpod nadzora, da ulice več ne obvladuje. Bojim se, da danes Jan-ša počne nekaj podobnega. Mislim, da je igranje z nacionalizmom in sovraštvom do drugačnih ne le mo-ralno zavrženo in v sodobni Evropi politično nesprejemljivo, ampak tudi zelo nevarno početje.« Tomca tudi moti, da na desnici »relativi-zirajo partizansčino in reafirmira-jo domobranstvo. Prav neverjetno je, kakšne stvari govori na primer predsednik državnega zbora Cu-kjati. Za njega so bili kolaboranti tako partizani (s komunisti) kot domobranci (z nacisti), to, kar je

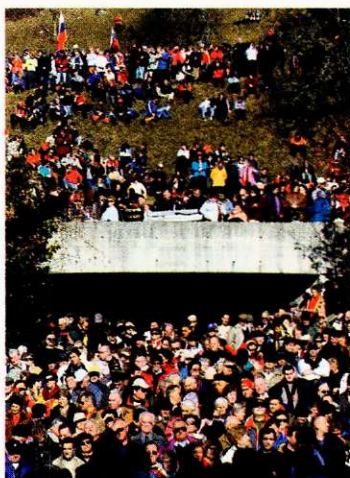
njihovo delovanje opravičevalo, pa je bil patriotizem. Kot da lahko slo-venski nacionalizem človeka opere vsakršne krivde. In kot da so bili kolaboranti v drugi svetovni vojni tudi Američani in Angleži, ker so sodelovali s Sovjeti.« Dr. Tomc je tudi podpisnik nekaterih peticij, ki jih je organiziral tednik Mla-dina, na primer proti preselje-vanju družine Strojani, na kateri so med podpisniki še dr. Darko Štrajn, dr. Boris Vezjak, Božidar Flajšman (vsi iz Liberalne akade-mije), Milan M. Cvikl (poslanec LDS), Franci Perčič (Forum 21) ... Prav tako je podpisal peticijo proti vojaški paradi ob petnajstletnici samostojnosti in se tako znašel ob podpisnikih, kot so dr. Vlado Mi-heljak, Majda Širca, Rudolf Moge itd. Ob tem velja omeniti, da ga

Norčevanje iz Cerkve

Da je boj proti Cerkvi za mnoge primarna dolžnost, dokazuje tudi do-sedanji fotograf Mladine Denis Sarkič, ki je na sprejem novinarjev pri predsedniku vlade Janezu Janši in predsedniku državnega zbora Fran-cetu Cukjatiju prišel oblečen v duhovnika. Težko je sklepati, kakšen je bil motiv omenjene maškarade, se je pa s tem znova pokazal kontro-verzen odnos tednika Mladina do Cerkve in kristjanov. Skratka, vse skupaj močno spominja na nekdanjo kvazihumoristično oddajo TV Poper, v kateri so njeni akterji prav tako zasmehovali Cerkev.



S pomočjo »prišepetovalcev« Alenka Arko v oddaji Preverjeno seje nestrpnost.



Proslavljanje dražgoške epopeje.



Nekateri mislijo, da so še vedno duhoviti.



Spolitizirani varuh Matjaž Hanžek

britanska revija Green Anarchist uvršča med anarhiste v Sloveniji.

Partnerska naveza Bržkone njegov vpliv sega tudi v oddajo Preverjeno, ki jo na POP TV ureja in vodi njegova življenjska sopotnica Alenka Arko. Arkova je na POP TV že od začetka njenega delovanja, pred tem je delala v zunanje-politični redakciji TV Slovenija. Oddajo Preverjeno tako vodi in ureja že skoraj sedem let, na spletni strani POP TV pa je o Arkovi zapisano, da je oddajo »uredniško izoblikovala v magazinsko oddajo štirih zgodb različnih žanrov – od raziskovalnih prispevkov, reportaž, portreta, ozadij do socialno angažiranih zgodb. Preverjeno je v 6 letih postalo prepoznavno po novinarsko dovršenih prispevkih, ki jih kot voditeljica z jasnimi komentarjem še podpre«.

Kako je videti »jasen komentar« v praksi, lahko navedemo kar nekaj primerov. 16. januarja je Arkova na primer navrgla, »kako vlada plačuje Cerkvi odškodnine«, kar

naj bi bilo škandalozno, na koncu pa objavila prispevek o pohodu na Dražgoše, kjer naj bi bilo vse lepo in prav – brez komentarja o tem, kaj je pravzaprav v ozadju epopeje o dražgoški bitki. Teden dni pred tem je napadla predsednika vlade Janeza Janšo, ker se decembra ni udeležil proslave ob dnevu samostojnosti v Cankarjevem domu. Očitno ni najbolj pozorna niti na to, kako je sestavljen kolektiv POP TV. Tako je bil na spletni strani Media Watch (Mirovni inštitut) do njenega ravnanja precej kritičen Jernej Rovšek z urada varuha človekovih pravic, ko je komentiral dogajanje ob sodni obravnavi tožbe Vladislava Stresa proti POP TV. »Ko je bila kot priča zaslišana prvotožena urednica oddaje Preverjeno Alenka Arko, je med drugim na vprašanje, kdo je njen odgovorni urednik, Perovič ali Jurenec, odgovorila, da misli, da je odgovorni urednik Marijan Jurenec, ni pa 'stoprocentna'. Sodišču pove, da je bila s tem vprašanjem spravljena v zadrego in da se 's temi stvarmi

ukvarja takrat, ko je to potrebno'. Na zaslišanju tudi ni znala natančno pojasniti, kakšno je razmerje med odgovornim urednikom POP TV in odgovornim urednikom informativnih oddaj, med katere sodi tudi oddaja Preverjeno.«

Nova fronta Sicer pa se je z umiritvijo afere Strojani že odprla nova fronta, ki se znova dotika Katoliške cerkve. Vlada je namreč s Cerkvijo, natančneje z mariborsko nadškofijo, v zunajodnosni poravnavi dosegla sporazum o odškodnini osem milijonov evrov zaradi nezmožnosti uporabe nepremičnin, ki so bile vrnjene v naravi. V zvezi s tem se je pojavil tudi protokol, ki je bil leta 1986 sklenjen med mariborsko škofijo in tedanjo občino Maribor. Omenjeni dokument med drugim določa, da se mariborska škofija s podpisom protokola odpoveduje vsem zahtevkom po vračilu nacionaliziranega premoženja. V zvezi s tem je nastal zaplet, saj je očitno prišlo celo znotraj mariborske škofije do različnih interpretacij, ali je protokol veljaven ali ne. Vendar je celjski škof Anton Stres v oddaji Trenja na POP TV 18. januarja pojasnil, da protokol ni veljaven, ker občina tedaj ni izpolnila svojih finančnih obveznosti. Če omenjeni dogodek povežemo z novim zakonom o verski svobodi in davčno zakonodajo, ki predvideva nekatere olajšave za verske skupnosti, lahko rečemo, da gre znova za eksplozivno zmes, ki jo utegne aktivirati populizem nekaterih politikov in javnomnenjskih voditeljev. K temu pripomorejo tudi TV-oddaje, ki s tendencioznim tonom spodbujajo nizke strasti.

Bitka, ki je ni bilo Zanimivo je, da je bil letošnji tradicionalni pohod na Dražgoše, ki mu je Alenka Arko posvetila precej pozornosti, tokrat manj izpostavljen kot lani, ko je predsednik Jelko Kacin protestiral, ker je bil ravno v tistem času na nacionalni TV prenos škofovskega posvečenja Antona Jamnika. Nenavadno je, da je dražgoško epopejo, ki je ni bilo, s svojim slavnostnim govorom pomagal slaviti obrambni minister Karl Erjavec, ki je med drugim dejal: »Pri tem ne smemo pozabiti, da se je naša prihodnost tlakovala tudi v Dražgošah pred 65 leti. Če bi to pozabili, bi rušili slovenski ponos, zato moramo gojiti verodostojen odnos do dražgoške bitke.« Omenjena izjava namreč ni v skladu z resnico, saj je bil osrednji dogodek v Dražgošah pred 65 leti predvsem nacistični poboj vaščanov, ki se je zgodil po partizanskem napadu na nemško kolono. Do dražgoške bitke so bili v povojnih letih kritični celo mnogi tedanji zgodovinarji (na primer Metod Mikuž), kar pa organizatorjev tovrstnih veselici očitno ne moti. ■

ANKETA

Je Mitja Gaspari še primeren za guvernerja Banke Slovenije?

- a) da
- b) ne
- c) ne vem

Odgovorite na www.demokracija.si

Rezultati preteklega tedna

Katera denarna valuta vam je najbolj prirasla k srcu?

tolar		77,0
evro		15,8
dinar		7,2
%	0 25 50 75 100	

Glasovalo: 304

DEMOKRACIJA



Družino Stojan še naprej zlorablja za diskreditacijo vlade.



Dan D za LDS

Aleš Kocjan, foto: Gregor Pohleven

V Ljubljani bo ta konec tedna kongres LDS, ki bo verjetno prinesel odgovor o tem, kakšna bo usoda te stranke.

Kot je znano, je odločitev o kongresu novembra lani sprejel svet LDS, potem ko se je seznanil s poročilom o izidu stranke na zadnjih lokalnih volitvah. Čeprav si je predsednik stranke Jelko Kacin zaradi slabe ocene, ki jo je o izidu na volitvah prineslo poročilo, prizadeval, da na kongresu ne bi volili novega vodstva, mu člani sveta niso ustregli. Menili so namreč, da je bil izid lokalnih volitev takšen, da zahteva vnovično preverjanje zaupanja vodstvu. Med pripravami na kongres so se v stranki pojavila nekatera stara nasprotja, ki se vlečejo že nekaj časa. V začetku lanskega decembra je tako strankin poslanec Slavko Gaber Kacinu poslal pismo (že drugo v lanskem letu) in ga v njem pozval k odstopu. Po Gabrovem mnenju, zapisanem v pismu, Kacinu kot predsedniku stranke ni uspelo povezati ljudi v njej, kar je po njegovo prvi pogoj

za to, da bi se stranka prebila naprej, prav tako pa mu ni uspelo vzpostaviti alternative, ki bi predstavljala konkurenco vladi Janeza Janše. Kacin se je na pismo odzval v svojem slogu in Gabra obtožil, da se je pri konsolidaciji stranke držal ob strani in da je njegov odziv sprožil dodatno nezadovoljstvo med nekaterimi člani, kar se je pokazalo z izstopom Gregorja Golobiča iz stranke.

Ker so se nasprotja v stranki tik pred kongresom začela znova poglobljati (olja na ogenj je prilil izstop Gregorja Golobiča), je Liberalna akademija pred dobrima dvema tednoma predlagala sestanek vseh sprtih strani, na katerem naj bi poskušali vpletni preseči nesoglasja in se dogovoriti o tem kako naprej. Čeprav so nekateri upali, da bo sestanek, ki je bil 13. decembra v Ljubljani, prinesel premirje in odgovor na krizne razmere v stranki, se

slednje ni zgodilo. Zbranim se je namreč uspelo dogovoriti le, da bodo naredili vse, da stranko čim prej popeljejo iz krize, medtem ko drugih dogovorov niso sprejeli. Tako tudi ni bil sprejet predlog, ki ga je pred sestankom podala skupina poslancev z Majdo Širca in Milanom M. Cviklom, da bi se Kacin in Anton Rop odpovedala vodenju stranke in v njeno dobro



Jelko Kacin, predsednik LDS

omogočila izvolitev vodstva, ki bo sprejemljivo za vse.

Dva scenarija Glede na to, da na sestanku ni bil sprejet noben dogovor o tem, kako stranko popeljati iz težav, je na sobotnem kongresu mogočih več scenarijev, pri čemer sta najverjetnejša dva. Prvi, manj verjeten, je, da se bo Jelko Kacin v dobro stranke odpovedal predsedniški kandidaturi in omogočil izvolitev kandidata, ki je sprejemljiv za obe strani (kar bi začasno, ne pa tudi dolgoročno pomirilo nasprotja v stranki), drugi, verjetnejši scenarij pa je, da bo Kacin znova kandidiral in bo znova izvoljen. Če bi se to zgodilo, politični analitiki ocenjujejo, da bi to najverjetneje pomenilo razpad stranke. Kot je znano, je Gaber, ki je eden glavnih Kacinovih nasprotnikov, že pred časom napovedal, da bo v primeru Kacinove zmage izstopil iz stranke, hkrati pa je napovedal tudi možnost ustanovitve nove socialno-liberalne stranke. Naj spomnimo, naj bi bili o takšni stranki govorili tudi na sestanku, ki je potekal na dan drugega kroga županskih volitev in so se ga udeležili nekdanji predsednik Milan Kučan, Gregor Golobič in Zoran Jankovič.

Teoretično je seveda mogoč tudi tretji scenarij, po katerem bi Kacin kandidiral za predsednika, vednar bi ga v neposrednem dvoboju premagal kdo od protikandidatov. No, to je bolj malo verjetno, saj Kacin uživa veliko podporo med nekaterimi ključnimi lokalnimi odbori, na obzoru pa za zdaj ni človeka, ki bi ga lahko premagal. Gaber, ki bi bil lahko eden močnejših Kacinovih tekmecev, je že pred časom napovedal, da ne namerava kandidirati za predsednika stranke. To možnost je pred nedavnim zavrnil tudi strankin poslanec Marko Pavliha, za Milana M. Cvikla, ki ga tudi omenjajo kot kandidata (v ponedeljek svoje kandidature za našo revijo ni ne zanikal in ne potrdil), pa se zdi, da nima možnosti, da premaga Kacina.

Najverjetnejši scenarij, ki se nakazuje, je, da bo Kacin v soboto znova izvoljen za predsednika LDS. To pa bi utegnilo v slovenski politični prostor prinesiti precejšnje spremembe. **D**

GRAJSKE PEKARNE, d.o.o. - Smerčeva 154, 1000 Ljubljana



GRAJSKE PEKARNE
Vonj po domu

Omamni vonj ročno oblikovanega Jelena

Jelenov kruh iz Grajskih pekarn zamesimo iz pšenične moke z dodatkom ržene moke, ki daje kruhu prav posebno harmoničnost okusa, hrustljivo skorjo in sočno sredico, ki svežino ohranja tudi več dni. Tradicionalna priprava, kjer hlebce ročno oblikujemo pred peko in dolgoletne izkušnje, dajejo Jelenovemu kruhu prepoznaven pridih domačnosti in topline. Na voljo je bel in črn hlebec.

Jelenov kruh se peče v vseh pekarnah Skupine Žito: v Dolenjskih pekarnah, Kruh pecivu Maribor, Žitu Gorenjka, Pekarni Vrhnika in Žitu.

**RADIO
CENTER** 102.4, 103.7 MHz



**102.4
103.7**

Radio Slon in Sadež



Krademo frekvence od 1946

WWW.RADIOCENTER.SI



Rezultati agencije so zelo pišli.

Agencija ali pralnica?

Vida Kocjan, foto: Bor Slana, arhiv Demokracije

Delovanje ljubljanske regionalne razvojne agencije je bilo v petih letih porazno, Metka Tekavčič kot prva odgovorna pa je svoje barve pokazala tudi na tem področju.

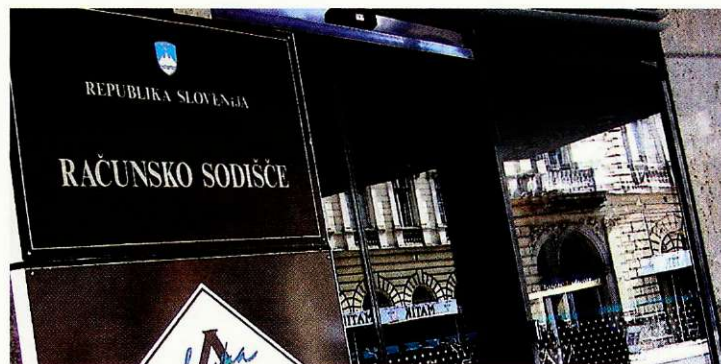
Regionalna razvojna agencija Ljubljanske urbane regije (skrajšano RRA LUR) je bila v obliki javnega zavoda ustanovljena 16. januarja 2001, poleg primestnih občin oziroma regije v celoti, ki zajema 25 občin, pa je bila glavna ustanoviteljica mestna občina Ljubljana. Ustanovitelji družbe so Matjaž Harmal, Jurij Kobal, Črtomir Praprotnik, Jernej Stritih in Roman Šimec. V njej je sedem zaposlenih, z direktorskimi pooblastili jo že drugi mandat vodi Lilijana Resinovič, sicer pa ima osemčlanski svet, ki mu predseduje Metka Tekavčič, predsednica občinskega odbora SD. Imena, ki sestavljajo svet, kažejo, da so v njem predstavniki posameznih političnih strank, vodstvo pa je iz vrst nekdanjih vladajočih strank v mestni občini

– poleg SD še LDS. Agencija naj bi bila razvojno naravnana oziroma naj bi »uspešno prispevala k razvoju ne le ljubljanske regije, temveč celotne Slovenije«, kar naj bi dosegla tudi s pripravo in z izvajanjem regionalnih in drugih razvojnih programov kakor tudi s pridobivanjem domačih

in tujih virov financiranja. Zastavljena je torej dobro, vprašanje pa je, kakšna je njena učinkovitost. Glede na to, da je bilo mesto Ljubljana, če pogledamo le ta del, v preteklih letih med najslabšimi pri črpanju denarja iz evropskih strukturnih skladov, hkrati pa ima poleg vseh občinskih služb

v lasti tudi agencijo, se postavlja upravičeno vprašanje o njeni (ne)učinkovitosti. Povedano drugače, za RRA LUR marsikdo niti ni vedel, dokler ni pred kratkim Računsko sodišče RS objavilo poročilo o njenem poslovanju. To pa ni spodbudno. Nasprotno! Revizorji so agenciji izdali negativno mnenje, pregledovali pa so poslovanje v letu 2004 in 2005.

Javna naročila Ugotovili so, da je agencija nepravilno oddajala javna naročila, nepravilnosti pri pregledanih izplačilih za blago, material in storitve pa so ocenjene na najmanj 14 milijonov tolarjev. Hkrati so zaposlenim neupravičeno izplačevali dodatek za posebne obremenitve, kjer je prišlo do oškodovanja v višini najmanj 3,3 milijona tolarjev. Poleg tega ustanoviteljev sploh niso obveščali o izvajanju t. i. regionalnega razvojnega programa Ljubljanske urbane regije.



Revizorji računskega sodišča so odkrili obremenjujoče podatke.

Neustrezen nadzor Računsko sodišče je poleg tega ocenilo še smotrnost poslovanja agencije, in sicer učinkovitost načrtovanja poslovanja in uspešnost doseganja ciljev v okviru programa. Revizorji so ugotovili, da agencija svojih pristojnosti in poverjenih nalog ni izvajala uspešno. Napak kar mrgoli, projekti so bili zastavljeni skrajno nestrokovno, stopnja uresničitve zastavljene programa od 2002 do 2006 je bila izredno nizka. Hkrati s tem so revizorji opozorili tudi na neustrezeni nadzor sveta agencije nad samim poslovanjem zavoda, saj ta ni preprečil ugotovljenih nepravilnosti v poslovanju agencije, prav tako ni sprejel ukrepov, ki bi pripomogli k izboljšanju uspešnosti izvajanja programa. Ob

Nadzor v agenciji je bil neustrezen, direktorici so izplačevali delovno uspešnost v največji mogoči višini.

tem dodajmo, da so revizorji od agencije in vodstva zahtevali predložitev t. i. odzivnega poročila, iz katerega mora izhajati odprava ukrepov in aktivnosti, ki se nanašajo na usklajevanje obračuna in izplačila dodatka zaposlenim za posebne obremenitve in dodatka pripravnikom s pogodbami o zaposlitvi, prav tako morajo skladno z zakonom zagotoviti vse potrebno, da bodo javna naročila oddajali skladno s pravili.

Zamujeno Revizorji so v poročilu tudi zapisali, da je agencija nekatere ugotovljene nepravilnosti odpravila oziroma je sprejela ustrezne popravilne ukrepe delno že pred revizijo, delno pa med revizijskim postopkom. Vendar v okviru nepravilnosti, povezanih predvsem z izvajanjem štiriletnega programa agencije, ter pri ugotovitvah o neuspešnosti izvajanja zastavljene programa in neučinkovitosti načrtovanja

njegove izvedbe, popravilni ukrepi niso izvedljivi, saj se je to obdobje že končalo.

Zunanji izvajalci Ob vsem tem je pomembno, da je agencija ob sedmih zaposlenih in direktorici (v letu 2005 je bila imenovana za novo mandatno obdobje) skoraj polovico vseh razpoložljivih sredstev porabila za plače. Posamezne projekte, ki so jih imeli v izdelavi, so oddajali v delo zunanjim izvajalcem. Projekt z naslovom Upravljanje turističnih destinacij (namenjen je bil za prijavo na razpise strukturnih skladov) je izdelala družba Oikos iz Domžal, postopek oddaje del je bil nezakonit, za izdelavo projekta pa je agencija domžalskemu podjetju plačala 12,3 milijona tolarjev.

Druge storitve Agencija je mimo zakonskih določil za določeno delo sklenila pogodbo z družbo Pristop, za to pa ji je izplačala 2,6 milijona tolarjev. Ob tem revizorji ugotavljajo, da se je cena opravljenih storitev na posameznih računih razlikovala od cene, določene v ponudbi in pogodbi, s čimer je agencija kršila načelo transparentnosti porabe javnih sredstev.

Spet Oikos Tretje naročilo, ki ni bilo zakonito, je bilo spet povezano z družbo Oikos iz Domžal. S to družbo je agencija sklenila pogodbo za pripravo dokumentacije za označitev regionalnih kolesarskih povezav in za to plačala 18 milijonov tolarjev. Ob tem so revizorji ugotovili, da je bila razpisna dokumentacija za oddajo del pomanjkljiva in v neskladju z zakonom. Vendar to še ni vse. Na agenciji naj bi bili (podobno kot prvič) ugotovili, da so pri tem potrebna dodatna dela »zaradi spremembe okoliščin«. Sklenili so dodatek k pogodbi in izplačali še milijon tolarjev.

Agencija je poslovala tudi z družbo Collegium Graphicum iz Štepanjske ceste v Ljubljani (vodi jo Matjaž Jamšek). Pri njej je naročila namizne koledarje, podloge in storitve njihovega dotiska pri družbi Razvedrilo, d. o. o., Ljubljana, in za to plačala 715 tisoč tolarjev. Tudi to naročilo je bilo izvedeno v nasprotju z zakonom. ■

Kdo je Metka Tekavčič?

Metka Tekavčič, profesorica na ekonomski fakulteti, je predsednica občinskega odbora SD v Ljubljani in življenjska sopotnica Vlada Dimovskega, nekdanjega ministra SD za delo, družino in socialne zadeve. Poznavalci jo imajo za glavno akterko večine poslov, ki so doslej v Ljubljani imeli negativen prizvok. Med drugim je bila zelo dejavna pri banki SIB.



Kdo je Lilijana Resinovič?

Leta 1994 je vodila službo za proračun, finančne in skupne zadeve občine Ljubljana Moste-Polje. Revizorji računskega sodišča, ki so pregledovali poslovanje občine v tem letu, so pri njenem poslovanju ugotovili podobne nepravilnosti kot zdaj pri agenciji, ki jo vodi. Mnenje o pravilnosti poslovanja je bilo prav tako negativno.

Pregled dokončanosti projektov agencije med letoma 2002 in 2004

Izvedeni projekti	3
Delno izvedeni projekti	17
Neizvedeni projekti	16
Skupaj	36

Opomba: Iz zastavljenega programa, kjer je bila agencija bodisi nosilka projekta ali sodelujoči član pri njegovi izvedbi, je bilo izvedenih le 8 odstotkov projektov, 47 odstotkov jih je bilo izvedenih delno, 45 odstotkov pa nikoli. Revizorji so ugotovili, da agencija sploh ni izvajala nalog, povezanih s temi zastavljenimi projekti v načrtu za omenjeno štiriletno obdobje.

Finančni podatki – v milijonih tolarjev

	LETO 2004	LETO 2005
Prihodki	199,1	153,4
Odhodki	133,8	132,0
- od tega stroški dela	58,2	61,1
- stroški storitev	69,7	63,5

tel.: 03/ 897 50 05

www.radiovelenje.com

107.8 MHz

RADIO VELENJE

Vroč bančni parket

Denis Vengust, foto: Bor Slana, Gregor Pohleven

Dogajanje, povezano z državnimi bankami in zavarovalnicami, je vse bolj zanimivo. Čedalje glasnejše so napovedi o ustanovitvi velikega slovenskega finančnega holdinga oziroma o povezavi med največjo banko in največjo zavarovalnico.

Dokument o nastanku velikega slovenskega finančnega holdinga, ki se napoveduje že kar nekaj časa, naj bi bil končan do maja letos. Predvideval naj bi tako poseg v lastniška razmerja kot v organizacijo same bančne skupine. Kar se tiče lastniških razmerij, je tu v prvi vrsti umik države iz lastništva NLB. Po besedah finančnega ministra Andreja Bajuka naj bi se država še v mandatu te vlade umaknila iz lastništva Nove Ljubljanske banke – od zdajšnjega 45-odstotnega deleža bo obdržala 25-odstotni delež in eno delnico. Prvi kupec dela delnic bo najverjetneje belgijska KBC, ki bi ji sicer pripadlo dodatnih 15 odstotkov lastniškega kapitala NLB. Za te odstotke bi KBC državi morala plačati okoli 317,8 milijona evrov. Preostanek bi država lahko prodala še družbenikom v holdingu slovenskih družbenikov, in sicer bi pri istem, 2,7-kratniku knjigovodske

vrednosti delnice iztržila še 94,5 milijona evrov. Če predpostavljamo, da bi v holding slovenskih družbenikov želeli vstopiti novi lastniki, denimo KD Group, Pivovarna Laško, Zavarovalnica Triglav ali Istrabenz, bi morali za odkup delnic NLB, ki ne bi ostale v lasti KBC ali države, zbrati skupaj 529,5 milijona evrov.

Avstrijski zgled Uradnih informacij o tem, kakšen dokument v resnici nastaja na finančnem ministrstvu, za zdaj še ni. Avtorji naj bi se pri njegovem snovanju zgledovali predvsem po avstrijski skupini Raiffeisen, ki je vsekakor lahko dober zgled tudi za načrt velikega slovenskega finančnega holdinga. Banka Raiffeisen namreč deluje na domačem avstrijskem trgu, prek posebnega holdinga skupine pa se uspešno širi tudi na trge srednje in vzhodne Evrope. NLB bi se tako lahko na novo organizirala prav po avstrij-



Nadzornik Triglava Damjan Mihevc



Matjaž Gantar, KD Group

skem zgledu. Razdelila bi se na NLB, ki bi delovala na domačem trgu, in holding, na katerega bi bile prenesene vse njene kapitalne naložbe v tujini. Holding NLB International naj bi prinesel troje: boljše upravljanje naložb, neposreden nadzor in upravljanje teh družb ter manjše tveganje na zunanjih trgih za NLB. Lastništvo NLB International še ni na-

tančneje določeno; večinski delež utegne obdržati NLB (oziroma država kot njena večinska lastnica), po drugi različici pa utegne prav v njem večino dobiti belgijska KBC, ki ima tudi kapital za rast na trgih zunaj Slovenije.

Po napovedih naj bi vsaj na začetku večinska družbenica novega holdinga ostala država (s 50 odstotki in eno delnico), drugi slovenski lastniki pa bi bili v manjšini. Država bi se nato v lastniški strukturi postopno umikala. Holding slovenskih družbenikov bi bil tako neposredno večinski lastnik NLB, KBC kot njegova druga lastnica pa bi dosegla 49-odstotni delež (zdaj ima 34 odstotkov). Morebitna povezava z Zavarovalnico Triglav, ki se v zadnjem času čedalje glasneje omenja kot najbolj mogoča partnerica, pa bi ob skupnem nastopu na trgih zunaj Slovenije prinesla dodatne sinergijske učinke. O privatizaciji in povezovanju Triglava in NLB smo se pogovarjali tudi s predsednikom nadzornega sveta Zavarovalnice Triglav Damjanom Mihevcem. Poudaril je, da zagovarja povezovanje med največjo zavarovalnico in največjo banko. Problem vidi le v lastništvu Triglava, kjer privatizacija še ni končana, zaradi česar lastniki niso dokončno znani. Ko bo lastniška



struktura Triglava znana, je po Mihevčevem mnenju treba najti način, kako bi izpeljali povezavo. Vendar je ob tem poudaril, da je to stvar ministrstva za finance in da se sam v to ne želi spuščati. Damjan Mihevc je za Demokracijo še dejal: »Povezovanje med NLB in Zavarovalnico Triglav je pomembno predvsem z vidika skupnega prodiranja na trge jugovzhodne Evrope, ki so za obe instituciji najbolj zanimivi. Z združenim finančno močjo bi lažje konkurirali mnogo močnejšim zahodnim tekmecem, s katerimi tekmujemo pri prevzemanju tamkajšnjih bank in zavarovalnic. Močna navzočnost Zavarovalnice Triglav in NLB na teh trgih pomeni podporo pri prodiranju drugega slovenskega gospodarstva na te trge.« Po mnenju predsednika nadzornega sveta Zavarovalnice Triglav bi bila povezava z NLB smiselna le pri skupnem nastopu v tujini, na domačem trgu pa ne, saj imata obe instituciji doma vsaka zase že zelo močne tržne deleže. Mihevc je še poudaril: »Tako Zavarovalnica Triglav kot NLB sta 'valilnici' zelo dobrih zavarovalniških in bančnih kadrov. Namesto da odhajajo k drugim, bi jih bilo bolj smiselno uporabiti za širitev na tuje. Moje osebno stališče je, da je za državo dolgoročno najbolje, da Zavarovalnica Triglav in NLB ostaneta v večinski domači lasti. Tudi primeri večine zahodnoevropskih držav kažejo, da so največje banke in zavarovalnice praviloma v večinskem domačem lastništvu.«

Belgijci v upravi NLB Nadzorni svet NLB je nedavno odločil, da belgijski KBC podeli sedež v upravi Nove Ljubljanske banke. To je za Belgijce velika priložnost, da učinkovito upravljajo svojo naložbo, ki je vredna več kot 400 milijonov evrov, in tako ostanejo tesno vključeni v nadaljnji razvoj banke. Bo kadrovska konsolidacija uprave le uvod v lastniške spremembe v banki, ki se napovedujejo s prihodom Zavarovalnice Triglav in drugih slovenskih lastnikov? V KBC poudarjajo, da ta odločitev ob nespremenjenih drugih okoliščinah nikakor ne spreminja stališča KBC z 10. maja 2006, da postane v NLB



Bo Triglav prodal Abanko?



Vroče bo tudi pri privatizaciji NKBM.



Za finančno ministrstvo je zgled organizacija avstrijske skupine Raiffeisen.

čisti finančni investitor. Prav tako po njihovih besedah KBC ne spreminja načrtov o širitvi na trge srednje in vzhodne Evrope.

NKBM in privatizacija Zanimivo dogajanje je opaziti tudi okoli Nove Kreditne banke Maribor in Abanke. Že nekaj časa se pojavljajo napovedi in predvsem želje po privatizaciji Nove Kreditne banke Maribor. V NKBM, ki jo vodi Matjaž Kovačič in je po nekaterih ocenah vredna okrog 574 milijonov evrov, se po njihovih besedah na privatizacijo še ne pripravljajo. »Priprave na privatizacijo se bodo začele predvidoma potem, ko bomo uradno seznanjeni z odločitvami in sklepi vlade glede predloga strateških usmeritev za privatizacijo,« so dejali v NKBM. Ocenjena knjigovodska vrednost delnice NKBM konec lanskega leta znaša 89,38 evra. Po strateški usmeritvi privatizacije banke bo ta prodana ključnemu lastniku in

ne večinskemu. Lani je finančno ministrstvo napovedalo, da bodo priprave na privatizacijo (izbira finančnega svetovalca, skrbni pregled, vabilo k izkazu interesa) končane do konca decembra. Spomnimo, da je strategija predvidela, da bo v prvi fazi ključnemu vlagatelju prodan 20-odstotni delež, v naslednjem koraku bo od pet do deset odstotkov delnic na voljo domačim fizičnim osebam, preostanek (od 19 do 24 odstotkov) pa bo na voljo institucionalnim vlagateljem vzporedno prek mednarodnega razpisa.

Poleg privatizacije je zanimivo dogajanje na prizorišču prevzemne ponudbe NKBM za odkup 84 delnic družbe Infond ID 1.

Agencija za trg vrednostnih papirjev je odločila, da je NKBM uspešno prevzela Infond ID 1. Skupaj z delnicami omenjene investicijske družbe, s katero upravlja KBM Infond in jih ima NKBM že v lasti, to predstavlja 29,69 odstotka vseh delnic Infonda ID 1.

Usoda Abanke Abanka je nedavno sporočila, da bo Zvon Ena Holding postal drugi največji lastnik v Abanki Vip, saj mu je Banka Slovenije izdala dovoljenje za pridobitev kvalificiranega deleža, kar pomeni več kot 10 odstotkov. Zdajšnji največji lastnik Abanke Vip je Zavarovalnica Triglav s 21,3 odstotka lastniškega deleža, drugi največji lastnik pa FMR holding z 9,8-odstotnim deležem. Omeniti velja še, da družba uspešno snubi tudi evropske vlagatelje. Abanka je namreč na predstavitvi evropskim vlagateljem, med katerimi so največ zanimanja pokazali britanski vlagatelji, prek izdaje obveznic zbrala 120 milijonov evrov novega kapitala. Kolikor bo prišlo do povezovanja med NLB in Zavarovalnico Triglav, bi se slednja najverjetneje umaknila iz Abanke, namesto nje bi vanjo morda vstopila skupina KD ali kakšna tuja banka. Izključeno ni niti nadaljnje povečevanje deleža s strani holdinga Zvon Ena, oziroma sistema družb, povezanih z mariborsko nadškofijo.

Dogajanje, povezano z lastniško usodo najpomembnejših slovenskih finančnih ustanov, bo zagotovo še zelo živahno in polno preobratov. Pomembno je, da bi dolgoročno ostale v večinski slovenski lasti. V nasprotnem primeru bo to imelo dolgoročno škodljive posledice za Slovenijo, saj ne bomo nadzorovali najpomembnejših finančnih in gospodarskih vzvodov, o naši usodi pa bodo odločali drugi. Težava je predvsem v tem, da kolikor država svoje deleže proda sicer domačim, a zasebnim investitorjem, jih bodo le-ti za dobro ceno verjetno zelo kmalu prodali tujim strateškim investitorjem. ■

Radio Krka
106.6 MHz



Konkurenca nam bo koristila

Peter Avsenik, foto: Bor Slana

O decentralizaciji visokega šolstva in usmeritvah novoustanovljene zasebne Fakultete za uporabne družbene študije v Novi Gorici smo se pogovarjali z njenim dekanom Borutom Rončevićem.

Minuli teden so severnoprimske fakultete na tiskovni konferenci predstavile študijske programe, ki se bodo v tem območju odvijali prihodnje študijsko leto. Lahko v tem kontekstu predstavite vlogo vaše fakultete?

Lahko bi rekel, da je naša fakulteta perspektiven novorojenček. Fakulteta za uporabne družbene študije je poleg fakultete za družbene vede pravzaprav edina družboslovna fakulteta v ožjem pomenu besede v Sloveniji. Zelo pogosto je sicer slišati, da je preveč študentov na družboslovnih študijih – in to na račun naravoslovja. Ampak to drži le, če ti dve področji ločimo zelo na grobo. Če pa smo natančnejši, lahko ugotovimo, da se v dosedanjih procesih decentralizacije visokega šolstva na področju družboslovnega izo-

braževanja v ožjem smislu ni zgodilo kaj bistvenega. In če govorimo o večji konkurenci v visokem šolstvu, lahko hitro ugotovimo, da so konkurenco pravzaprav dobile predvsem poslovne, pravne in tudi humanistične šole.

Vodila vaše fakultete so interdisciplinarnost, usmerjenost v mednarodno okolje, kakovost in uporabnost. Na kakšen način nameravate izpolnjevati vse te postavke?

V nasprotju z dosedanjim večdesetletnim razvojem v Sloveniji, ko so se oblikovale ozke specializacije in dokaj ozki disciplinarni profili, smo se odločili, da bomo poskušali delovanje fakultete graditi na interdisciplinarnosti. Tudi naši programi so oblikovani tako, da diplomantom ponudijo široka, interdisciplinarna, hkrati pa že

uporabna znanja. Torej ne le znanja sociologije, politologije, komunikologije ... Že v času dodiplomskega študija te smeri nadgradimo z bolj specifičnimi znanji. Študent ima torej možnost, da na tej interdisciplinarni podlagi zgradi specifično profesionalno usmeritev. Se pa za to odloči sam z izbiro enega od treh modulov, ki jih ponujamo. Ti moduli so gospodarstvo in družba, politika in družba ter regionalni in evropski razvoj.

Tretji modul torej nakazuje usmerjenost fakultete v mednarodni prostor.

V mednarodni prostor pa tudi v smer regionalnega razvoja. Regionalna politika je namreč danes, ko je Slovenija polnopravna in aktivna članica Evropske unije, neizogibno povezana z evropsko politiko in

trendi. Tu se lahko tudi malce pohvalimo – v slovenskem prostoru je celota znanja s področja regionalnih študij pravzaprav novost.

Katere usmeritve fakultete pa zajema pojem internacionalnosti?

Morda je danes nekoliko nenavadno izpostavljati usmerjenost v mednarodni prostor, saj so dobre fakultete že same po sebi vpete v mednarodni prostor. To poudarjamo zlasti zato, ker je bil ta vidik v procesu decentralizacije visokega šolstva malce zanemarjen. V našem primeru internacionalnost ne pomeni le vizije ali dobrega namena, saj lahko to kmalu postane premikajoča se tarča, ki se vedno znova izmika. Mednarodnost smo zato vgradili v same temelje novonastale fakultete. To se je konkretno izrazilo v tem, da smo že pri snovanju prvih

dveh programov – dodiplomskega programa uporabne družbene študije in podiplomskega programa medkulturni menedžment – pritegnili sodelavce iz tujine. Ti so nam posredovali tudi vsebine, ki smo jih potem vključili v svoje programe. Seveda z namenom, da bi ti ljudje v prihodnosti obiskovali fakulteto kot gostujoči profesorji. Kasneje sledijo tudi mednarodni projekti ter izmenjave študentov in profesorjev.

Kakovost je gotovo na neki način povezana tudi s sodelovanjem strokovnjakov iz tujine.

Da, tu smo imeli zelo aktivne in konkretne pogovore. "Kadri iz tujine" ni floskula, saj za tem stojijo imena, ki smo jih tudi v naših učnih načrtih navedli kot pisce posameznih učnih načrtov.

Lahko navedete kakšno ime, ki je znano v akademskem svetu?

Gre za kar nekaj uglednih osebosti na različnih področjih, zato je težko nekoga izpostavljati. Vendarle naj omenim, da je denimo na odprtje naše fakultete prišel eden najpomembnejših živečih sociologov Thomas Luckmann – o njegovi knjigi Družbena konstrukcija realnosti se študentje učijo že v nižjih letnikih študija sociologije – in imel na slovesnosti tudi predavanje. Verjetno se – ne le v slovenskem, pač pa tudi v mednarodnem prostoru – malo katera fakulteta lahko pohvali z gostovanjem tako uglednega profesorja in strokovnjaka. Redno sodelujemo denimo z Nikolajem Genovom, ki je zelo znan v mednarodnih socioloških krogih in je redni profesor na Freie Universität v Berlinu. Tukaj pa so še številni drugi ljudje, ki so strokovnjaki na svojih področjih – na področju regionalnih študij je to profesor Henrik Halkier, ki je pred dvema letoma organiziral svetovni kongres Regional Studies Association.

Dotakniva se še uporabnosti kot vodila fakultete.

V Sloveniji se je razširil glas, da družboslovje ni uporabno. Prav nasprotno – večina najtežje rešljivih problemov pravzaprav izhaja iz področja problematičnih odnosov med ljudmi, skupinami in institucijami. Ti problemi se dnevno

pojavljajo na ravni posameznih organizacij, podjetij, širših družbenih skupin ... Ker povzročajo številne stroške, je njihovo reševanje zelo pomembno. Zato ne preseneča, da je čedalje pomembnejši raziskovalni trend prav področje družbenih, socialnih in organizacijskih inovacij, ki so sicer zelo poceni, a je težko priti do njih, še težje pa jih je uveljaviti. Kar se torej tiče uporabnosti, bodo vsebine, ki jih bodo študentje poslušali, zelo konkretne. Študent bo tako pridobil znanja s področja uporabnega družboslovja, analitičnih metod, informacijsko-komunikacijskih tehnologij, komunikacijskih veščin pa tudi tako specifičnih in koristnih znanj, kot so zbiranje sredstev, projektni menedžment ...

V programu delovanja fakultete navajate tudi izvedbo projektov za potrebe gospodarstva. Kako si zamišljate izvedbo teh projektov?

Oblikovali bomo ponudbo čisto konkretnih aplikativnih projektov za gospodarstvo. To bo za fakulteto pomemben vir dodatnih sredstev pa tudi novega znanja.

Šlo bo torej za pogodbe s slovenskimi podjetji.

Da, z nekaterimi pomembnimi slovenskimi podjetji smo se za sodelovanje načeloma že dogovorili. Sodelovati nameravamo tudi s tujimi podjetji.

Katerimi?

O imenih še ne morem govoriti. Naj pa dodam, da imamo iz preteklosti v zvezi s tem že zelo dobre izkušnje. Celotna ideja za naš podiplomski program medkulturni menedžment je recimo nastala na temelju raziskovalnega projekta. To je bil mednarodni projekt, ki ga je financirala neka avstrijska banka. Ta banka je ugotovila, da se pri vstopanju na tuje trge – takrat je šlo za trge srednje in vzhodne Evrope – zelo pogosto srečujejo s težavami, ki niso finančne ali zakonske narave, ampak izvirajo iz medkulturne ravni. In so želeli ugotoviti dinamiko teh odnosov, da bodo v prihodnje nanje bolje pripravljeni. To je torej konkreten primer, ko je gospodarstvo ugotovilo, da družboslovje ima neka znanja, s katerimi mu lahko pomaga tudi pri sklepanju poslov in pridiranju na trge.

Ena od raziskovalnih usmeritev na vaši fakulteti bo preprečevanje odvisnosti od iger na srečo, kar je za to območje precej pomenljivo.

Prav gotovo. Vsaka dejavnost ima pozitivne in negativne posledice. Uporabnost lahko najdemo v tem, da ugotovimo, kako bi pozitivne posledice okrepili, negativne pa zmanjšali. Konec koncev že dolgo poznamo družbeno odgovorno podjetništvo in v tem smislu se uveljavlja tudi koncept odgovornega igralništva – tudi zaradi tega je čedalje več poudarka na zabavi in manj na klasičnih oblikah igralništva.

Če izhajava iz pojava igralništva, bodo študentje pridobili tudi znanja o psiholoških posledicah določenih gospodarskih dejavnosti?

Seveda. Izhajajoč iz potreb trga dela nameravamo tudi na tem področju oblikovati študijske programe. Prav zdaj na Svet za visoko šolstvo vlagamo visokošolski strokovni in magistrski program psihoterapije. Tu sodelujemo z eno vodilnih ustanov na tem področju, dunajsko Univerzo Sigmunda Freuda.

Kakšen je prispevek fakultete za uporabne družbene študije v postopkih decentralizacije slovenskega visokega šolstva?

Pomen fakultete je pravzaprav večplasten. Ne gre le za izobraževanje novih generacij druž-

boslovcev, gre tudi za to, da se zunaj Ljubljane prvič oblikuje nov in celovit center uporabnega družboslovnega znanja – govorim seveda o pravem družboslovju, ne o poslovnih vedah in humanistiki. Koncesija, ki smo jo pridobili, pa je dokaz, da vlada z decentralizacijo visokega šolstva očitno misli resno. Ta usmeritev se mi zdi pravilna že čisto z razvojnega vidika. V številnih slovenskih krajih obstaja potreba po izobraževalnih in raziskovalnih ustanovah že zaradi razvojno naravnanih podjetij. Ne gre le za Novo Gorico, tipičen primer je tudi Novo mesto. Zato je to izjemen prispevek k skladnejšemu regionalnemu razvoju. S tem bomo ne nazadnje lahko pospešili fleksibilnost dela v smislu večje mobilnosti in upočasnili negativne demografske trende, ki se danes odražajo v internem begu možganov, ko se iz večine regij sposobni mladi posamezniki selijo v Ljubljano.

So po vašem mnenju kritike, ki letijo na ministra Jureta Zupana v zvezi s prehitro in z neuravnovešeno decentralizacijo slovenskega visokega šolstva, upravičene?

S temi kritikami se ne strinjam. Po mojem mnenju gre za poskus zavlačevanja, ki je posledica strahu pred izgubo donosnih in varnih monopolov. Z zaviranjem

Kritike decentralizacijske visokošolske politike so poskus zavlačevanja zaradi strahu pred izgubo monopolov.



teh procesov po osamosvojitvi so izgubljali vsi razen dosedanjih monopolistov. Študentje, ki so se soočali z ne prav bogato izbiro, razvojno usmerjena podjetja, ki niso imela pravih sogovorcev v visokem šolstvu, ker se je to ukvarjalo predvsem s sabo, in tudi regije, ki so izgubljale kakovostno in fleksibilno delovno silo. Raziskave so vse to zelo jasno pokazale. Konkurenca nam bo predvsem koristila. Sicer pa bi to najbrž morali vprašati v regijah, kjer se intenzivno razvijajo nova univerzitetna središča. Njihov odgovor bi bil najbrž enak. ■



Naložbe v Splošni bolnišnici Slovenj Gradec so zastale zaradi nemarnosti pri poslovanju.

Nezaupnica slabemu direktorju

Vida Kocjan, foto: arhiv Demokracije

Nekdanji poslanec Liberalne demokracije Slovenije Vladimir Topler je imel za vodenje Splošne bolnišnice Slovenj Gradec očitno le politične reference, poslovnost, strokovnost in medčloveški odnosi pa so mu bili španska vas.

Pretekli teden je vlada zavrnila soglasje v zvezi z imenovanjem Vladimirja Toplerja, dr. med., iz Mute za direktorja Splošne bolnišnice (SB) Slovenj Gradec. V vladni obrazložitvi je zapisano, da je ministrstvo za zdravje že 17. januarja 2006 s strani Računskega sodišča RS prejelo poziv za Toplerjevo razrešitev z mesta direktorja bolnišnice, razlog zanjo pa so bile ugotovljene nepravilnosti v poslovanju. Vlada je nato na predlog ministrstva za zdravje že 2. februarja 2006 izdala sklep, s katerim je soglašala z navedeno razrešitvijo, tako da Vladimir Topler že od takrat opravlja funkcijo vršilca dolžnosti direktorja SB Slovenj Gradec. Vlada svojo zdajšnjo obrazložitev pojasnjuje s tem, da je bilo izvrševanje funkcije direktorja s strani Vladimirja Toplerja sporno in nepravilno,

zato je zavrnila soglasje k njegovemu vnovičnemu imenovanju. Hkrati je sklenila, da se razpisni postopek za zasedbo prostega delovnega mesta direktorja tega zavoda čim prej ponovi in se za čas do izbire kandidata na ponovljenem javnem razpisu za v. d. direktorja imenuje Janez Lavre.

Dolga brada Dogodki okrog imenovanja in razrešitve Vladimirja Toplerja z mesta poslovnega direktorja SB Slovenj Gradec (direktor je bil od 23. 12. 2002) imajo dolgo brado. Svet bolnišnice je sklep o Toplerjevi razrešitvi z mesta direktorja sprejel že 21. decembra 2005, vlada pa je 2. februarja lani s tem soglašala. Svet bolnišnice je v svoji obrazložitvi zapisal, da so bila med poslovnim in strokovnim direktorjem zavoda nesoglasja, ki so se zaostriala do te mere, da sta oba direktorja za-

voda izrecno zavrnila medsebojno sodelovanje. Ker bi zaradi teh nesoglasij lahko prišlo do hujših motenj pri opravljanju dejavnosti slovenjegraške bolnišnice, je svet zavoda sprejel sklep o razrešitvi obeh direktorjev, poslovnega Vladimirja Toplerja in strokovnega Marka Zupančiča. Na isti seji (21. decembra 2005) je svet bolnišnice imenoval Toplerja za vršilca dolžnosti poslovnega direktorja do izteka mandata, to je do julija 2006. Za vršilca dolžnosti strokovnega direktorja pa so nekoliko pozneje imenovali Davorina Benka. Nato je računsko sodišče 17. januarja 2006 pozvalo svet bolnišnice, naj Toplerja razreši, saj je bolnišnica po mnenju sodišča oziroma revizorjev kršila načelo dobrega poslovanja, s tem ko je Toplerju izplačevala zdravniški dodatek. Svet bolnišnice se je po tem pozivu računskega sodišča

sešel na izredni seji in glasoval proti Toplerjevi razrešitvi z mesta vršilca dolžnosti direktorja. Svojo odločitev so utemeljili s tem, da zdravniški dodatek prejema vsi zdravniki, ki so direktorji, in da gre po njihovem mnenju za »sistemski problem«, ki se pojavlja tudi v drugih bolnišnicah.

Ugotovitve revizorjev Revizorji računskega sodišča so revizijsko poročilo o pravilnosti določanja in izplačevanja plač direktorjev javnih zdravstvenih zavodov v letu 2003 in prvem trimesečju leta 2004 izdali že 14. junija 2005. Med drugimi so navedeno področje poslovanja pregledali v SB Slovenj Gradec in ugotovili, da so v pregledanem obdobju v SB Toplerju iz naslova plač izplačali 17,422 milijona tolarjev (72.600 evrov) plače, od tega 2,791 milijona tolarjev (11.600 evrov) t. i.

zdravniškega dodatka, o katerem smo prej pisali. Poleg tega je imel Topler v tem obdobju (to je v času 15 mesecev) obračunanih še 235 nadur. Vrednost teh so Toplerju v SB nepravilno obračunali, revizorji so zapisali, da »vrednost nepravilnosti, ki izhaja iz neupravičenega obračunavanja nadurnega dela v revidiranem obdobju, ocenjujejo na 1,151 milijona tolarjev (4.800 evrov). Poleg tega so Toplerju v tem času obračunavali dežurstvo in stalno pripravljenost, in sicer v povprečju 43 ur dežurstva na mesec (skupaj 513 t. i. neefektivnih delovnih ur dežurstva in 136 efektivnih ur), Topler pa je kot direktor prejel še plačilo za 68 ur stalne pripravljenosti. Pri vsem tem so revizorji očitali nepravilno »zajemanje« osnove za obračun, pomisleke so imeli tudi glede opravljenih dodatnih nadur in dežurstev, kar naj bi bil Topler opravljal v rednem delovnem času. Računsko sodišče je nato SB naložilo pripravo odzivnega poročila, s katerim bi v bolnišnici dokazali, da so nepravilnosti pri obračunavanju plače direktorja odpravili. 10. januarja 2006, to je pol leta po izdanem prvem poročilu, so na računskem sodišču izdali porezijsko poročilo o popravljajlnih ukrepih pri določanju in izplačevanju plač, v katerem so zapisali, da izkazani popravljajlni ukrep SB Slovenj Gradec, ki se nanaša na zdravniški dodatek, ni zadovoljiv. Revizorji so ob tem zapisali: »Pri presoji odgovornosti za nezadovoljivost popravljajlnega ukrepa smo upoštevali predvsem dejstvo, da je bila SB Slovenj Gradec izrecno opozorjena, da predložena pogodba o zaposlitvi (direktorja Toplerja – op. av.) ne predstavlja zadovoljivega ukrepa glede na zahteve v revizijskem poročilu. Ta zdravniški dodatek si je namreč Vladimir Topler »izgovoril« s pogodbo o zaposlitvi, ki jo je že leta 2002 potrdil Dušan Keber, takratni minister za zdravje. Dodajmo, da sta bila tako Keber kot Topler vidnejša člana takrat vladajoče LDS.

Zastoj pri naložbah Vendar nepravilnosti pri obračunih plač (in s tem previsoka izplačila) niso edino, kar bremeni Vladimirja Toplerja. Poleg slabega poslova-



Dušan Keber, nekdanji minister



Vladimir Topler ni bil potrjen.

nja bolnišnice v njegovem času, o čemur bomo pisali v nadaljevanju, Toplerja bremenijo tudi zamude pri bolnišničnih naložbah. Potem ko se je leta 1996 končala naložba v 2. nadstropje otroškega oddelka, je bil v letu 1999 izdelan dokument identifikacije investicijskega projekta za sanacijo obstoječega kirurškega in ginekološko-porodniškega bloka s površino približno 7 tisoč kvadratnih metrov, novogradnjo 2.600 kvadratnih metrov ter graditev t. i. heliporta. Naložbena potreba za vse to je bila na primer na ministrstvu za zdravje evidentirana že v letu 1993, prvotno dokumentacijo pa je naročala in pridobila bolnišnica sama. Avgusta 2000 so bili izdelani medicinsko-funkcionalni program, novelacija idejne programske-arhitektonske funkcionalne rešitve ter investicijski program. Rešitve v štirih različicah so obsegale različne rekonstrukcije, dozidave in nadzidave obstoječega kirurškega in ginekološkega bloka. Marca 2001 je nato ministrstvo naročilo izdelavo idejnega projekta, v istem letu je bil izdelan tudi investicijski program, obseg naložbe je bil ocenjen na 3,1 milijarde tolarjev (slabih 13 milijon

evrov), če bi k temu dodali še vrednost inštalacij in opreme, bi bilo to 6,5 milijarde tolarjev (več kot 26 milijonov evrov). Projekt naj bi bil uresničen do leta 2005. V letu 2002 so bili izdelani nekateri popravki, zapletati pa se je začelo, potem ko je Topler postal direktor bolnišnice (po decembru 2002). Samostojni podjetnik Vladimir Zaluberšek s Prevalj mu je julija 2004 ponudil donacijo investicijske, projektne in tehnične dokumentacije za izvedbo investicijskega projekta. Pri usklajevanju pogodbe je sodelovalo tudi ministrstvo pod vodstvom Dušana Kebr, vendar kot stranka ni vstopilo v pogodbeno razmerje. 22. marca 2005 sta nato Zaluberšek in SB Slovenj Gradec oziroma Topler kot pooblaščen oseba bolnišnice sklenila darilno pogodbo, katere vrednost je bila ocenjena na 480 milijonov tolarjev (2 milijona evrov), predmet pogodbe pa naj bi bili razni projekti in tehnična dokumentacija. Iz vsega skupaj se ni rodilo veliko; že pri izročitvi prvega idejnega projekta (datum je bil 30. 4. 2005) je darovalec Zaluberšek zamudil dva meseca, z novelacijo investicijskega programa več kot pol leta, z izročitvijo projekta za

pridobitev gradbenega dovoljenja pa skoraj tri mesece. Ob tem se je pokazalo, da darovalec nekaterih projektov, ki jih je naročil pri zunanjih izvajalcih, sploh ni plačal, vendar to ni bila več stvar bolnišnice.

Mesečno za 10 tisoč evrov škode

Zamud ob varovanju primerne kakovosti projekta do začetka graditve namreč ni bilo mogoče več nadomestiti, zato predvideni začetek graditve, ki je bil načrtovan za 1. 4. 2006, ni bil več mogoč. Vse to je pomenilo, da je zaradi zamud bolnišnica utrpela najmanj 23 milijonov tolarjev škode mesečno (slabih 10 tisoč evrov mesečno). Toplerjev »greh« je še to, da je bilo v donatorski pogodbi določeno, da bo Zaluberšek po njenem podpisu bolnišnici nakazal 10-odstotni avans pogodbenega zneska (48 milijonov tolarjev oz. slabih 200 tisoč evrov), s katerim bi potrdil resnost ponudbe in pogodbe. Tega zneska Zaluberšek nikoli ni nakazal oziroma bolnišnica tega zneska ni nikoli prejela. Toplerja so na domnevno neresnost podjetnika Zaluberška, ki se ukvarja z nepremičninami, opozarjali številni poznavalci, med drugim zdajšnji zdravstveni minister Andrej Bručan. Topler je vztrajal pri svojem in bolnišnici zaradi velikih in nepotrebnih zamud s strani Zaluberška povzročil veliko gmotno škodo, da o škodi bolnikom niti ne govorimo. Dodajmo, da je tudi država prek ministrstva za zdravje zagotovila denar za naložbe v bolnišnico, vendar zaradi nerazumljivega Toplerjevega sodelovanja z domnevnim donatorjem in vztrajanja pri tem denar ni mogel biti porabljen, načrtovana naložba pa se je vlekla. In kdo je Zaluberšek? Samostojni nepremičninski podjetnik, ki je v tistem času tožil državo za več kot 6 milijard tolarjev (25 milijonov evrov) kot plačilo odškodnine za nepremičnine, ki naj bi bile domnevno njegove. Kaj se je zgodilo s tožbo, nam do zaključka redakcije ni uspelo izvedeti, prav tako ne, zakaj je Topler (s Kebrovo pomočjo) tako slepo zaupal nekemu, da je na kocko postavil razvoj bolnišnice, ki jo je vodil. ■

Poslovanje bolnišnice Slovenj Gradec

Leto 2002 - dobiček v višini 2,5 milijona tolarjev

Leto 2003 - izguba v višini 88 milijonov tolarjev

Leto 2004 - izguba v višini 127 milijonov tolarjev

Število zaposlenih: blizu 700

Opomba: Vladimir Topler je vodenje bolnišnice prevzel decembra 2002, to je v letu, ko je ta poslovala z izgubo. Podatki za leto 2005 še niso dostopni.



Trojno predsedovanje EU za zdaj veliko obeta – na sliki premierji Janez Janša, Angela Merkel in José Sócrates.

Zavezani evropskim vrednotam

Mitja Volčanšek, foto: Reuters, arhiv Demokracije

Začetek 18-mesečnega skupnega predsedovanja Evropski uniji s strani Nemčije, Portugalske in Slovenije skupaj z izvolitvijo Hans-Gerta Pötteringa (EPP-ED) za predsednika Evropskega parlamenta nosi v sebi močan simbolni naboj.

Zavezanost evropskim vrednotam je namreč vgrajena v samo tradicijo zahodnoevropskih krščanskodemokratskih strank (v katerih sfero sodijo tudi stranke t. i. slovenske pomladi), ki svoj navdih črpajo iz idej političnih velikanov in začetnikov evropskih integracij Roberta Schumana, Alcida De Gasperija in Konrada Adenauerja. Zato se ne čudimo, da je nemška krščansko-demokratska kanclerka Angela Merkel skupaj s slovenskim premierjem Janezom Janšo in portugalskim predsednikom vlade Joséjem Sócratesom postavila precej ambiciozne cilje za čas predsedovanja omenjene trojice.

Visoki cilji Čeprav ne gre zanemari-ti pozitivne vloge drugih političnih

grupacij (Sócratesova Socialistična stranka je članica Evropskih socialistov), je nadvse opazen prav trud krščanskodemokratskega elementa pri oživitvi evropskega ustavnega projekta.

Ta politični zagon dobiva letos še poseben pomen, saj bo čez nekaj mesecev 50. obletnica podpisa rimskega sporazuma, s katerim je prvih šest držav članic ustanovilo Evropsko gospodarsko skupnost, ki je nazadnje prerasla v današnjo EU.

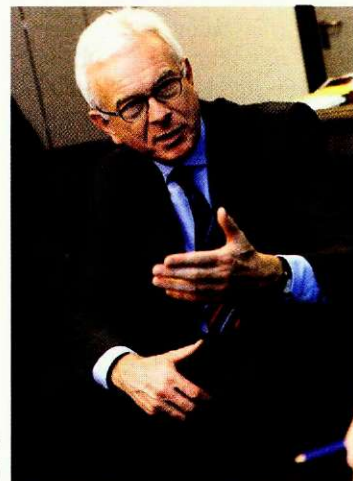
Prejšnjo sredo, 17. januarja, je na sedežu evropskega parlamenta v Strasbourgu potekala predstavitev skupnega leto in pol dolgega predsedovanja Nemčije, Portugalske in Slovenije. Formula skupnega predsedovanja sicer predstavlja dobrodošlo novost, ki bo omogočala kontinuiteto pri

izvajanju pomembnejših projektov iz enega polletja v drugega, posebej za Slovenijo pa bo pomenila odlično priložnost za nabiranje izkušenj, ki bodo prišla ekipi na Gregorčičevi nadvse prav že čez eno leto. Novi način predsedovanja je pohvalil tudi slovenski premier, ki je poleg kontinuitete poudaril tudi večjo učinkovitost, ki bo iz tega izhajala.

Nemška kanclerka je v ospredje nemških ciljev postavila oživitev evropske ustavne pogodbe, skozi predsedovanje vseh treh držav pa bodo zagotovo v ospredju vprašanja energije, podnebnih sprememb in implementacije zakonodaje.

Predsednik evropskega parlamenta Hans-Gert Pöttering

Janša je kot ključne naloge, ki bodo v nadaljevanju poti, kakršno bosta začrtali drugi dve državi, čakale slovensko predsedovanje, naštel zavezo k nadaljevanju





Delovanje EU bo letos potekalo ob spominu na rimsko pogodbo iz leta 1957.

procesa širitve EU, revizijo lizbonske strategije in širitev schengenskega območja.

Skupna ocena vseh treh voditeljev pa je bila, da gre za ambiciozen, vendar uresničljiv načrt. Kombinacijo treh držav iz različnih delov celine, različnih velikosti ter gospodarskih in evropskih izkušenj pa je kot pozitivno označil še en krščanskodemokratski politik, predsednik evropske komisije Portugalac José Manuel Barroso.

Poslanci zadovoljni Slovenski poslanci v evropskem parlamentu so v svojih komentarjih izražali doberšino mero optimizma. Vodja slovenske delegacije v EPP-ED, član SDS Miha Brejc je poudaril pomen skupnega predsedovanja treh držav. Ljudmila Novak (NSi/ EPP-ED) verjame, da bo Merklovi uspelo »dati nov zagon evropski ustavi,« za kar je zdaj po njeno primeren trenutek, saj je minilo dovolj časa za premislek po zavrnitvi prvega ustavnega predloga. Tudi poslanski kolega Novakove Lojze Peterle pozdravlja odločnost Nemčije in jasno izražena stališča do čezatlantskih povezav ter zavezanost energetski problematiki. Romana Jordan Cizelj (SDS/ EPP-ED) je izrazila svoje zadovoljstvo z velikopoteznim programom, hkrati pa poudarila potrebo po dosegu širšega soglasja tudi med evropskimi državljani za uspeh oživljanja pogodbe. Jelko Kacin (LDS/ Skupina zaveznitstva liberalcev in demokratov za Evropo oziroma ALDE) pa je Merklovo pozval k vključevanju parlamenta v posvetovalno fazo med racionalizacijo

procesa odločanja na evropski ravni, ki ga EU potrebuje.

Nov predsednik Predstavitve evropske trojke je potekala ob robu plenarnega zasedanja evropskega parlamenta, na katerem je bil le dan pred tem, to je 16. januarja, za njegovega predsednika za obdobje dveh let in pol izvoljen Nemec Hans-Gert Pötering. Izvolitev je sad dogovora med največjima skupinama v evropskem parlamentu, Evropske ljudske stranke – Evropskih demokratov in Stranke evropskih socialistov (PES) –, po katerem je bil za prvo polovico petletnega mandata parlamenta izvoljen kandidat socialistov, Katalonec Josep Borrell. V skladu z dogovorom sta obe skupini tokrat podprli Pötteringa, ki je bil tako izvoljen že v prvem krogu. Zanj so glasovali vsi slovenski poslanci EPP-ED in Borut Pahor (SD/ PES), poslanca ALDE pa sta v tem pogledu izstopala. Mojca Drčar Murko je glasovala za kandidatko Zelenih, Jelko Kacin pa je ostal skrivnosten glede svoje preference. Dejal je le, da bi bilo za ugled parlamenta bolje, »da ne štejejo vnaprejšnji dogovori med največjimi, ampak da imajo poslanci možnost izbire«.

Pötering, katoličan iz Spodnje Saške, je evropski parlamentarec nepretrgano že od leta 1979, v preteklih osmih letih pa je bil vodja poslanske skupine EPP-ED v evropskem parlamentu. Ker med drugim velja za političnega zaveznika Merklove, je to vsekakor dober obet za tvorbo in uspešno sodelovanje med različnimi strukturami EU v prihodnje. ■

Kakšno bo vreme čez 6 dni?

Vremenska napoved za 6 dni vnaprej!



Prva slovenska televizija s šestdnevno vremensko napovedjo.



Info TV je slovenska televizija, ki celodnevno predvaja poročila vsakih 15 minut. V naših informativnih oddajah lahko spremljate tako dogajanje doma kot po svetu. Info TV lahko sprejemate samo preko kabelskih sistemov. Program je popolnoma brezplačen. Za več informacij pokličite vašega kabelskega operaterja.

Vremenska napoved za 6 dni je na sporedu v novicah, ki so 15 minut do in 15 minut čez vsako polno uro. Vremenska napoved "6 dni" najdete tudi na Mobilnem mobilnem portalu Planet (Info/Vreme).

Naročnik oglasa Info TV, d.o.o., Novo mesto

Nafta za korupcijo

Ana Müllner, foto: Reuters, AP

S sodnim procesom proti Benonu Sevanu, nekdanjemu visokemu funkcionarju pri Združenih narodih, dobiva epilog ena največjih korupcijskih afer zadnjih let. Zaradi posledic si bo omenjena organizacija le stežka povrnila zaupanje.

Komaj slab mesec po tem, ko so obesili nekdanjega iraškega diktatorja Sada-ma Huseina, se je sprožila še ena zgodba, neposredno povezana z njim in s takratnim iraškim režimom. Zloglasna afera, ki jo je sprožil program Nafta za hrano pod okriljem ZN, bo dobila epilog na sodišču, a se s sodnim procesom še zdaleč ne bo končala. Na ramenih novega generalnega sekretarja ZN Ban Ki Muna bo, kako oprati dobro ime ZN in poskrbeti, da ne bo vnovič prišlo do podobnega korupcijskega škandala, predvsem pa ne v takšnih razsežnostih. K temu bi pripomogle tudi reforme organizacije, ki se pripravljajo že

nekaj časa, a so za zdaj le mrtva črka na papirju. Brez pravočasnih reform bodo ZN kmalu začeli izgubljati tudi svoj vpliv na mednarodnem diplomatskem prizorišču, kjer že nekaj časa nimajo več glavne besede.

Z dobrimi nameni Program Nafta za hrano je bil leta 1995 osnovan s strani varnostnega sveta ZN kot začasna humanitarna akcija, namenjena prebivalcem Iraka. Medtem ko so s strani mednarodne skupnosti za Huseinov režim še vedno veljale gospodarske sankcije, je od programa Nafta za hrano kmalu postalo odvisnih 60 odstotkov Iračanov, ki so jim ZN dosta-

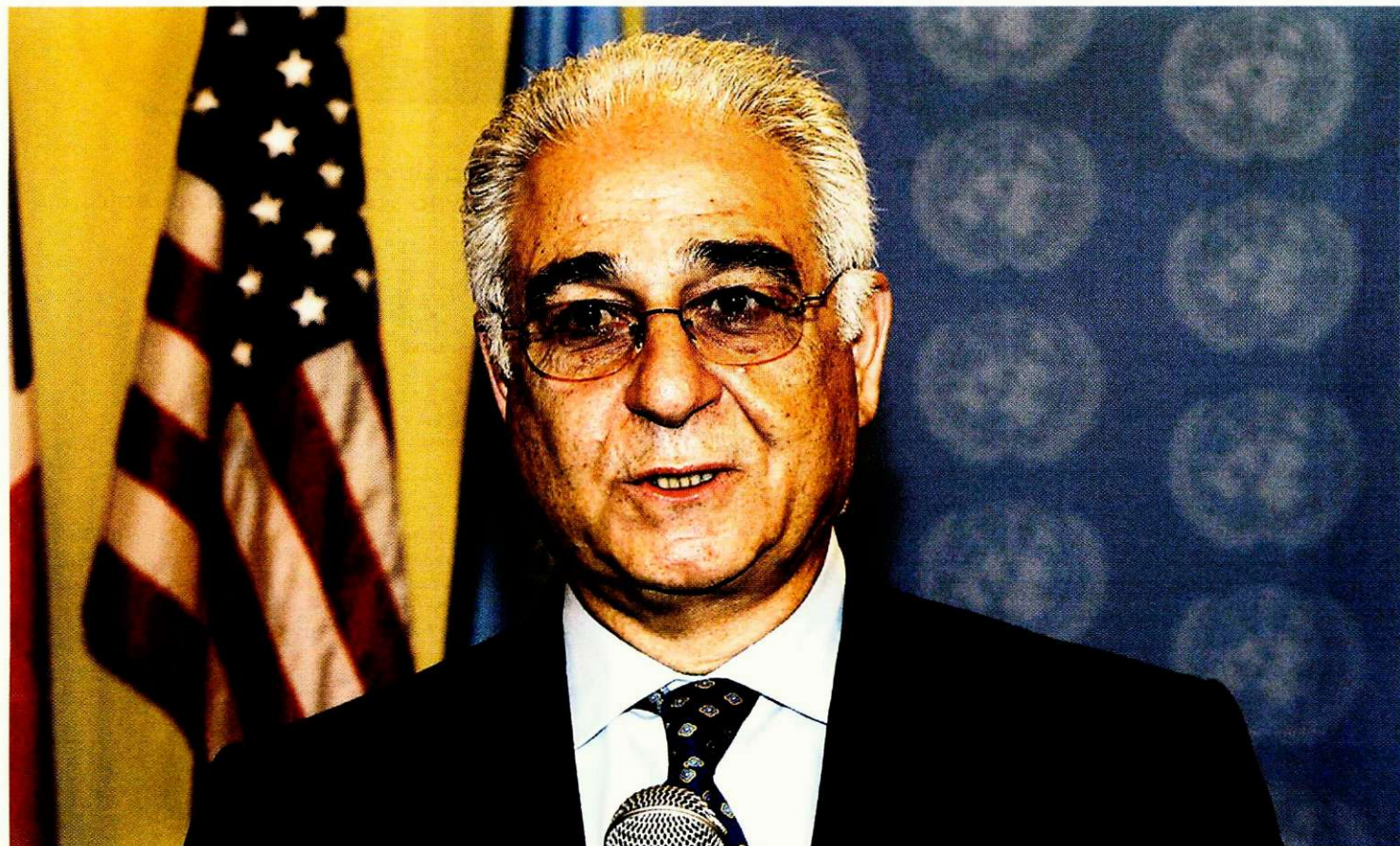


Iraška nafta, vir ilegalnega zaslužka

vljali hrano. Nafta za hrano je bila takrat daleč najobsežnejši program ZN, v njem pa je sodelovalo več kot 4 tisoč ljudi, od tega 3 tisoč v Iraku in tisoč v New Yorku. Temelj programa je bila iraška nafta, od katere so ZN dobili 2,2-odstotno provizijo na sodček načrpanega črnega zlata. ZN je tako pripadlo 15 milijard

dolarjev na leto, kar je skoraj petkrat več, kot znaša proračun organizacije. Do leta 2001 je bil denar, pridobljen iz iraške banke, shranjen v Mednarodni banki v Parizu, kasneje pa so se bajne vsote denarja razkropile po več mednarodnih bankah, ki jih je izbral takratni iraški režim.

Tudi posli, povezani s programom ZN, so začeli postajati čedalje bolj nepregledni, glavni posli pa so sploh postali skriti očem mednarodne javnosti. Za imena bank, ki so upravljale z denarjem, pridobljenim od iraške nafte, so vedeli le še glavni protagonisti tega velikega korupcijskega škandala. Program Nafta za hrano je tako vedno



Začel se je sodni proces proti Benonu Sevanu nekdanjemu vodji programa Nafta za hrano.

bolj postajal molzna krava številnih ruskih in francoskih podjetij, ki so si s skrivaj podpisanimi pogodbami zagotovila svoj delež dobička. Po podatkih londonskega Timesa so med letoma 1996 do 2003 različna ruska podjetja s posli, neposredno povezanimi s programom Nafta za hrano, zaslužila 7,3, francoska pa 3,7 milijarde dolarjev. Vse to pa se je dogajalo pred očmi oziroma s sodelovanjem nekaterih najvišjih funkcionarjev ZN.

Vsi Huseinovi prijatelji Prva sodna obravnava v zvezi s spornimi posli je stekla šele prejšnji teden, ko je sodišče v New Yorku predstavilo obtožnico proti Benonu Sevanu in enemu izmed njegovih najožjih sodelavcev Ephraimu Nadlerju. Omenjena obtožnica Sevana, ki je v ZN skoraj štiri desetletja zasedal različne visoke funkcije, v sedmih točkah bremeni jemanja podkupnine in goljufije, v primeru obtožbe pa mu grozi tudi do petdeset let zapor. Sevan naj bi bil v osmih letih, ko je vodil program Nafta za hrano, prejel okoli 160 tisoč dolarjev podkupnin s strani takratnega iraškega režima oz. Sadama Huseina osebno. Skupaj z Nadlerjem naj bi bila zaračunavala tudi nezakonite provizije nekemu egiptovskemu naftnemu podjetju, v zameno pa sta mu zagotovila delež pri prodaji iraške nafte.

Zgodba pa se tu začne šele zares zapletati. Sevan ni edini visoki funkcionar ZN, ki naj bi bil humanitarni program izkoristil za lastno bogatenje. Ko so nepravilnosti začele prihajati na dan, je največ prahu dvignila domnevna vpletenost sina takratnega generalnega sekretarja ZN Kofija Anana v nezakonite posle z iraško nafto. Kojo Anan v nasprotju s Sevanom že ves čas sodeluje s posebno komisijo, ki preiskuje stranpote programa ZN, vprašanje, ali se bo moral tudi on zagovarjati na sodišču, pa za zdaj ostaja odprto.

Prav tako pa obtožnica prej omenjenega Ephraima Nadlerja prek družinskih vezi vodi do še enega nekdanjega sekretarja ZN, in sicer Butrosa Butrosa Galija. Čeprav neposredna vpletenost

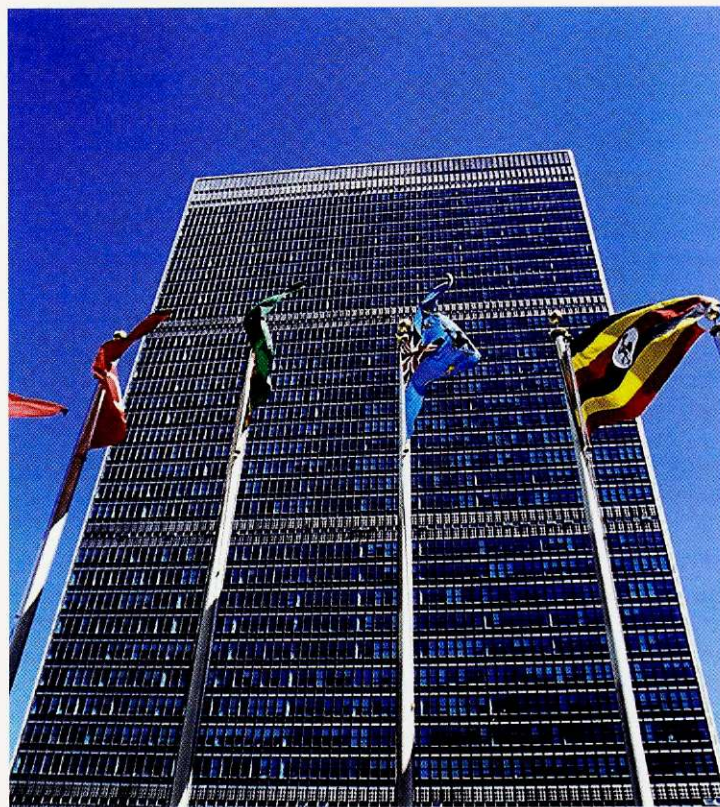
v afero do zdaj ni bila dokazana niti Galiju niti Kofiju Ananu, pa se postavlja vprašanje, koliko sodelavcev ZN je dejansko vedelo za nepravilnosti, do katerih je prihajalo že vse od začetka programa Nafta za hrano. Da bodo na dan prišle vse nepravilnosti največje afere v zgodovini ZN, je le malo verjetno; ogromno število sodelujočih je razpršenih po vseh celinah, veliko podatkov pa je v grob odnesel tudi nekdanji iraški režim s Huseinom na čelu. Že sama vloga družinskih povezav v zgodbi pa je močno omajala ugled ZN in spet opozorila na nujnost reforme organizacije.

Izgubljanje zaupanja Afera Nafta za hrano je bila za nekatere samo dodaten dokaz, da so ZN le še elitni klub salonskih levov, pri katerih vse ostane le pri izrečenih besedah. To teorijo naj bi potrjevali še neuspešno delovanje ZN pri genocidu v Bosni in Ruandi, ohranjanje sedanjega stanja v Sudanu in neuspešen poskus preprečitve vojaške operacije v Iraku. Pri tem se ZN ne morejo pohvaliti niti z vodenjem najuspešnejših operacij zadnjih let, kot so bile na primer vojaška operacija na Kosovu, posredovanje v Vzhodnem Timorju leta 1999 ali mirovna misija v Sierra Leone, saj so v vseh teh primerih zaslužne najprej koalicije drugih držav, kot sta npr. Velika Britanija ali Avstralija.

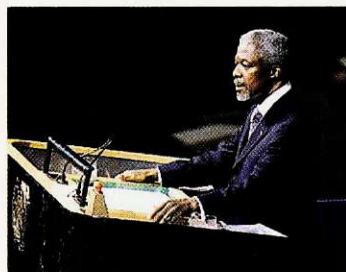
Klici k reformi organizacije so se zlasti okrepili v letu 2005, ko so ZN praznovali častitljivo šestdesetletnico delovanja. Predvsem naj bi bili potrebni novi prijemi na področju kadro-

Združeni narodi bodo brez reform začeli izgubljati svoj pomen.

vanja, saj je, kot je nekoč dejal Bill Clinton, »težko dobiti delo pri ZN, nemogoče pa ga je izgubiti«. Osebe, kot je na primer Benon Sevan, ki v ZN odslužijo praktično vso svojo delovno dobo, v organizaciji prevladujejo, medtem ko mladi ljudje ne dobijo svoje priložnosti. Dostikrat pa je prihajalo tudi do očitkov, da se pri imenovanju ljudi



Bo v ZN končno prišlo do sprememb?



Nekdanji generalni sekretar OZN Kofi Anan in sedanji Ban Ki Mun



na položaje preveč upošteva njihova nacionalnost in ne njihove sposobnosti.

Verjetno bi bila prva od sprememb, do katerih bi prišlo pri reformiranju ZN, širitev varnostnega sveta vsaj na dve novi

odstotkov proračuna ZN, sledijo Japonska, Velika Britanija in Rusija. Pri tem mnoge od njih niti ne skrivajo več, kako malo jim je do tega, kaj se dogaja v »stekleni hiši«, kot imenujejo nebotičnik ZN v New Yorku. Prav tu pa naj bi bili reformam organizacije na splošno naklonjeni, a kljub temu je veliko možnosti za to odšlo v pokoj skupaj z nekdanjim sekretarjem Kofijem Ananom, ki si je zadnja leta svojega mandata močno prizadeval uvesti spremembe. Čeprav se njegov naslednik Ban Ki Mun strinja s tem, da je potrebna reforma organizacije, naj bi bil na to v resnici precej manj pripravljen kot Anan. Vse države članice ZN pa se strinjajo, da organizacija deluje v dobro vseh, saj si lahko Združeni narodi le na ta način zagotovijo obstanek. ■



Ne za orožje

Evropska unija bo vztrajala pri prepovedi prodaje orožja Kitajski, dokler se v tej državi ne bo izboljšalo spoštovanje človekovih pravic, je zadnji dan tridnevnega obiska v Pekingu dejala evropska komisarka za zunanje odnose Benita Ferrero-Waldner. EU si sicer prizadeva za odpravo embarga, vendar so za to potrebne prave okoliščine. Ob tem si v Evropski skupnosti tudi želijo, da Kitajska ratificira konvencijo Združenih narodov o državljskih in političnih pravicah državljanov, izpusti zapornike s Trga nebeškega miru in odpravi sistem prisilnega dela. EU je prepoved prodaje orožja uvedla po krvavi zadušitvi upora na Trgu nebeškega miru v Pekingu leta 1989, med katerimi so kitajske oblasti ubile več sto, če ne že več tisoč neoboroženih protestnikov, ogromno pa se jih je zaradi udeležbe na protestu znašlo v zaporu.

Skrivnosti Znanstveni so sporočili, da ima lobanja, stara 40.000 let, ki so jo našli v jami Oase v jugozahodni Romuniji, značilnosti tako modernega človeka kot tudi neandertalca, zato bi lahko bila dokaz za to, da sta se ti dve vrsti med seboj mešali. Če bo teorija potrjena, bo lobanja obveljala za najstarejši ostanek Homo sapi-

ensa, ki so ga našli na evropskih tleh. Študija je nov prispevek k razpravi o tem, ali je moderni človek dobesedno iztrebil neandertalskega sorodnika ali pa sta se vrsti pred tem medsebojno mešali. Glede na vzorce DNK iz okostja neandertalca naj ne bi bilo prišlo do mešanja oziroma naj geni neandertalca ni bi bili preživeli v genih sodobnega človeka.

Schillerjev muzej Schillerjev nacionalni muzej v pesnikovem rojstnem mestu Marbach v nemški zvezni deželi Baden-Württemberg bodo jeseni zaradi prenove zaprli. Muzej bo zaprt do leta 2009. Leta 1903 zgrajeni muzej nemškega pesnika, dramatika in filozofa Friedricha von Schillerja (1759–



1805), ki ga je zgradila Schillerjeva družba, bo dobil nov ogrevalni in klimatski sistem, pohištvo, dovoze za invalide, bistro in prostore za literarne dogodke. Prenova naj bi stala 5,5 milijona evrov.

Harry v Irak Britanski princ Harry se bo odpravil v Irak. Polk 22-letnega vnuka kraljice Elizabete II. naj bi se namreč začel pripravljati za sodelovanje v spopadih v tej nemirni državi, v okviru katerih naj bi potekalo tudi učenje

arabščine. Iz kraljeve palače so medtem potrdili, da se bo princ res udeležil usposabljanja, kar pa še ne pomeni, da se bo odpravil v Irak. Harry je vedno poudar-



jal, da si želi sodelovati v akcijah svoje vojaške enote, stočlanskega polka, ki bo spomladi začel polletno operacijo v Iraku.

Umrli Oetker V 90. letu starosti je v Hamburgu umrl eden naj-



TUJI TISK

The Sunday Times

Doktor Živago



Pred skoraj petdesetimi leti so Borisu Pasternaku prisodili Nobelovo nagrado za literaturo za celo vrsto del, predvsem pa za njegov roman Doktor Živago. Po tolikem času se je izkazalo, da je tej nagradi skrivno botrovala bri-

tanska tajna policija, da bi postavila v neugoden položaj Kremelj, ki je ta roman prepovedal. Nova knjiga, ki je izšla v Angliji, opisuje operacijo ameriških agentov, ki so omogočili objavo ruskojezične verzije Doktorja Živaga, da bi izpolnili zahteve Nobelovega odbora, po katerih je moralo biti delo predstavljeno v izvirnem jeziku. Doktor Živago je bil prvič objavljen v Milanu leta 1957 in pripoveduje tragično zgodbo zdravnika in pesnika Jurija Živaga ter ljubezni njegovega življenja Lare v času revolucije. Roman je bil v ZZZR prepovedan do leta 1987. Pasternak je poslal nekaj rokopisnih kopij romana svojim prijateljem na Zahod.

The Science

Prvi naseljenci

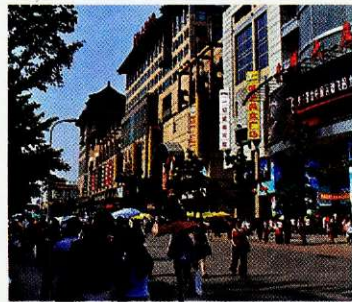


Arheološke najdbe na bregovih reke Don na jugu Rusije iz časa paleolitika so po mnenju znanstvenikov najdbe najbolj zgodnje naselitve sodobnega človeka v Evropi. To odkritje potrjuje teorijo, da je prvo preseljevanje ljudi sodobnega antropološkega

tipa potekalo pred manj kot 50 tisoč leti. Starost omenjenih najdb je namreč okoli 45 tisoč let. »Tako zgodnja navzočnost sodobnega človeka na enem najbolj hladnih in sušnih mest sodobne Evrope je pravo presenečenje,« je dejal John Hoffecker z Univerze v Coloradu, ki je sodeloval pri izkopavanjih skupaj z znanstveniki Ruske akademije znanosti. Poročilo o tem odkritju je bilo objavljeno v reviji The Science skupaj z drugo raziskavo, ki je pokazala, da je lobanja, ki so jo našli v Južni Afriki, starejša od 35 tisoč let in je precej podobna lobanji prebivalca ob Donu v kameni dobi. Torej so sodobni ljudje zapustili Afriko pred manj kot 50 tisoč leti in se premikali proti zahodu v Azijo in nato proti severu ter v Evropo.

bogatejših Nemcev Rudolf August Oetker, vnuk ustanovitelja podjetja Oetker, ki je v Sloveniji predvsem znano po izdelovanju sestavin za sladice, kot so puding, različne kreme, pecilni prašek. Podjetje je predvsem v zadnjih letih začelo širiti svoje poslovanje tudi na proizvodnjo hrane in pijač, logistiko, bančništvo, zavarovalništvo in hotelirstvo. Rudolf August Oetker se je rodil v Bielefeldu leta 1916, iz majhnega družinskega živilskega podjetja pa je v nekaj desetletjih naredil eno največjih zasebnih podjetij v Nemčiji, ki ni uvrščeno na borzo. Lani je podjetje ustvarilo približno sedem milijard evrov prihodkov.

Kitajci Kitajska državna komisija za prebivalstvo in načrtovanje družin napoveduje, da se bo kitajsko prebivalstvo kljub počasnemu rasti, ki je rezultat politike enega otroka in drugih ukrepov za omejevanje rodnosti, v prihodnjih tridesetih letih povečalo za



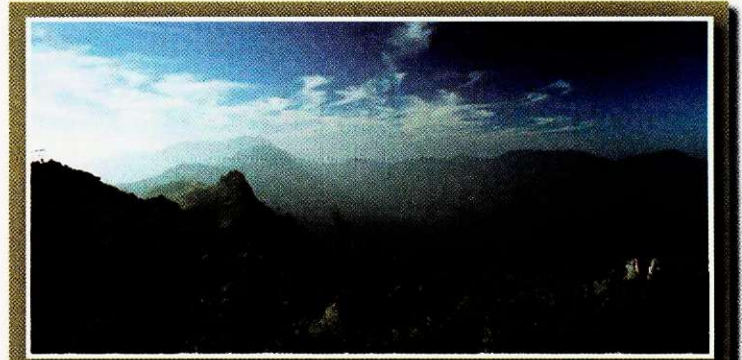
dodatnih 200 milijonov ter leta 2033 doseglo milijardo in pol ljudi. Sicer pa tovrstno napovedovanje družin pomeni staranje prebivalstva, spreminja pa se tudi demografska sestava prebivalstva. Omejevanje rodnosti in tradicionalna vloga moških kot tistih, ki v družini služijo kruh, sta pripeljala tudi do presežka moških v družbi, kar pomeni, da bo do leta 2020 brez partnerke 30 milijonov moških. To bi lahko vodilo v socialno nestabilnost, opozarja komisija in priporoča politiko za sprejemanje deklic, ki bi omogočila izravnano števila pripadnikov obeh spolov. Leta 2005 se je na vsakih 100 dekl rodilo 118 dečkov.

Dražja nafta Cene nafte so se zaradi vala hladnega vremena, ki je zajel severovzhod ZDA, nekoliko zvišale. Za 159-litrski sod zahodnoteksaške lahke nafte s februarjskim dobavnim rokom je bilo treba na azijskem trgu odšteti 52,47 dolarja oziroma 23 centov več kot pred tem. Za sod severnomorske nafte Brent z dobavo v marcu pa je bilo treba na londonski borzi odšteti 53,09 dolarja oz. 31 centov več. Cene surove nafte so se letos znižale že za več kot 16 odstotkov, nizke temperature, ki so zajele severovzhod ZDA, ki je eden najpomembnejših potrošnikov kurilnega olja na svetu, pa so jih nekoliko dvignile. Po ocenah



analitikov pa hladni val na cene nafte ne bo imel dolgotrajnejšega učinka. Hladno vreme je pričakovati le še nekaj tednov, visoke pa so tudi zaloge kurilnega olja.

Več otrok S povprečno dvema otrokoma na žensko je bila Francija v letu 2006 najverjetneje na vrhu v Evropi. Lani je bilo v Franciji rojenih 830.900 otrok, kar je za 2,9 odstotka več kot leta 2005, s tem pa je Francija prehitela Irsko, ki je imela med državami članicami EU primat glede stopnje rodnosti, saj je na vsako odraslo Irko prišlo 1,98 otroka. Sedanja stopnja rodnosti v Franciji je največja v zadnjih 30 letih v tej državi.



Spominki v pločevinkah

Turisti, ki bodo obiskali nacionalni park v pokrajini Nan na severu Tajске, bodo kot spomin domov lahko odnesli pločevinko, napolnjeno s svežim gorskim zrakom. Po poročanju tajskih medijev se sveži zrak iz parka Doi Phu Kha, kjer je skoraj dva tisoč metrov visoka gora Doi Phu, prodaja za med. Zrak naj bi zajemali v pločevinke na vrhu gore, turisti pa so že pokupili okoli 6.000 pločevink. Pločevinka stane 30 bahtov (83 centov), denar od izkupička pa bodo po predvidevanjih namenili kmetom, ki so se bili prisiljeni umakniti iz parka in si poiskati novo prebivališče.

VIR: STA

TUJI TISK

The Guardian

Poskusi z mikrobi



Življenje bi lahko na Zemljo prišlo iz vesolja, znova trdijo planetologi. Poskusi mednarodne skupine znanstvenikov obujajo sporno hipotezo, da je se na Zemlji razcvetelo življenje, potem ko so po trku meteorita sem prišli primitivni mikroorganiz-

mi. Hipoteza se glasi, da se bi življenje lahko začelo na Marsu, potem ko se je le ta ohladil in postal bolj gostoluben. V tem času so površje planeta nenehno bombardirali kamniti asteroidi, ki so povzročili, da so mikrobi padali v vesolje, kjer jih je gravitacija Sonca usmerila proti Zemlji. Nemški in ruski znanstveniki se ukvarjajo s preučevanjem mikrobov v ekstremnih situacijah, še posebej v težkih razmerah vesolja. Izbrali so kolonije mikroorganizmov, predvsem modrozelenih alge, lišaje in spore na mraz odporne bakterije Bacillus subtilis ter jih namestili med sloje kamnja, po sestavi podobnega meteoritu. Spore in lišaji so prenesli do 45 milijard paskalov, kar potrjuje, da bi bilo preživetje v vesolju mogoče.

Mignews

ZDA in Iran



Letošnje leto bo postalo odločujoče za ameriško-iranski konflikt. Tako menijo viri v Kuvajtu. Po besedah kuvajtskih izvedencev bodo ZDA vojaško napadle Iran že v prihodnjih mesecih, najkasneje do aprila. Najverjetneje bo napad potekel

z morja, podporo bo omogočil sistem protiraketne obrambe Patriot. Podobna shema bo Američanom omogočila zavarovanje njihovih pehotnih sil in obrambo pred katero koli obrambno reakcijo katere koli države Perzijskega zaliva. Tako hiter napad pripisujejo dejstvu, da se izteka mandat Tonyju Blairu, ki je podpiral Bushevo politiko proti Iranu. Napad z morja naj bi omogočil, da nevarnosti ne bi bili podvrženi zavezniki ZDA, kot sta Savdska Arabija ali Irak. Glavne tarče bodo postali objekti atomske energije in naftne industrije. Po podatkih iranskega vira naj bi Američani sprejeli vse varnostne ukrepe zato, da se iz nove vojaške operacije na Bližnjem vzhodu ne bi razvila ekološka katastrofa.

INTERVJU



Dr. Frane Adam

Slovenija lahko sestavi dve vladni ekipi

Metod Berlec, foto: Bor Slana

Dr. Frane Adam, sociolog, je redni profesor na FDV ter raziskovalec na Inštitutu za razvojne in strateške analize (IRSA). Napisal je več kot 200 prispevkov za domače in mednarodne publikacije. Je član uredništva Nove revije.

Pred leti ste se veliko ukvarjali z reprodukcijami elit v Sloveniji. Na podlagi raziskav in analiz ste leta 1999 v zborniku Sproščena Slovenija postavili hipotezo, da smo v Sloveniji priče obstoju dominantnega in perifernega jedra oziroma neravnotežju med stebroma politične elite. T. i. levoliberalna (retencijska) elita naj bi predstavljala dominantno jedro politične elite, blok pomladnih strank pa periferno elito. Glede na takratno stanje se je po državnozborskih volitvah 2004 to verjetno vsaj delno spremenilo.

Lahko rečemo, da je po zadnjih volitvah pri formiranju elitnih skupin v mnogih vidikih prišlo do sprememb. Spremembe so se zgodile predvsem znotraj politične elite, vendar je to posredno vplivalo na predrugačenje drugih elitnih skupin na ravni gospodarstva pa tudi kulture, znanosti. Na področju političnih elit je prišlo do precejšnjega uravnovešanja med dvema blokoma. Pokazalo se je, da je v Sloveniji mogoče sestaviti dve vladni ekipi. Ni točna ocena, da zaradi majhnosti v Sloveniji ni mogoče imeti dveh oziroma je mogoče sestaviti samo eno ali eno in pol ter da je zaradi tega nujno povezovanje med bloki v smislu raznorodnih koalicij, kot so se pojavljale v preteklosti. To pa seveda ne pomeni, da gre za izključujoče delitve. Gospod Pahor, recimo, je to razumel v tem smislu – vsaj tako se da sklepati iz njegovega nedavnega intervjuja za Sobotno prilogo. Dejal je, da je bil vznemirljen, ko je poslušal teze o obstoju dveh elit.

Zakaj ga je to tako vznemirilo?

Domnevam da zato, ker je mislil, da gre za neko izključujočo situacijo. Če pride ena, izključuje drugo in obratno, kar vpliva tudi na elito na drugih področjih, na samo na političnem.

No, verjetno pa je dobro, da obstajata dve približno enakovredni eliti, ki druga drugo kontrolirata, kar je edino higienično.

To je popolnoma jasno, saj je to bistvo demokracije. Če ni ravnotežja med elitami, zlasti na področju notranjepolitičnega družbenega sistema, se pojavijo anomalije, demokracija pa ne more prav zaživeti. Obstoj dveh elit, elitnih skupin, ki tekmujejo za oblast, ne pomeni neke permanentne konfliktnosti ali izključevalnosti. Med dvema, morda tudi tremi elitami, ki so programsko in ideološko sklenjene, strukturirane, je mogoče tudi sodelovanje. Šele ko se vzpostavi ravnotežje, je mogoče sodelovanje, saj so k temu prisiljeni. Konflikt je sicer mogoč, a ta je mogoč tudi v vseh drugih razmerjih. Nekateri, kot g. Pahor, so to napačno razumeli ob govorjenju, da Slovenija zmore dovolj ljudi za dve različni kompetentni politični garnituri. Vsekakor je nujno, da obstajata dve elitni skupini, ki med seboj tekmujeta. To je temelj demokracije.

Ta čas je zelo aktualna teza o preseganju blokovskih delitev v Sloveniji. Ideologije naj ne bi bile več pomembne. Je to res mogoče glede na to, da vemo, da se stranke razlikujejo med seboj prav pri ideoloških vprašanjih, pri drugih pa so si čedalje bližje?

Stvari je treba postaviti v pravi kontekst. Nekateri govorijo o možnosti oblikovanja levega bloka, ki naj bi se vzpostavil v blokovskem smislu proti vladi, kot nekakšen antijanševski blok. Tako Pahor kot Golobič sta v zadnjem času zagovornika teze, da je brez pravega alternativnega programa vzpostavljanje takega levičarskega ideološkega bloka, samo da bi bili proti Janši, nesmisel. Še posebej v času, ko se iščejo organizacijski okviri delovanja in liderji. To govorjenje je sicer pogojeno politično taktično. Oba (prvi je aktiven politik, drugi deluje v političnem zakulisju) se bojita, da bi levica potegnila kratko, če bi se postavila a-front proti vladi. Opozarjata, da neki nov levi blok ne bi mogel zajeti politične sredine. Mislita, da bi imel tak blok premajhno bazo, bi bil prešibak zaradi svoje prevelike ideološkosti. Tu sicer ne gre za velik strateški programski razmislek, ampak predvsem za bojazen, da se to ne bi obneslo. Pri Pahorju je očitno, da mu blokovska delitev ni preveč pri srcu, da je podprl delovanje Partnerstva za razvoj, da nekatere vladne

poteze, ki se dotikajo strateških vprašanj in reform, podpira, druge kritizira. Kaj si o tem mislijo v njegov stranki, je seveda drugo vprašanje. Golobič ima ob tem verjetno kaj drugega v mislih in je za Dnevnikov Objektiv govoril o tem zgolj politično-taktilno.

Precej drugače pa o tem razmišlja nekdanji predsednik države Milan Kučan.

Res je. V nedavnem intervjuju za Mladino je Kučan izpostavil protiargumente tej tezi o preseganju blokovskih delitev. Njegova izvajanja bi se dalo razumeti kot nekakšno polemiko s Pahorjem, saj poudarja, da morajo biti stranke, ki so v opoziciji, ostre do vlade ter da je njihova glavna funkcija kontrola oblasti. V nadaljevanju je moč razumeti njegove izjave, da se zavzema za izrazito blokovski, tekmovalen, dvostrankarski sistem. To seveda ni nič novega. Na desni, desnosedinski strani je bilo takega razmišljanja in poskusov veliko. Pri Kučanu gre spet za taktiziranje. Prej je govoril, vsaj na deklarativni ravni, da je treba preseči delitve, da je potreben konsenz. Celo več, nekatere njegove izjave so bile plasirane z namenom, da očrni strankarski sistem kot tak. Dejstvo je, da je obrnil ploščo in začel razmišljati v ozkih političnostrankarskih kontekstih. Mogoče je, da to govori zato, da tlači Pahorja v ozadje, da mu nasprotuje. Pahorja želi prikazati kot človeka, ki je preveč kooperativen do aktualne oblasti, ki je preveč naklonjen Janši. To ga očitno zelo moti, je pa to samo znak dezorientiranosti na tako imenovani levici, saj tudi on ne ponuja nobenega vsebinskega izhodišča.

Tranzicijska levica je očitno v krizi. LDS, nekoč vodilna stranka v državi, se še po dveh letih opozicijskega staža ni pobrala. Kje vidite bistvo njenih težav?

Prva težava je bila v tem, da jo je zapustil Janez Drnovšek, s tem ko je postal leta 2002 predsednik republike. Teža stranke se je s tem zmanjšala. V LDS takrat niso našli osebe, ki bi ga primerno nadomestila. Izvolitev Antona Ropa za predsednika vlade in LDS ni bila ravno posrečena. Že samo to dejstvo je delno pripomoglo k temu, da so izgubili na volitvah. Potem so tu še drugi razlogi, ki se nanašajo na ►

► dolgoletno vladavino, korupcijo in klientelizem ter naveličanost ljudi nad isto oblastjo. Po izgubi oblasti pa so vsi ti problemi, ki so že prej tleli v LDS, prišli do izraza, so postali vidni. Vprašanje programa, vprašanje ideologije. LDS praktično ni bila prava stranka, to je bilo neko gibanje, ki je prek svojih ljudi, vodstva prišlo na oblast, držalo to oblast. Obnašali so se precej različno. Je pa njihov predsednik Drnovšek sčasoma postajal čedalje bolj sredinski, kar je pri nekaterih v LDS vzbujalo precejšnje nelagodje, vendar so bili raje tiho, niso se mu upali ugovarjati, ker so bili stranka na oblasti in so imele vse te različne struje od tega koristi. Po Drnovškovem odhodu pa so te stvari privrele na dan. Nimajo niti kakšnega pametnega intelektualnega jedra, kot se radi hvalijo, saj recimo Liberalna akademija ne proizvede prav nič vsebinskega ali programskega koristnega. Tipičen je primer mojega starega znanca Darka Štrajna, ki je sklical klavzuro za pomiritev duhov v LDS, ko pravi, da se je treba upreti ultradesničarskemu režimu na oblasti. To pa je prav nasprotno, kar govorita Pahor in Golobič.

Pri Štrajnu gre očitno za uporabo preostrih besed, s katerimi se avtor sam razvrednoti, saj zaradi slabih argumentov in izrazitega pretiravanja izpade neverodostojen, skoraj smešen.

Ne znajo se prepričljivo ideološko oz. programsko artikulirati. Bodisi uporabljajo stare ideološke fraze, bodisi vlečejo na plan romsko problematiko itd., za katero pa so krive tudi prejšnje vlade. Na romski problematiki ne moreš utemeljevati stranke. Hkrati niso nikakršni resni branilci osebne svobode, svobode individualizma in človekovih pravic. Subjektivno ali deklarativno že, vendar

ki jih oni odpirajo, se torej ne da konstituirati nekega političnega prostora.

Verjetno je s tem tudi težko nagovoriti večinski del prebivalstva.

S tem ne moreš utemeljiti programa. Imeti moraš širši pogled, širši program. V bistvu mi je kar nekoliko žal, da so tako izgubljeni, saj opozicija mora v demokraciji opravljati svojo kontrolno vlogo. Po drugi strani pa je zelo težaven dialog z ljudmi, ki kar naprej spreminjajo svoja izhodišča ali pa se zatekajo k bombastičnim, radikalističnim besedam. V tem smislu ima Kučan prav. Vendar moram reči, da poslanski del LDS dobro funkcionira in je nekaj njenih poslancev zelo aktivnih, na primer Milan M. Cvikl.

Pričakujete, da bo LDS razpadla? Ob tem se veliko govori o ustanovitvi nove stranke pod vodstvom Zorana Jankovića, ki naj bi bil nekakšen rešitelj leveice.

V obtoku je nekaj scenarijev, nekaj potencialnih voditeljev, rešiteljev, ki naj bi te razbite skupine povezali in zbrali skupaj. Vprašanje je, koliko so ti načrti realni.

Je mogoče Jankovičev uspeh v Ljubljani avtomatsko prenesti, preslikati na državno raven?

Ne da se enostavno preslikati. Možnost je, da se Janković uporabi kot potencialni lider, vendar bi s tem nastale nekatere težave. Problematično je to, da bi s tem predčasno zapustil funkcijo ljubljanskega župana. Poleg tega je problematičen čas za nov opozicijski projekt. Treba je upoštevati jesenske predsedniške volitve, v prvi polovici prihodnjega leta predstavljanje Slovenije Evropski uniji, ko se sistemu,

ki bo takrat napadal vlado, to ne bo obrestovalo, ljudje nad tem ne bodo navdušeni, ampak bodo pričakovali, da bodo vsi storili čim več za to, da bo predsedovanje čim uspešnejše. Gre namreč za čas, ko ima Slovenija izjemno priljubljenost, da se izkaže, da se uveljavi, kar nam bo dolgoročno močno koristilo. Zadeve morajo izpeljati prej, takrat bo že prepozno.

Je pa za Jankovića predčasen odhod z županskega mesta tvegan.

Janković ima županski mandat do leta 2010. Njegov vstop v strankarsko politiko bi vnesel precej nezaupanja vanj, saj je bil izvoljen zato, da bi v Ljubljani številne projekte izpeljal, kot je obljubljal. Sedaj je popolnoma jasno, da je v letu ali dveh nemogoče kaj velikega izpeljati, še posebej vse te projekte, morda v dveh mandatih. Obstajajo kadrovske probleme, postopki, ki se zelo vlečejo, finančni okvirji. Za vse te projekte sploh ni denarja. Vse to traja dalj časa, kot je predvideval. Za Jankovića je to problematično. Še posebej če v drugi polovici leta 2008 kot predsednik neke nove leve stranke ne bo mogel pokazati, kaj je naredil v Ljubljani. V tem primeru bo njegov ugled resno omajan in njegova karizma bo izpuhtela. Tako da tudi levi blok ne bo imel od njega kakšne posebne koristi. Verjetno konec prihodnjega leta ne bo imel možnosti, da bi pokazal kakšne posebne rezultate, s katerimi bi se legitimiral tudi kot dober politik oz. župan. Problem je tudi, da se je do sedaj prikazoval kot menedžer, s strankarskim projektom pa bi dokončno izpadel kot politik in bi sam sebe negiral. To bo moral nekako amortizirati, morda ideološko, medijsko, ne vem kako. Ni nujno, da bi ga ljudje kar avtomatično volili. Eno je mestna raven, drugo je državna, strankarska raven. Ljudje se na mestni ravni pogosto odločajo drugače kot na državni.

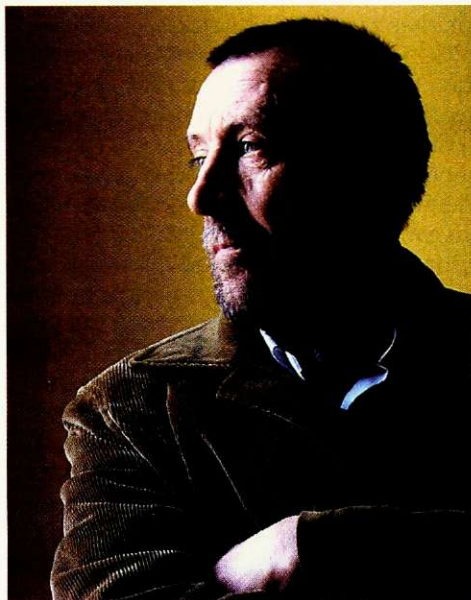
Upoštevati je tudi treba, da je Janković prišel na pogorišče. V Ljubljani se res ni nič naredilo. Pogorišče sta zapustili levi stranki LDS in SD. Dejansko se bo sedaj še dodatno ugotavljalo, kako se v desetih letih v Ljubljani ni naredilo nič. Janković bo v položaju, ko se bo moral sklicevati tudi na slabo dediščino, ki mu jo je zapustila ljubljanska levica. Ne bo mu preostalo drugega, še posebej ne v primeru, če obljubljenih projektov ne bo mogel tako hitro izpeljati. Vodenje ljubljanske mestne uprave ni preprosto. Skratka, projekt ustanovitve nove stranke je zapleten, ima celo vrsto neznank, vprašljivih stvari, zato to ni nekaj, na kar bi bilo mogoče trdno računati.

Kako pa na vse to lahko vplivajo predsedniške volitve?

No, te sicer niso tako pomembne, so pa pomembne v tem smislu, če bo na njih kandidiral predsednik SD Borut Pahor in zmagal. To bo pomenilo, da je SD izgubila liderja in bo na prihodnjih volitvah iztržila bistveno manj, kot bi lahko. Njen izid se lahko celo prepolovi.

Vstop župana Zorana Jankovića v strankarsko politiko bi vnesel precej nezaupanja vanj ...

tu niso naredili praktično nič operativnega. Niso naredili nič za homoseksualne pare. Naredila pa je sedanja vlada. Niso naredili nič na področju romske problematike, bo pa očitno to storila sedanja vlada, ki je že pripravila krovni romski zakon. Prav tako niso naredili nič glede »izbrisanih«. Imajo polna usta človekovih pravic, konkretno pa, ko so imeli oblast, niso naredili nič ali zelo malo. Niti za pravice oz. možnost zagovornišтва bolnikov ali ljudi s psihičnimi motnjami. Govorijo, da se zavzemajo za manjšine, vendar so konkretno zanje naredili bore malo. Poskušajo graditi na nekakšnem boju proti klerikalizmu, ki pa ga v Sloveniji praktično ni. To ni več tema, ki bi ljudi še pritegnila. Sedanja zakonska ureditev verskih skupnosti je primerljiva z ureditvami drugod v Evropski uniji, zato je njihovo zaleptavanje v to brezplodno. Te stvari sedaj rešuje ta vlada brez kakšnih velikih besed. S temami,



Se pravi, da se SD lahko začne dogajati nekaj podobnega kot LDS po Drnovškovem odhodu?

Prav gotovo. Morda še hujše. Le kdo bi ga lahko nadomestil? Stari kadri, ki niso kredibilni, ali mladi, ki jih ljudje ne poznajo? Ob tem je zanimivo, da se kljub temu v levem bloku želijo Pahorja iznebiti. Pahor bi sicer lahko bil vodja levega bloka, še posebej glede na javnomnenjske ankete, vendar ne samo da ga nočejo, niti marajo ga ne in ga izključujejo.

To pomeni, da nimajo širine, ki je za zmago na volitvah potrebna.

Pragmatično oziroma tehnokratsko bi bilo, da Pahorja obdržijo oziroma ga celo forsirajo. Ker pa tega ne delajo, ga izključujejo, se očitno obnašajo ideološko. Pahor jim ne ustreza.

Kaj pa jim ustreza?

To je vprašanje. Pahor LDS ne ustreza, ker je zanje preveč kooperativen, lojalen do Janše. Očitno to moti tudi Kučana. Tu pa so v precepu, saj je radikalizem zanje lahko poguben, zlasti če sedanja vlada ne bo naredila kakšnih večjih napak.

V začetku leta 2005, kmalu po nastopu nove vlade, ste v Novi reviji zapisali, da nova vlada ne bo mogla storiti veliko tistega, kar nekateri pričakujejo. V nadaljevanju ste zapisali: „Lahko pa izoblikuje preglednejši in razvidnejši sistem odločanja, postane bolj odgovorna, uresniči zahtevo po enakosti pred zakonom in vzpostavi učinkovit davčni sistem. Še tako mislite?

Da. Tam sem tudi dodal, da je v politiki vedno pomembno še vprašanje transparentnosti, odgovornosti, da pa v politiki vedno obstaja »makievelistični« moment.

Zapisali pa ste tudi, da se vseh krivic ne da odpraviti.

To je bilo mišljeno v odnosu do nekaterih skupin, ki so pričakovale popravo krivic, ki so jim bile dejansko narejene, ali pa so ljudje mislili, da so jim bile narejene, in to v času tranzicije ali še prej. Hkrati so mnogi pričakovali, da bo večji poudarek na šibkih slojih itd. V tem tekstu se mi je zdelo, da bo vlada težko izpolnila vsa pričakovanja glede na predvidene reforme, davčno reformo, ki je razveselila predvsem višji sloj. Res pa je, da uspešne reforme lahko vplivajo na višjo blaginjo vseh. Tudi tistih, ki so ta čas v neugodnem socialnem položaju, ki so brezposelni itd.

V kolikšni meri je vlada v dveh letih svojega mandata izpolnila svoje predvolilne obljube, pri čemer moramo imeti v mislih, da je zaradi proporcionalnega volilnega sistema vsaka vladna stranka imela svoj program, program vlade pa je danes skupek tega?

Program sedanje vladne koalicije se je delno izoblikoval pred volitvami, zlasti v zadnjem obdobju pred volitvami leta 2004, delno pa



Borut Pahor bi lahko bil vodja levega bloka, še posebej glede na ankete, vendar ga nočejo niti ne marajo.

po volitvah, ko so te stranke prevzele oblast in se je ta program še dopolnjeval.

Verjetno imate v mislih program reform.

Stranke, zlasti SDS ter NSi, so imele sicer program, vendar se je šele sčasoma oblikoval v zaokrožen operativni program za različna področja. Program socialnih in gospodarskih reform se je še celo leto 2005 dopolnjeval v sodelovanju z različnimi strokovnjaki, pri čemer so še posebej izstopali mladi ekonomisti, dokler ni prišlo do konfliktov in razhajanj. Vlada je na dobri poti, da zastavljene reforme izpelje.

Ko si je vlada zastavila obširen program reform, je bila deležna številnih kritik, predvsem zaradi morebitne uvedbe enotne davčne stopnje. Ko je zaradi nasprotovanja socialnih partnerjev na nekaterih točkah od njih odstopila, je bila spet deležna kritik.

Vlada se glede tega pragmatično obnaša. Pokazalo se je, da z radikalno reformo, enotno davčno stopnjo, drastičnimi spremembami na področju trga dela, veliko prožnostjo, ne gre. Pri tem je vlada odstopila od tega, našla druge rešitve in s tem kljub vsemu naredila ustrezne reformne korake, morda v nekoliko milejši obliki. Veliko stvari pa je še v teku. Pokazalo se je, da je potreben dialog, da je potrebno socialno partnerstvo, kar je ne nazadnje stalo ministrskega položaja Janeza Drobničja, ne samo zaradi plačevanja splava. Novi ministrici gre to veliko bolje od rok. Sprejeti bodo kompromisi, ki bodo imel določen učinek v smislu povečanja prožnosti trga, vendar bo to še sprejemljivo za sindikate. So pa pomembni še drugi programi, ki jih mora vlada peljati naprej, recimo razvojni projekti, ki so lokalno, regionalno obarvani. Nesporno je vlada dobro zastavila na področju mednarodne politike. V evropskem

kontekstu se je izkazala, kar kaže sprejetje v evroobmočje (a to je tudi zasluga prejšnjih vlad pod taktirko LDS), pripravlja se na predsedovanje EU. Predsednik vlade je vzpostavil številne pomembne povezave tako na evropski ravni kot širše, kar ne nazadnje kažejo njegovi obiski v tujini in nedavna udeležba državnikov iz EU na proslavi ob uvedbi evra v Sloveniji. Skratka, vlada je zelo proevropsko usmerjena in ima dobre sogovornike v Evropi. Pokazalo se je, da zlonamerni (za notranje-politične potrebe) poskusi blatenja Slovenije niso bili uspešni. Nobena slovenska vlada, še noben predsednik vlade ni imel tako dobrih odnosov z drugimi predsedniki evropskih vlad. To je zelo pozitivno za Slovenijo. Gre tudi za občutek, da Slovenija končno nekaj pomeni v Evropi in da ima na vrhu ljudi, ki znajo državo uveljaviti v EU in tujini.

Očitno je, da je gospodarsko stanje v Sloveniji dobro, da imamo zelo visoko gospodarsko rast, da vlada dela v prav smeri. Na katera področja pa mora biti vlada posebej pozorna oziroma se jim mora še bolj posvetiti?

To je področje znanstvene, raziskovalne politike. Pri tem je treba povezati gospodarstvo z inštituti, univerzami, okrepiti pretok znanja ter uveljaviti znanje in kompetentnost kot osrednjo vrednoto v družbi. Drugo pa je področje strateškega razmisleka o razvojnih prednostih Slovenije. Več pozornosti je treba nameniti trajnostnemu razvoju in varovanju okolja. Prav tako bo treba več pozornosti nameniti malemu in srednjemu podjetništvu (tu vlada še ni naredila dosti). Izboljšave v javni upravi so šele na začetku. Še vedno smo preveč birokratska družba. ■

(Celoten intervju je objavljen na spletni strani www.demokracija.si)

Prikriti rod

3. del

Janez Črnej

Vso tragičnost zaukazanih življenj, otrok pobitih staršev, dojameš šele pri preučevanju njihovih posameznih usod, vsiljenih in programiranih s strani komunističnih zmagovalcev, ki so si te otroke lastili kot udomačene živali.



T. i. i. Rojškova vila v Celju, kjer so »razstavljali« otroke

Julija 1990 me je v prostorih Veterinarske postaje Celje, kjer sem bil še redno zaposlen, obiskal Darinko Jurič. Predstavil se mi je kot človek, ki je bil kot otrok zaprt v taborišču za otroke pri Petričku. Partizani so prišli zapret njegovega očeta, mamo in njega. Oče je bil v času Kraljevine Jugoslavije orožnik, kar je bilo za partizane že zločin. Odpeljali so ga v celjski Stari pisker, nato pa ustrelili v rudniku Pečovnik, mamo in njega pa zaprli v taborišče na Teharjah. Od tam so ga odpelja-

li v taborišče za otroke Petriček, kjer je moral v hlevu, ker je bil star več kot deset let, skrbeti za krave. Naučil se jih je tudi molsti in s tem se je rešil lakote, ki je pestila druge otroke. Imeli so tudi svojega zdravnika, dr. Podpečana, ki je kasneje nepojasnjeno naredil samomor. Poleti 1945 so iz taborišča Teharje izpustili mamo. Prišla je ponj k Petričku in ga odpeljala domov v Ronkovo ulico. Pred to ulico so okupatorji čez Čulkove travnike zgradili protitankovski nasip. Na notranji strani proti mestu so izkopal

strelske jarko. Nekega dne, ko je Darinko gledal skozi okno, so celjski knojevci s tovarnjaki pripeljali nemške vojne ujetnike, ki so imeli na hrbtu zvezane roke. Razložili so jih in jih nagnali v strelske jarko, kjer so jih nato pobijali z ročnimi granatami. Med knojevci je presenečen spoznal tudi svojega malo starejšega sosedo V. P. Še dvakrat sem ga vprašal, ali je prav videl. »Videl, videl sem prav, saj je bil moj sosed.« Isto zgodbo je ponovil pri ogledu grobišč v Celju z dr. Jožetom Pučnikom. Zasuti jarki s pobiti-

mi ujetniki so še vedno tam, prikriti in poraščeni s travo.

Naše Ane Frank 2. novembra 1990, na dan vernih duš, je prišla k meni domov neznana gospa. Moj naslov je dobila v pisarni SDS, kjer je imela komisija Demos svoj sedež, član komisije Janko Novak, ki je bil tudi tajnik mestnega odbora SDS, pa je zbiral podatke za komisijo Demos. Neznano gospo sem povabil noter, toda njen krčeviti jok, ki je bil neustavljiv, ji dolgo ni pustil do besede.

Po dolgem času, toda še vedno s solznimi očmi, mi je lahko razložila, da je Lotka Pirc, poročena Turnšek, iz Krškega, da je bila na Teharjah, kjer je bilo taborišče; tam je prižgala sveče in tam je s svojimi brati bila zadnjič v objemu svoje mame, ki je pričakovala še enega bratca ali sestrico. Očeta je zadnjič videla v Šoštanju, kamor so prispeli z vlakom in kjer je izginil. Verjetno na Gorici nad Šoštanjem, kjer so takrat pobili begunce z vlaka. Na Teharjah so jo čez nekaj časa nasilno odtrgali od mame in jo z dvema bratoma ter drugimi otroki z avtobusom odpeljali v taborišče za otroke pri Petričku. Od tam so jih razkropili v razne vzgojne zavode po Sloveniji, samo da ne bi ostali skupaj in se pogovarjali o tem, kaj se je zgodilo njihovim staršem in kaj bo z njihovimi usodami.

Njen presunljivi jok je bil posledica izbruha desetletja zadrževanih notranjih bolečin, ker je morala zaradi eksistenčnega preživetja ves čas prikrivati svoj izvor tudi pred lastnimi otroki. Na Teharjah se je odločila, da pretrga notranje pregrade, ki so ji bile nasilno vsajane od taboriščnih in zavodskih vzgojiteljev o neki nerazumljivi krivdi staršev, nje same in obeh bratov. Nezapisanih dnevnikov Ane Frank, otrok

s strani komunistov umorjenih staršev po njihovih domovih med vojno in taboriščih ter zaporih po vojni, je na stotine.

»Partizanske sirote« Zanimiva je njena pripoved o tem, kako jih je Tito kot partizanske sirote sprejel v svoji rezidenci na Bledu. V zavodih so jih na ta sprejem kar nekaj časa pripravljali. Učili so jih, kako se morajo obnašati, kako bodo ljubljenu maršalu Titu izročili cvetje in mu deklamirali pesmice. Po njenem pričevanju je bila polovica otrok partizanskih sirot, polovica pa otrok, ki so jim partizani pomorili starše.

Neverjetno človeško sprenevedanje, ki za kategorijo Titovih privržencev velja še danes. Tudi izjava Bernarda Krašovca iz Postojne, otroka iz taborišča Petriček, Moniki Kokalj v Muzeju novejšje zgodovine v Ljubljani, da so v septembru 1945 pripeljali tja partizanske sirote, lahko razumemo kot namerno zavajanje otrok s strani takratnih partizanskih vzgojiteljev. Otrok umorjenih staršev je bilo preveč. Zato so jih začeli predstavljati kot partizanske sirote.

»Jaz nisem to ...« Nekega dopoldneva je zazvonil moj domači telefon. Gospa na drugi strani mi je dejala, da se oglašja na moj poziv v časopisu, naj se javijo otroci, ki so bili zaprti v otroškem taborišču pri Petričku. Dan in uro obiska naj prepustim njej, ker njeni domači tega ne smejo izvedeti. Obljubil sem ji, da si bom vzel čas, kadar bo hotela.

Po nekaj dneh se je napovedala in prišla ob dogovorjeni uri. Bil sem presenečen. Na videz sem jo poznal, saj je bila mati enega mojih gimnazijskih pripravnikov, ki sem jim ves mesec razlagal in kazal čare svojega ambulantnega in terenskega poklicnega živinozdravniškega dela.

Povabil sem jo v hišo. Pri vstopu je bruhnila v srce parajoč jok, ki ji je s solzami zalil obraz in ji ni pustil do besede. Šele čez nekaj minut mi je lahko povedala svojo zgodbo. »Jaz nisem to, kot me poznate, jaz sem O. L., otrok zamolčanih staršev. Mama in sestra sta bili ubiti na Teharjah, pravi oče in brat pa sta pred smrtjo pobegnili čez mejo. Tudi moja otro-

ka in mož ne vedo, kdo sem v resnici. Danes sem prišla naskrivaj k vam. Moje življenje je urejeno in zdaj lepo, vendar sem boleče razdvojena oseba od svojega 18. leta naprej, ko so mi moji znanzi razkrili resnico o meni.

»Gass – plin« Spominjam se, da sem bila z mamo in sestro nasilno prepeljana v taborišče Teharje, kjer smo bili stlačeni v neko barako in sem se v sami srajčki motovila med nogami odraslih ljudi. Nenadoma se je nekdo zadržal: »Gass – plin.« Nastala je panika, v kateri so me skoraj do smrti pohodili. Spominjam se tudi, da sem bila strašno lačna. Izmuznila sem se mami in odšla brskati na smetišče, kjer so odmetavali smeti tudi iz kuhinje. Iskala sem krompirjeve olupke. Zasačila sta me dva partizana v škornjih. Začela sta me brcati in z brcami podajati kakor žogo. Spominjam se otroškega taborišča pri Petričku, kjer nas je bilo veliko otrok, vendar mame in sestre ni bilo več zraven. Bile pa so tuje ženske, ena celo v škornjih, škornjev pa me je bilo strah. Bili so tudi partizani s puškami, ki so stražili vhodna vrata in mrežo, s katero smo bili obdani, da se ne bi porazgubili in nekateri večji fantje tudi ušli.

Nekega dne so me odpeljali v mesto, v neko vilo, kjer se mi je zdelo lepo. Bilo nas je več otrok približno enake starosti. Tam so nas hodili gledat odrasli ljudje. Dobro se spominjam, ko smo popoldne morali spati, in ko so me prebujali iz spanja, sem videla nad seboj vsakokrat tuj obraz, ki

se je sklanjal nad mano. Vedno sem se ustrašila in začela jokati, saj sem v sanjah pričakovala mamo in očka.

Otroci na »razstavi« Kasneje sem ugotovila, da smo bili v hiši, ki so ji Celjani rekli vila generala Rojška – v Oblakovi ulici, za celjsko bolnišnico –, iz katere so lastniki zbežali pred komunisti, partizanska oblast pa jo je zalepnila. /Jaka Rojšek je bil narodni heroj; v vilo se je naselil kasneje./ V tej vili, kjer je bilo vse čisto in urejeno, smo bili otroci na razstavi za ljudi, ki so nas hodili gledat in ocenjevat naš zunanji videz, preden bi nas posvojili. Ta vila je bila dejansko razstavni paviljon za otroke pobitih staršev. Kasneje mi je prihajala na um primerjava z razstavo malih živali brez rodovnika ali azilom za pse in mačke, kjer si lahko žival, ki ti je bila všeč, dobil zastoj.

Mene so izbrali in posvojili ljudje, ki so bili komunisti in partizanski zmagovalci. Moj krušni oče je bil direktor znanega in uspešnega podjetja v Celju, moj krušni stric pa eden najvišjih slovenskih in jugoslovanskih državnih in partijskih funkcionarjev. Imela sem vsega dovolj in imeli so me res za hčerko. Problem med mojo krušno mamo in menoj je nastal takrat, ko sem sanjala o partizanskih škornjih, ki so me brcali, in paniki v taboriščni baraki zaradi plina, ko so me skoraj do smrti pohodili. V sanjah sem podoživljala tiste strašne dogodke in hotela sem jih razložiti svoji krušni mami. Toda pri tem je bila neizprosna. Vztra-

jala je, da so to samo moje sanje in blodnje. To se mi je večkrat ponavljalo, čeprav mi je to moja krušna mati hotela izbiti iz glave najprej zlepa, kasneje pa zgrda, bila sem tudi tepena. Kljub temu sem odraščala tako, da sem pozabila na svojo pravo družino.

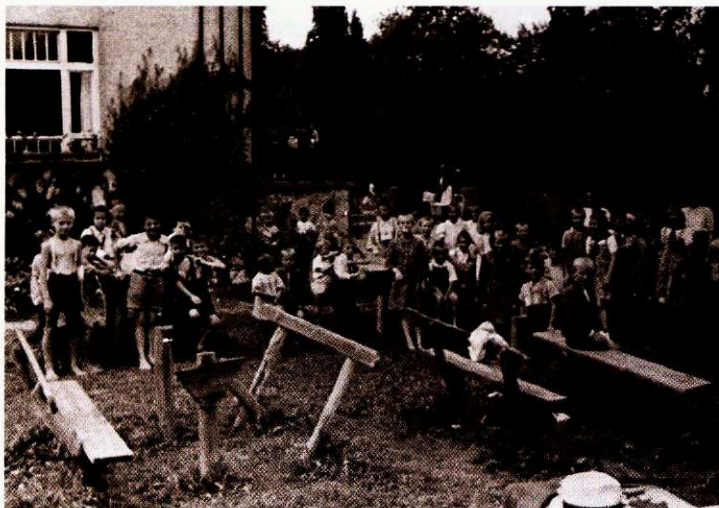
Zatrta resnica Hodila sem v osnovno šolo, nato v gimnazijo. Vsega sem imela dovolj in tudi prijateljev. Zapletlo se je pred maturi. V moje dokumente je neki profesor, ki je moral vedeti za mojo pravo družino, zapisal pravo ime mojega očeta, ne imena posvojitelja. Zato me niso pripustili k maturi. Na gimnaziji je osebno posredoval moj krušni stric. Njegov partijski in državni položaj mu je omogočil, da je v pol ure uredil moje dokumente po zamisli posvojiteljev. Govorilo se je, da je bil strašno hud in glasen, kar še danes verjamem, saj je bil že po postavi robusten, po obnašanju pa zelo primitiven.

Po maturi se je zgodilo tisto, kar imajo ljudje za Resnico. Prijatelji in znanzi, ki so zvedeli za moj dogodek na gimnaziji, so mi začeli praviti, da sedanja oče in mati res nista prava roditelja, ampak da so moji pravi starši Nemci, ki izvirajo iz Avstrije. V času okupacije je bil oče kot uradnik takratne države z družino premeščen v Celje. Dolgo nisem mogla verjeti. Šele ko so me moji partijsko vplivni prijatelji peljali v kleti Narodnega doma ter takratne in sedanje občine, kjer je bil Zgodovinski arhiv, in mi pokazali izvirne dokumente mojih pravih staršev, sem jim začela verjeti.

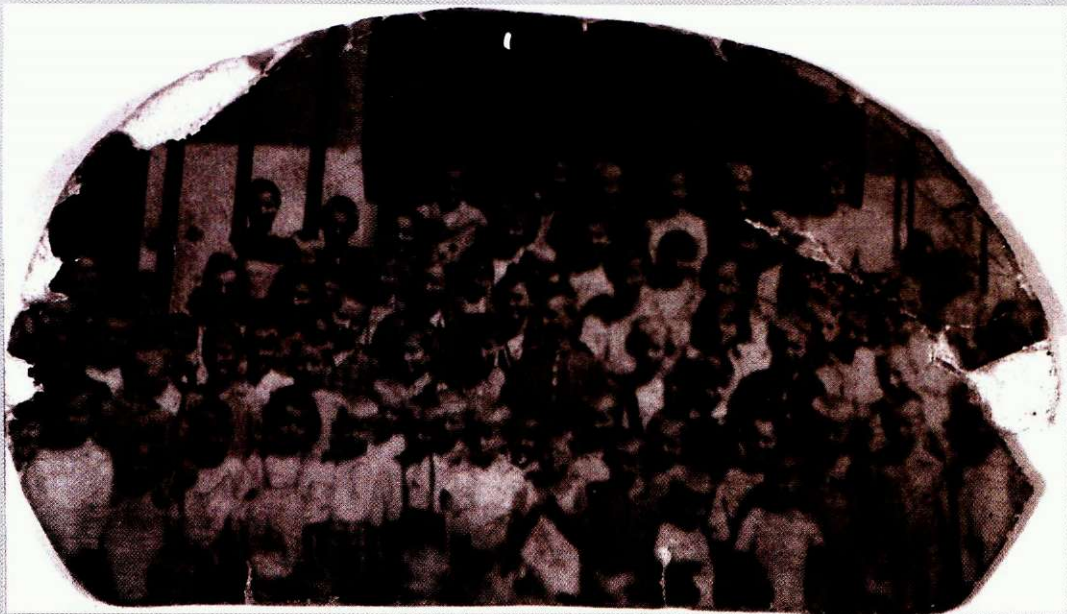
Odločila sem se, da to Resnico obdržim zase. Tudi prijatelje sem prosila, da naj bodo tihi in naj nikomur nič ne povedo. Niti mojim krušnim staršem ne, da zdaj vem, čigava sem, čeprav so oni to vsekozi vedeli. Moje sanje in blodnje so mi bile zdaj jasne, to je bil del mojega otroškega doživetja.

Odprlo se mi je vprašanje, kje sta moj oče in brat. Za mamo in sestro sem vedela, da sta bili umorjeni na Teharjah. Toda kje sta oče in brat?«

Gospa O. A. je v trenutku vstala. »Moram iti. Oglasila se bom drugič, prinesla vam bom dokumente, prej vam bom telefonirala.«



Teharske sirote pri Petričku, desno Črna vdova



Še en posnetek teharskih sirot

► **Od I. K., O. L. do O. A.** Prišla je čez nekaj dni ob uri, ki jo je prej sporočila. V opravičilo je dejala, da niti mož niti otroci ne smejo vedeti o njenih zadevah. Prinesla je kopije dokumentov svojih pravih staršev. Razložila mi je, da zaradi svojih krušnih staršev

ne bo vlagala nobenih zahtevkov za odškodnino, za umor mame in sestre ter za zapor na Teharjah in pri Petričku na komisijo za popravo krivic in da tudi jaz ne smem, dokler bo ona živa, nikomur povedati, kar mi je zaupala. Poslovala se je s solzami v očeh

in rekla, da bo svoje breme s pomočjo psihiatra nosila sama do svoje smrti. Mora pa še ugotoviti, kaj je bilo z očetom in bratom.

Po tem je nisem več videl. Zabeležil sem njeno zgodbo otroškega življenja in shranil njene dokumente. Pred časom sem v časopisu zasledil sporočilo njene družine, da je prehitro umrla za rakom.

Poiskal sem svoje zapiske in njene dokumente ter ugotovil, da me je gospa I. K. (rojstno ime Inge K.), kasneje O. L. (ime po posvojitvi), ob smrti gospa O. A., zavezala, da objavim po njeni smrti zgodbo njenega otroškega trpljenja in njene osebne razdvojenosti, ki jo je ves čas spremljala. Verjetno je bila takrat že bolna in je slutila, da ne bo dolgo živela.

»Partizanska sirota« Po telefonu sem poiskal njenega moža in mu razložil, kaj mi je zaupala njegova žena in za kaj me je obvezala. Z zadržanim dihom mi je dejal, da mu žena o tem ni nikoli pripovedovala, da pa je vedel, da je bila posvojena, da je našla svojega očeta in brata, vendar sta zdaj oba že umrla, in da je s svojo skrivnostjo odšla v grob. Po mojem prigovarjanju mi je dovolil, da pišem o njej, vendar tako, da nihče, niti otroci, ne bodo mogli ugotoviti, kdo je ta oseba.

Pri pregledu njenih dokumentov sem ugotovil, da je bila avstrijska državljanka in da je bila posvojena kot »partizanska siro-

ta« brez vednosti njenega očeta, ki je bil takrat še živ. Komunistični oblasti se je zdelo dovolj, da pobije žensko polovico družine in si nato prilasti najmlajšega, petletnega člana družine ter s tem ukrade otroka še živemu očetu in sestri živemu bratu.

»Roj. v Dachau« S kakšno oblastjo in »osvoboditelji« smo imeli opraviti v Celju decembra 1945 in še nadaljnjih 45 let, nam govori *Obvezna izjava*, ki jo je moral podpisati posvojitelj otroka, ki je bil pripeljan iz »Dečjega zavetišča v Liscach«, kar je bilo v resnici koncentracijsko taborišče Teharje, oddelek za otroke:

»Okrožni odbor OF Celje
Odsek: za soc. skrbstvo

I / 4 - 130 - 45

Predmet: sprejem partizanske sirote v brezplačno vzgojo

O b v e z n a i z j a v a

Podpisani(a) ... L. J. stanujoč ... Sp. Hudinja ...

Izjavljam, da sem obvezen nositi vso odgovornost za pravilno politično in moralno vzgojo otroka ... I. O ... roj. v Dachau, ki ga vzamem za svojega ali v brezplačno vzgojo in sem pripravljen za slučaj, da oblast v vzgojnem pogledu ugotovi nedostatke isto na svoje stroške popraviti ali na zahtevo oblasti otroka oddati.

Odsek za soc. skrbstvo: M. M. lastnoročni podpis: J. L. «

Petriček ali Lisce Posvojitelji so bili komunisti, partizani in partijski funkcionarji, in ker jim je bila drobna deklica všeč, vedeli pa so, da je Nemka, saj so ji na Teharjah ubili mamo in sestro, so ji v »obvezni izjavi« ob posvojitvi po svojem pojmovanju »zmagovalcev« prikrojili status in osebne podatke. Razglasili so jo za partizansko siroto, rojeno v Dachau, brez priimka, z dodatnim imenom po želji posvojiteljice. Tako so Nemcem naprtili uboj njenih staršev. Otroško taborišče Petriček so razglasili za »Dečje zavetišče v Liscach«, kjer se nahajajo partizanske sirote.

Neverjetna, brezvestna manipulacija z ljudmi, z njihovimi življenji in z zločini je komunistom omogočila dolgotrajnost njihovega vladanja. ■

Konec prihodnjič

DAR UPANJA ...

V nedeljo 14. januarja
smo z vami gradili
šolo v Matangi na
Madagaskarju.

Darovali ste

199.872 EUR
(47.897.326 SIT)!

**HVALA ZA VAŠ
DAR UPANJA!**

- RADIO OGNJIŠČE,
- TV SLOVENIJA
- MISIJONSKO SREDIŠČE SLOVENIJE



RADIO OGNJIŠČE



Tihi svetovi

V. M.

Podvodni fotograf Borut Furlan je svoja dela objavljaval v številnih domačih in tujih publikacijah, med drugim v 31 različnih revijah, izdal je nekaj avtorskih koledarjev, s fotografijami pa je sodeloval tudi pri opremi 15 knjig.

»Nekje v globini, v miru, samoti in tišini potrpežljivo čakam in upam, da se mi bo rakec postavil tako, kot sem si zamislil. Na medlici iskala komponiram sliko in čakam na pravi trenutek, ko ga bom lahko nežno pobožal s svetlobo bliskavice in tako za vedno zamrznil ta drobni in navidezno nepomembni trenutek ter ponesel njegovo podobo na majhnem koščku filma v svoj svet.« Tako v razkošni knjigi vrhunskih fotografij *Tihi svetovi*, v kateri nas popelje v različna merska okolja, od Rdečega morja prek Indonezije, Hrvaške do Salomonskih otokov in Tihega oceana, Borut Furlan opisuje lepe in napete trenutke svojega potapljanja in fotografiranja. V njej spoznavamo male in velike ribe, mehkuž-

ce, glavonožce in druga osupljiva bitja v njihovem naravnem okolju in se čudimo lepoti podvodnega sveta.

Borut Furlan se je rodil leta 1959 v Postojni, je magister kemije ter živi in dela v Ljubljani. S potapljanjem se je začel ukvarjati leta 1977 in doslej beleži okrog 3.000 potopov z območja Jadrana (Slovenija, Hrvaška), preostalega Sredozemlja (Španija, Francija, Italija, Turčija) in z območja Norveške, Kube, Egipta, Maldivov,

Tajske, Indonezije, Filipinov in Salomonovih otokov. V svet podvodne fotografije se je že leta 1979 podal kot samograditelj podvodnih ohišij, kmalu zatem se je začel ukvarjati tudi s tekmovalno fotografijo. V desetletnem obdobju od leta 1994 do 2003, ko je nehal tekmovati na domačih tleh, je bil vsakoletni državni prvak Slovenije v podvodni fotografiji, med številnimi nagradami, osvojenimi v tujini, pa je najpomembnejše 3. mesto na svetovnem prvenstvu v Egiptu leta 2000.

V obdobju nastajanja slik za fotomonografijo *Tihi svetovi* – izdala jo je založba Didakta iz Radovljice – je imel deset samostojnih razstav fotografij ter več projekcij diapozitivov po Sloveniji in v sosednjih državah. ■



Odslej ON-LINE rezervacije nastanitvenih zmogljivosti v Sloveniji

Ministrstvo RS za gospodarstvo, Direktorat za turizem in Slovenska turistična organizacija so v ponedeljek, 22. januarja, na ministrstvu za gospodarstvo predstavili pomembno novost na področju slovenskega turizma - slovenski Centralni turistični rezervacijski sistem (CRS).

Minister Andrej Vizjak je ob tej priložnosti izjavil, da je uvedba centralnega slovenskega turističnega rezervacijskega sistema eden pomembnejših projektov ministrstva za gospodarstvo. Gre za projekt, ki je bil zapisan v programih, vezanih na turizem, že od obdobja 2002 naprej, in sicer v:

- Strategiji slovenskega turizma 2002–2006,
- smernicah Strategije trženja slovenskega turizma 2003–2006,
- smernicah Strategije razvoja integralnega turističnega informacijskega sistema.

Direktor direktorata za turizem na ministrstvu za gospodarstvo mag. Marjan Hribar pravi, da so prepričani, da je to eden od projektov, ki bo nedvomno vodil v povečanje slovenske turistične ponudbe in v večjo prepoznavnost Slovenije kot turistične destinacije.

Mag. Dimitrij Piciga, direktor Slovenske turistične organizacije, je dejal, da lahko turisti ta čas preko CRS izbirajo med več kot 300 ponudniki nastanitvenih zmogljivosti. Za rezervacije je na voljo približno 13.000 ležišč. Mag. Piciga je še poudaril, da smo od 19. januarja, ko je sistem CRS začel testno delovati, do ponedeljka, 22. januarja, ko je bil sistem uradno predstavljen, zabeležili skoraj 100 spletnih povpraševanj v okviru tega sistema in prvi dve uspešno izvedeni rezervaciji. Sistem je popolnoma primerljiv s sorodnimi rezervacijskimi sistemi na tujih spletnih turističnih portalih. Trženje in konkretna prodaja slovenske turistične ponudbe v okviru CRS je na voljo v slovenskem, angleškem, nemškem, italijanskem in francoskem jeziku sedem dni v tednu in 24 ur na dan.

Ministrstvo za gospodarstvo je temu projektu namenilo 388.132 evrov. Na ministrstvu ocenjujejo, da bodo učinki projekta velikega pomena za trženje slovenske turistične ponudbe in da bodo pripomogli k uresničevanju kvantitativnih ciljev v tekočem strateškem obdobju turističnega razvoja (4-odstotna rast prenočitev, 6-odstotna rast prihodov, 8-odstotna rast prilivov, dvig prepoznavnosti Slovenije kot turistične destinacije).

Kaj je CRS

CRS je na eni strani novo pomembno tržnokomunikacijsko in tudi promocijsko orodje, na drugi strani pa gre za pomemben distribucijski oz. prodajni kanal.

Tako kvantitativne kot kvalitativne cilje – decentralizacijo, sezonalizacijo in promocijo sprememb – bo prav gotovo lažje doseči s pomočjo orodja, kot je slovenski centralni turistični rezervacijski sistem, ki je eno najsodobnejših orodij, s pomočjo katerega bo Slovenija prepoznavna na globalnem turističnem zemljevidu. Hkrati CRS spodbuja k povezovanju turističnih ponudnikov, omogoča vključevanje tako velikih, srednje velikih kot majhnih turističnih po-



Uradna predstavitev delujočega CRS na tiskovni konferenci ministrstva za gospodarstvo. Z leve proti desni: mag. Dimitrij Piciga (direktor Slovenske turistične organizacije), mag. Marjan Hribar (generalni direktor Direktorata za turizem na Ministrstvu RS za gospodarstvo) in gospodarski minister Andrej Vizjak.

nudnikov pa tudi tistih, ki sami nimajo internetnega priključka. Omogočal bo integracijo z že obstoječimi turističnimi portali v Sloveniji in prodajo zmogljivosti in storitev v drugih rezervacijskih sistemih, povezanih s slovenskim CRS.

Mag. Marjan Hribar je še poudaril, da mora slovenska turistična ponudba postati povezana, kakovostna, specializirana in avtentična, temeljiti pa mora na znanju in informacijah.

Centralni slovenski turistični rezervacijski sistem bo omogočal vključitev vseh zainteresiranih (velikih, srednjih in manjših) ponudnikov turističnih zmogljivosti. Z vključitvijo v centralni rezervacijski sistem je tudi manjšim ponudnikom omogočen vstop na globalni trg in s tem uvrstitev v globalno turistično ponudbo.

Najpomembnejše pa je, da bo CRS preprečil nepreglednost in razdrobljenost podatkov o turistični ponudbi z vidika uporabnika. Sistem je uporabniku prijazen in mu ponuja pregledne in predvsem uporabne informacije o turistični ponudbi.

Ključne prednosti CRS

- Z njim si bo Slovenija prizadevala pridobiti in ohranjati konkurenčne prednosti Slovenije kot turistične destinacije.
- Spodbujal bo sodelovanje (povezovanje) različnih subjektov znotraj in zunaj turističnega gospodarstva.
- Vanj bodo vključeni tako večji (hoteli, apart-maji) kot tudi manjši (zasebniki, turistične

kmetije) ponudniki nastanitve in storitev.

- Njegova uporaba bo omogočena tako ponudnikom kapacitetnih storitev, ki imajo dostop do interneta, kakor tudi tistim, ki te možnosti nimajo (v tem primeru bo za vnos podatkov poskrbel upravljavec CRS ali LTO). V njem bodo imele svoje mesto tudi turistične agencije s svojo ponudbo.
- CRS je integriran v obstoječi uradni slovenski turistični informacijski portal www.slovenia.info, omogočena je tudi vključitev v druge manjše turistične portale v Sloveniji (npr. portal neke regije, destinacije v Sloveniji, turistični ponudniki) kakor tudi povezovanje z globalnimi distribucijskimi sistemi in drugimi svetovnimi spletnimi ponudniki turističnih storitev.
- Brezplačna vključitev ponudnikov v CRS.
- Le CRS bo lahko preprečil razdrobljenost, nepovezanost in nepreglednost podatkov o turistični ponudbi z vidika uporabnika.
- V njegovem okviru bodo zagotovljeni usposabljanje uporabnikov, promocija, klicni center, nadgradnje sistema in stalno preverjanje.

Na podlagi javnega razpisa je bilo za ponudnika tehnične in programske rešitve izbrano podjetje Feratel Media Technologies AG iz Avstrije, za upravljavca sistema in klicnega centra pa turistična agencija TGT 56 Odisej, d. o. o., iz Kranja.

Za konec je minister Vizjak poudaril, da gre za velik projekt slovenskega turizma, ki bo omogočal vključitev v globalne distribucijske tokove, zato mu je veliko prostora namenjenega tudi v Razvojnem načrtu in usmeritvah slovenskega turizma za obdobje 2007–2011. Strateške usmeritve za prihodnje petletno obdobje so ambiciozne. Temeljijo predvsem na povezovanju in krepitevi modela upravljanja destinacij, ki ponudnike turističnih storitev spodbuja k večji medsebojni povezanosti in k večji vključitvi dopolnilnih dejavnosti okolja v ponudbo.

Minister je še izrazil prepričanje, da bo centralni rezervacijski sistem z uvedbo t. i. on-line prodaje nastanitve bistveno pripomogel h konkurenčnosti slovenskega gospodarstva.

**Minister Vizjak
je ob uradnem
začetku
delovanja CRS
uspešno izvedel
prvo rezervacijo
prek spleta.**

**NASTANITVE
v SLOVENIJI**

**REZERVIRAJTE
ON-LINE**



Smučarska središča Slovenije

Zimski turizem (posebno smučanje) ima v Sloveniji dolgoletno tradicijo. Slovenci veljamo za najstarejše smučarje v srednji Evropi, zato ni nič nenavadnega, da razpolagamo z vrsto zimsko-športnih centrov, kar je privlačno za turiste iz vsega sveta. Veliko centrov je opremljenih z zasneževalnimi sistemi, ponujajo pa tudi posebne programe za deskarje,

sankače in tekače na smučeh ter možnost nočne smuke. Skrb za dobro vzdrževane proge je v teh časih obveznost vsakega smučarskega centra. Pohvalimo se lahko s kakovostnimi šolami teka na smučeh, deskanja, telemarka in v zadnjih letih popularnega carvinga. Stopite na bele poljane, na razpolago so številna slovenska smučišča.



MARIBORSKO POHORJE

Smučarski klub Branik
Pohorska ulica 60
2000 Maribor
Tel.: (02) 603 65 53
Faks: (02) 603 65 65
E-pošta: info.vzp@sk-branik.si
Javni zavod za turizem Maribor
Tel.: (02) 234 66 00
www.pohorje.org

KRANJSKA GORA – Rekreativsko-turistični center

Žičnice Kranjska Gora, d.d.
Borovška cesta 103 a
4280 Kranjska Gora
Tel.: (04) 580 94 00
Faks: (04) 580 11 81
E-pošta: info@kr-gora.si
LTO Kranjska Gora, telefon: (04) 588 50 20
www.kranjska-gora.si

ROGLA

Unior, d.d., program Turizem
Cesta na Roglo 15
3214 Zreče
Tel.: (03) 757 61 61
Faks: (03) 576 24 46
E-pošta: rogla@unior.si
LTO Rogla, telefon: (03) 759 04 70
www.rogla.si

KRVAVEC – Rekreativsko-turistični center

Grad 76
4207 Cerklje na Gorenjskem
Tel.: (04) 252 59 30
Faks: (04) 252 59 31
E-pošta: info@rtc-kravec.si

CERKNO

Hotel Cerkno
Sedejev trg 8
5282 Cerkno
Tel.: (05) 374 34 00
Faks: (05) 374 34 33
E-pošta: hotel-cerkno@siol.net
LTO Laufar, telefon: (05) 373 46 40
www.hotel-cerkno.si

VOGEL

Žičnice Vogel – Bohinj
Ukanc 6
4265 Bohinjsko Jezero
Tel.: (04) 572 14 51, (04) 574 60 60
Faks: (04) 572 37 80
E-pošta: marketing.vogel@siol.net
LTO Bohinj, telefon: (04) 574 75 90
E-pošta: lto@bohinj.si
Alpinum, telefon: (04) 572 34 41
www.vogel.si

GOLTE – Rekreativsko-turistični center

Radegunda 19 c
3330 MOZIRJE
Tel.: (03) 83 91200
Faks: (03) 8391 218
E-pošta: info@golte.si
Hotel Golte: (03) 839 11 00
www.golte.si

KOBLA – Smučarski center Kobra

Cesta na Ravne 40
4264 Bohinjska Bistrica
Tel.: 04 574 71 00, 04 572 14 14
Faks: 04 574 71 01
E-pošta: kobla@siol.net
LTO Bohinj
Tel.: 04 574 75 90
www.bohinj.si/kobla

STARI VRH

STC Stari Vrh
Zapreval 3
4223 Poljane
Tel.: (04) 518 80 39, (04) 518 81 36
Faks: (04) 518 81 36
E-pošta: matej.demsar@krajnik.net
ZPT Blegoš, telefon: (04) 511 23 90

SC BELA

Smučarski center Bela
Vajdova ulica 71
8333 Semič
Tel.: (07) 384 92 00
Faks: (07) 306 70 99
E-pošta: vladka.agnic@iskra-semic.si



VELIKA PLANINA

Glavni trg 23
1240 Kamnik
Tel.: (01) 839 71 77
Faks: (01) 839 71 78
E-pošta: velika@siol.net
TIC Kamnik, tel.: (01) 839 14 70
E-pošta: infocenter.kamnik@siol.net
www.kamnik.si

SORIŠKA PLANINA

TC Soriška planina
Selca 86
4227 Selca
Tel.: (04) 511 78 35, 041 652 829
Faks: (04) 511 78 39
E-pošta: alpmetal@krajnik.net

STRAŽA BLED

Rečiška 2
4260 Bled
Tel.: (04) 578 05 34
Faks: (04) 578 05 11
Tel. smučišče Straža: (04) 578 05 30
E-pošta: info@infrastruktura-bled.si
www.infrastruktura-bled.si

Ludvik Mrzel

Litera, Maribor

V zbirki *Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev* je izšla prva knjiga, namenjena pisatelju Ludviku Mrzlu. V njej je na 896 straneh objavljeno njegovo poglavitno literarno delo: črtice *Luči ob cesti* (1932), »pravljice« *Bog v Trbovljah* (1937), zbirka pesmi in poetične proze *Ogrlica* (1962) ter še nezbrana kratka proza in dodatek. Literarni opus Ludvika Mrzela (1904–1971) je po obsegu razmeroma skromen, vendar značilen ne samo zanj, ampak tudi za čas, v katerem so njegova temeljna dela nastala, je v spremni besedi zapisal urednik Dušan Moravec. Mrzel ni prelomni literarni ustvarjalec niti klasik, je pa samosvoj, klasično izoblikovan pisatelj, brez katerega bi bila generacija naših literatov po prvi svetovni vojni manj mozaična. Po vojni so ga komunisti zaprli, potem pa je do smrti živel na obrobju.

Literarni prevod

Založba ZRC

Knjiga Majde Stanovnik *Slovenski literarni prevod 1550–2000* obravnava prevod kot specifičen del slovenske književnosti od začetkov do sodobnosti, toda komplementaren njenemu avtohtonemu, izvirnemu delu. Podrobno prikaže značilne poglede na položaj prevoda, spremenljivo razumevanje njegove vloge in različno vrednotenje njegove funkcije pri vidnejših prevajalcih, kritikih, urednikih in literarnih zgodovinarjih. Obseg in značaj literarnega prevoda sta vzorčno predstavljena v obdobju njegovega največjega razmaha v drugi polovici 20. stoletja. V drugem sklopu so po značilnih odlomkih analizirani biblijski prevodi iz 16. in 17. stoletja in poznejši prevodi izbranih tujih literarnih mojstrov, posebno taki, ki so bili objavljeni v več različicah. Dodan je še prikaz znotrajjezikovnih prevodov Brižinskih spomenikov iz srednjeveške v novodobno slovenščino.

Ljubljanske stavbe

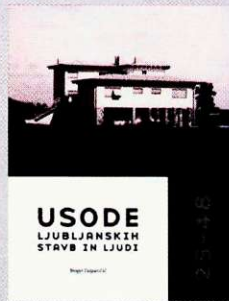
Bogo Zupančič, samozaložba

Pod naslovom *Usode ljubljanskih stavb in ljudi* je arhitekt in publicist izdal drugo knjigo, ki predstavlja arhitekturno pomembnejše ljubljanske stavbe in njihove lastnike. Prvi knjigi je zdaj dodal še prikaze 24 stavb. Besedilo, ki razkriva mnoge podatke, skrivnosti, zanimive in tragične zgodbe, je avtor obogatil s številnimi dokumentarnimi fotografijami, ki pokažejo podobo stavb ob njihovih začetkih pred mnogimi desetletji, detailje stavb ter ljudi, ki so z njimi povezani. Posebno pozornost posveča stavbam, ki so nastala v 20. stoletju, še posebej arhitekturi, ki jo lahko označimo kot moder-

1.



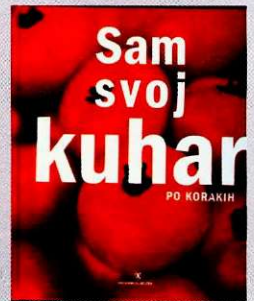
1.



2.



3.



4.

nistična. Predstavljene so številne meščanske hiše, ki so med obema vojnoma v arhitekturnem smislu pomenile pomembno poglavje uveljavljanja modernizma v mestu. Prikazal pa je tudi kakšno starejšo stavbo, na primer Zoisovo palačo, ki je bila v 18. stoletju kulturno žarišče razsvetljenstva, v 20. stoletju pa sta v njej živela umetnika Ivan Mrak in Karla Bulovec. Predstavljena je Bitenčeva cerkev v Kosezah, kavarna Evropa, Banka Slovenije, stavba Tehnike, bolnišnica v Šiški, nekdanji velesejem v Tivoliju, salezijanski konvikt na Rakovniku.

Atentati

Karantanija

V zbirki *Sledi* je založba Karantanija izdala knjigo *Atentati*, ki jo je napisal publicist Bogdan Sajovic. V njej je zbral podatke o najbolj znanih atentatih od starega veka do današnjih dni. Mnogi so pomembno vplivali na družbeno in politično dogajanje. Od jugoslovanskih atentatov so prikazani primeri Jurija Petrovića Karađorđevića, kralja Aleksandra Obrenovića, Aleksandra I. Karađorđevića, Josipa Broza Tita, Udbinega atentatorja Željka Ražnatovića-Arkana, ki je sam padel pod streli atentatorja, in Zorana Đinđića. Od slovenskih sta prikazana Ulrik II. Celjski in Ivan Kramberger (žal »fenomen« mnogih komunističnih atentatov ni niti omenjen). V zadnjem poglavju so prikazani atentati v Združenih državah Amerike: Lincoln, Garfield, McKinley, Roosevelt, Truman, Evers, brata Kennedy, Malcolm X, Luther King, Ford, Lennon in Reagan.

Zanimivosti o živalih

Tehniška založba Slovenije

Priročnik *500 zanimivosti, ki jih lahko izveš o živalih* odpira vrata v nenavaden in čudovit živalski svet. Srečamo dinosavre, seznanimo se s pohlevnimi rastlinojedimi orjaki in s krvooločno pošastjo tiranozavrom. Knjiga nam predstavi najbolj nenavadne živali današnjega časa: poku-kamo v svet drobnih, vendar precej napadalnih

žuželk in pajkov, presenečeni smo nad skrivnostnim življenjem dvoživk in plazilcev, prevzame nas raznolikost življenja ptic in sesalcev. Kratka besedila so napisana strokovno, bogatijo pa jih nazorne in natančne ilustracije.

Živimo z alergijo

Založba Mladinska knjiga

Alergije so zelo pogoste sodobne bolezni, saj za njimi oboleva že vsaj 30 odstotkov prebivalcev razvitih držav. Alergij je čedalje več. Knjiga *Živimo z alergijo* celostno obravnava to področje in je namenjena širokemu krogu bralcev. Želi biti vir domačih podatkov in pripomoček za informiranje bolnikov. »V praksi sem spoznala, da alergijska bolezen poteka najugodnejše ali pa sploh ni aktivna, če je njen nosilec o njej dobro poučen,« piše avtorica Ema Mušič v uvodu. V prvem delu govori o alergijah in alergenih, v drugem o alergijskih boleznih, v tretjem o tem, kako lahko sami preprečujemo alergije, v četrtem pa, kako jih zdravimo. Avtorica knjige prof. dr. Ema Mušič je s sodelavci v Bolnišnici Golnik uveljavila stališče, da je alergija internistična bolezen, čeprav jo občutimo le v enem delu telesa. Mušičeva je redna profesorica interne medicine na Medicinski fakulteti v Ljubljani.

Sam svoj kuhar

Prešernova družba

Kot že naslov pove, je priročnik *Sam svoj kuhar* namenjen predvsem kuharskim začetnikom. Uvodno poglavje *Kaj moramo vedeti* je informativno in nam da nasvete o preudarnem nakupovanju in shranjevanju ter o načinih pripravljanja jedi. Recepti so razdeljeni v sedem poglavij: solate, juhe, krompir in zelenjava, testenine in riž, ribe, perutnina in meso ter poobedki. V vsakem poglavju je najprej nekaj nasvetov in zvijač. Recepti so predstavljeni po nazorno prikazanih korakih, najprej kaj potrebujemo, potem napotki o pripravi pred kuhanjem, ki so v besedi in sličicami podani po korakih, na koncu pa so še predlogi, kaj naredimo z ostanki.

Med romantiko in umetnostjo

Tekst in foto: Gašper Blažič

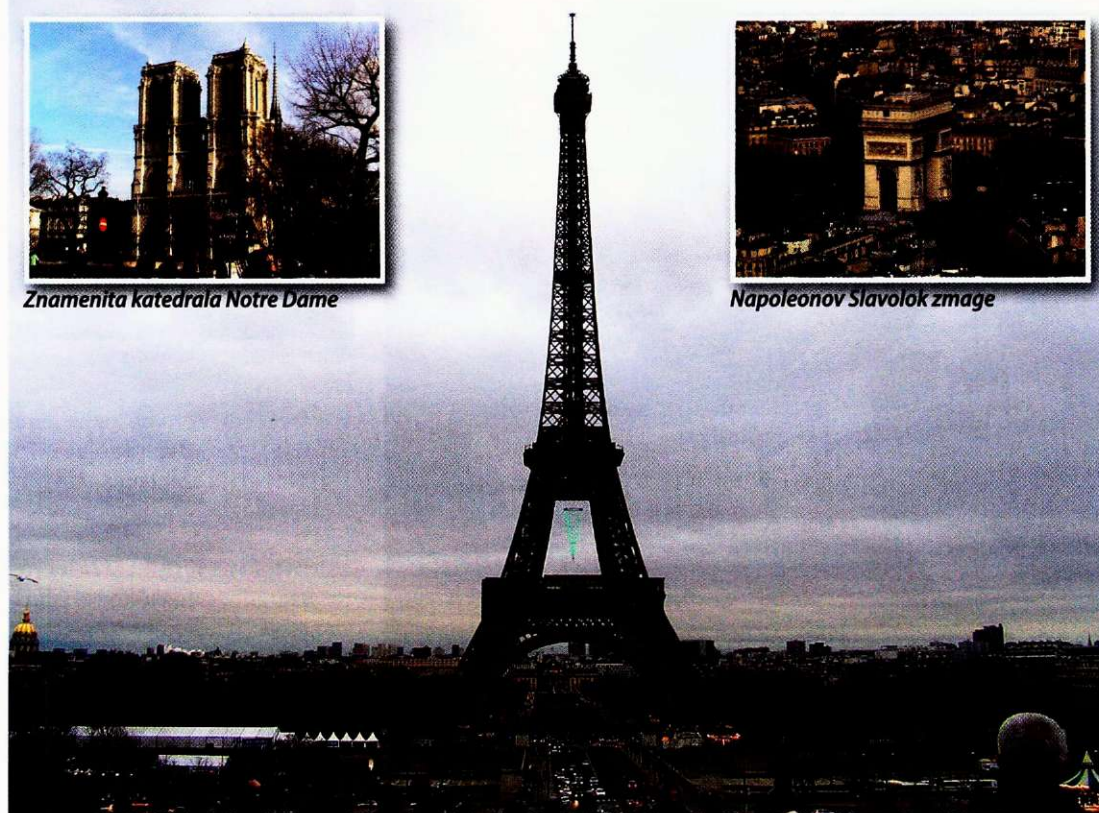
Čprav je francoska prestolnica morda še najbolj znana po Eifflovem stolpu, pa samo mesto skriva v sebi zelo bogato kulturno dediščino, ki je tam nastajala skozi stoletja. Mesto je barvito tudi zaradi številnih priseljencev.



Znamenita katedrala Notre Dame



Napoleonov Slavolok zmage



Eifflov stolp

Za človeka, ki prvič obišče Pariz, tudi svetovno prestolnico mode, je vzpon na Eifflov stolp, od koder s pogledom zaobjameš vse mesto, tako rekoč obvezen. V neposredni bližini stolpa je Trocadéro, s stolpom pa ga povezuje most čez Seno, po kateri se je mogoče peljati z ladjico, kar je še zlasti priporočljivo v večernih urah, ko Pariz zasije v vsej svetlobi. Med značilnimi znamenitostmi Pariza so tudi Napoleonov Slavolok zmage, Elizejske poljane z znamenito palačo in Latinska četrt, znana po bogati in ne predragi kulinarni ponudbi. Tudi za prevoz iz enega dela mesta v drugega vam ni treba skrbeti, saj je znameniti pariški metro zelo razvejen in se lahko v kratkem

času pripeljete kamor koli. Tudi do znamenitosti, kot so Disneyland, Moulin Rouge, Place de la Concorde, Luksemburška palača pa vse do modernega dela Pariza.

Univerzitetno mesto Pariz je znan po številnih uglednih univerzah, med katerimi najbolj izstopa slovita Sorbona, na



Reka Sena, ki teče skozi mesto

kateri je študiralo tudi nekaj Slovencev. Poleg državnih univerz je Katoliški inštitut, kjer je svoja študijska leta preživel nekaj slovenskih teologov. V mestu je prava zakladnica sakralne umetnosti. Posebej velja omeniti katedralo Nôtre Dame, ki je bila dokončana davnega leta 1330, po francoski revoluciji pa je bila tako rekoč izropana. Danes je omenjena katedrala ena najbolj obiskanih znamenitosti v Parizu, s svojo značilno zgradbo, veličastnimi barvnimi okni ter bogato notranjostjo je pravi dragulj za ljubitelje umetnosti in umetnostne zgodovine. Sicer pa je Nôtre Dame postala znana tudi po romanu Notredamski zvonar pisatelja Victorja Hugoja. Med bolj znanimi sakralnimi

stavbami je bazilika Sacre Coeur z značilno romansko-bizantinsko kupolo, ki stoji v umetniški četrti Montmartre.

Bogata kulturna dediščina

Pariz je mesto muzejev, med katerimi najbolj izstopa znameniti Louvre. V njem je ena najbolj znanih slik na svetu – Da Vincijeva Mona Liza. Louvre vsako leto obišče šest milijonov ljudi in sodi med največje muzeje na svetu. Poleg tega velja omeniti tudi dve znameniti grobnici. Prva je Napoleonova Dôm des Invalides z veliko kupolo nedaleč od Eifflovega stolpa, druga pa grobnica »sončnega kralja« Ludvika XIV. v Versaillesu blizu Pariza. V Parizu je tudi več kot 300 knjižnic, gledališča in osrednja operna hiša Académie Nationale de Musique et de Danse, ki jo je ustanovil Charles Garnier med letoma 1862 in 1875.

Slovenci v Parizu Po številu prebivalcev (teh je več kot prebivalcev Slovenije) sodi Pariz med velemesta. V njem živi tudi maloštevilčna stalno naseljena skupnost Slovencev, ki se večinoma zbirajo v hiši, kjer domuje Slovenska katoliška misija, hiša pa je v pariškem predmestju Châtillon. Tam je tudi sedež društva Slovencev v Parizu. Na žalost nekdanje zelo živa slovenska župnija od lani nima več stalnega duhovnika, še vedno pa je na voljo hiša, v kateri prenočijo mnogi Slovenci, ki obiščejo Pariz. ■

ADRIA

www.adria-airways.com

Festival Fabula

Lucija Horvat, foto: Gregor Pohleven

Lanska konceptualna prenova festivala Fabula je bila uspešna, zato lahko ljubitelji kratke proze že od 24. januarja uživajo v festivalu, ki je bil odprt z literarnim večerom v družbi s provokativnim črnogorskim pisateljem Andrejem Nikolaidisom.



Pisatelj Andrej Nikolaidis

vsaj v besedi. Zato bosta na temo smrti potekali dve okrogli mizi: Medijska reprezentacija smrti in Antropologija smrti.

Dnevnikova fabula V ožji krog za nagrado Dnevnikova fabula za najboljšo kratkoprozno zbirko zadnjih dveh let so se uvrstili Katarina Marinčič s knjigo *O treh*, Veronika Simoniti z *Zasukanimi štorijami*, Marjan Tomšič z zbirko kratkih zgodb *Južni veter* in Suzana Tratnik z *Vzporednicami*. Letošnji nabor kratkih zgodb je po oceni žirije šibkejši kot lani, o čemer naj bi pričal tudi podatek, da sta se v finale znova uvrstili lanske finalistki Simonitijeva in Marinčičeva. Utemeljivti za njuno uvrstitev ostajata enaki kot lani. Literarni večer z vsemi štirimi avtorji bo danes, 25. januarja, ob 18. uri v knjigarni Konzorcij. Zmagovalna zbirka bo zagotovo tudi letos presenečenje. V okviru festivala Fabula so tudi še vedno zelo dobro obiskani Prozni mnogoboji. Novembra so potekali predizbori, sklepno branje z 18 avtorji, ki bodo interpretirali svoje kratke zgodbe, pa bo 3. februarja v postojnskem Jamskem dvorcu. Najboljši seveda ne bo odšel brez nagrade. Organizatorji imajo s festivalom Fabula še veliko načrtov, predvsem pa ga želijo sčasoma mednarodno še bolj okrepiti. **D**

Fabula, katere glavna naloga je širjenje bralne kulture, je za Slovenijo netipičen festival, saj traja kar cel mesec, Dnevnikove nagrade za kratke zgodbe pa bodo podelili 17. februarja v Cankarjevem domu, natančneje v Klubu CD. Tudi letošnja Fabula bo prinesla veliko sodelovanja s soslednjimi vejami umetnosti, zlasti s fotografijo, ter novo krovnno temo, ki je letos – smrt. Na letošnjo Fabulo bodo poleg Nikolaidisa prišli še mnogi ugledni gostje: katalonski pisatelj Jaume Cabre, bosenska pisateljica Lamija Begagić, ki je zasedla prvo mesto na Ekranu priče, in češki pisatelj Miloš Urban. Posebno mesto med gosti vsekakor zaseda Alain Robbe-Grillet, ki se je kot eden izmed avtorjev modernega novega romana pred več desetletji odpovedal tradicionalni gradnji literarnih del in je, zavezan materialnosti, zapisoval le tisto, kar je vidno. O svojem delu bo avtor, ki je kljub 85 letom »zelo dobro

drži«, govoril 7. februarja v Klubu Cankarjevega doma, dan poprej pa se bo udeležil tudi svoje retrospektive v Slovenski kinoteki.

Glavna tema je smrt Na glavno temo festivala je Študentska založba, ki organizira festival Fabula, v sodelovanju z galerijo Photon organizirala tudi fotona-tečaj z naslovom *Podobe minevanja*, ki se je končal 18. januarja, petnajst najboljših fotografij

pa bo v galeriji Photon na ogled od 15. februarja. Dan poprej bo najboljša fotografija tudi nagrajena. Morebiti se zdi tema smrti za takšen festival kratkih zgodb nekoliko nenavadna, vendar je potrebna, saj je smrt v vsakdanjem življenju tabuizirana in se o njej nerado govori, mediji pa iz nje ustvarjajo pomp in udarne novice. Kot je dejala voditeljica festivala Sanja Grobovšek, bodo na Fabuli skušali priti smrti do dna



Organizatorica festivala Fabula je Študentska založba

Glasbene pravljice

V Cankarjevem domu se je začel pravljčni abonma, namenjen najmlajšim, poimenovan po pokojnem Janezu Bitencu, avtorju številnih ponarodelih pesmi za otroke, kot so Kuža pazi in Ringa ringa raja. Prva predstava Snežinka Pepinka je bila na sporedu v nedeljo, 11. februarja. Do novembra se bodo v sklopu pravljčnega abonmaja zvrstile še Bitenčeve glasbene pravljice Palčki z Rožnega grička, Tinko Polovinko, Oblaček Postopaček in Trije mucini klobučki. Glasbene pravljice Janeza Bitenca v otroku razvijajo občutek za lepo, utrjujejo temelje glasbenega okusa in spodbujajo ustvarjalnost. Otroci jih v ljubeznivem in igrivem ozračju doživljajo s petjem, poslušanjem, muziciranjem in z glasbenimi igrami, so o programu zapisali v CD. Za animacijo najmlajših bodo tudi letos poskrbeli dramski igralec Pavle Ravnohrib in Mateja Tomac Calligaris ter učenci Glas-



Pokojni vsestranski Janez Bitenc

benega centra Edgarja Willemsa, akademski slikar Igor Ribič pa bo prispeval ilustracije. Janez Bitenc (1925–2005) je bil skladatelj, glasbeni pedagog, pesnik in pisatelj, ki je večino svoje ustvarjalne energije posvetil otrokom. Velja za utemeljitelja sistematične glasbene vzgoje predšolskih otrok in prav kot pripomoček pri glasbenem pouku najmlajših so začele nastajati njegove prve otroške pesmice. Napisal je tudi več kot 50 glasbenih pravljic. Za svoje delo in ustvarjalne dosežke je prejel številne ugledne nagrade, pohvale in priznanja. L. H.

Antični Navport



Razstava izkopanin Navporta

V Spomeniškovarstvenem centru v Ljubljani so odprli razstavo z naslovom Navport med Jadranom in Donavo, na kateri so predstavljena arheološka raziskovanja na Vrhniki poleti 2005. Panoje s teksti in slikovnim gradivom dopolnjuje nekaj izvirnih predmetov. Arheologi so v okviru zaščitnih arheoloških izkopavanj na Kočevarjevem vrtu na levem bregu Ljubljanice, ki jih je vodila dr. Jana Horvat z Inštituta za arheologijo ZRC SAZU, na 2357 kvadratnih metrih našli ostanke arhitekture, ki je v štirih gradbenih fazah nastala od konca 1. stoletja pr. Kr. do 4. stol., in

na veliko kakovostnega drobnega gradiva. Objekt je bil namenjen trgovski dejavnosti oziroma je bilo v njem skladišče. Nenavadno je, da se je na terenu, ki je precej močvirnat, ohranilo veliko lesa, denimo tudi sodi z žigi. Med najdenim gradivom izstopa drobna svinčena ploščica z vrezanim napisom Arius Nauportanus (Arij iz Navporta), saj gre za prvi ohranjeni antični zapis imena Nauportus. V 2. stoletju pr. Kr. so v Navportu, ki je imel pomembno vlogo v prometu in trgovanju med severnim Jadranom in Panonsko nižino, živeli Tavrisci. Najpoznejše sredi 1. stol. pr. Kr. so naselje prevzeli Rimljani. Iz obdobja Rimljanov se je na Dolenjih njivah na desnem bregu Ljubljanice ohranilo z obzidjem utrjeno naselje v neposredni bližini pristanišča, ki je bilo predmet arheoloških raziskav že v prejšnjem stoletju. Rezultati zaščitnih arheoloških izkopavanj na Kočevarjevem vrtu na Vrhniki so bili že predstavljeni na dveh razstavah v Cankarjevem domu na Vrhniki. L. H.

Napovednik dogodkov

ČETRTEK, 25. 1. 2007

17.00 Šentjakobsko gledališče: Špela Stres: Neznosni Pimlico. Predstava govori o posameznikih, ki so ujeti v mrežo medsebojnih odnosov in iščejo odgovore na različna vprašanja današnje družbe.

19.00 Celovec: Slovenski kulturni center Korotan: Akademija ob slovenskem kulturnem prazniku in odprtje razstave del Marijana Tršarja

19.30 Slovenska filharmonija: Glasbena odisejada – večeri komorne glasbe pod pokroviteljstvom Marthe Argerich in Festivala iz Lugana

PETEK, 26. 1. 2007

17.00 Šentjakobsko gledališče: Špela Stres: Neznosni Pimlico

19.00 MGL: Mihail A. Bulgakov, Miha Javornik: Mojster in Margareta / Margareta in Mojster

19.30 Slovenska filharmonija: Glasbena odisejada – večeri komorne glasbe pod pokroviteljstvom Marthe Argerich in Festivala iz Lugana

19.30 Gospodarsko razstavišče: Akademsko kulturno umetniško društvo Lola (Srbija) – folklorni nastop

SOBOTA, 27. 1. 2007

19.30 MGL: Jean-Marie Chevret: V drugo gre rado

19.30 Šentjakobsko gledališče: Špela Stres: Neznosni Pimlico

NEDELJA, 28. 1. 2007

11.00 & 17.00 Lutkovno gledališče Ljubljana: S. Makarovič: Tacamuca – lutkovna predstava. Za otroke od 3. leta dalje.

17.00 Mini teater Ljubljana: J. in W. Grimm, P. Polak: Rdeča kapica – lutkovna predstava. Za otroke od 3. leta dalje.

PONEDELJEK, 29. 1. 2007

19.30 Šentjakobsko gledališče: Špela Stres: Neznosni Pimlico

19.00 Cankarjev dom: Jules Massenet: Don Kihot – opera

20.00 MGL: Denise Chalem: Reci moji hčeri, da sem šla na potovanje

TOREK, 30. 1. 2007

15.00 Cankarjev dom: Maja Delak (Slovenija) in Mauricio Ferlin (Hrvaška): Rodeo – plesna predstava

19.00 Cankarjev dom: Jules Massenet: Don Kihot – opera

20.00 MGL: Rok Vilčnik: O čem govorimo, kadar govorimo o ljubezni

SREDA, 31. 1. 2007

19.00 Cankarjev dom: Jules Massenet: Don Kihot – opera

20.00 MGL: P. Almodóvar: Patty Diphusa

10.00 & 20.00 Cankarjev dom: Maja Delak (Slovenija) in Mauricio Ferlin (Hrvaška): Rodeo – plesna predstava



**RADIO
ZELENI VAL**
93.1 & 97.0 Mhz

ALPE ADRIA "ZELENI VAL" d.o.o., Spodnja Slivnica 16, 1290 Grosuplje



Naša mala mis

Monika Maljevič

Naša mala mis je mešanica drznega humorja in surove resnice kot tudi optimizma, da družine lahko preživijo in celo uspejo.

Hooverjevi so zelo nenavadna družina: oče Richard vodi tečaje, v katerih uči, kako postati uspešen, a njemu samemu to nikakor ne uspeva, žena Sheryl je ves čas prezaposlena, njen homoseksualni brat Frank je pred kratkim poskušal storiti samomor, dedek Edwin je zasvojen z mamili, uporniški sin Dwayne noče govoriti, dokler ne bo postal pilot, 7-letna hčerka Olive pa si želi zmagati na lepotnem tekmovanju. Ko je povabljen na lepotni izbor mladih deklic, se skupaj odpravijo na neobičajno popotovanje. Ob obilici slabih in dobrih dogodivščin se počasi znova zblížajo in spoznajo pravi smisel in lepoto življenja.

Naša mala mis je komedija o ameriški družini na poti, ki razbije vse kalupe. Izzivalno drzna, a vseeno globoko človeška, občinstvu predstavlja eno najpričupnejših družin v nedavni filmski zgodovini: Hooverjeve, ki se od-

pravijo na lepotno tekmovanje predpubertetnikov, kar povzroči ne le komično razdejanje, ampak tudi smrt, preobrazbo in ganljiv pogled na presenetljiva priznanja, ki jih dobiš, če si v z nagradami obsedeni naciji.

Little Miss Sunshine

Režija: Jonathan Dayton in Valerie Faris

Scenarij: Michael Arndt

Produkcija: Jeb Brody, Michael Beugg, David T. Friendly

Igrajo: Steve Carell, Abigail Breslin, Greg Kinnear, Toni Collette, Paul Dano, Alan Arkin, Bryan Cranston, Jill Talley

Premiera: 25. 1. 2007

Distribucija: Continental Film

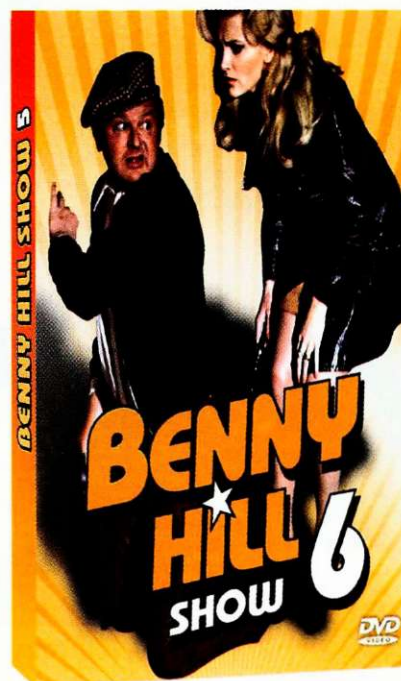
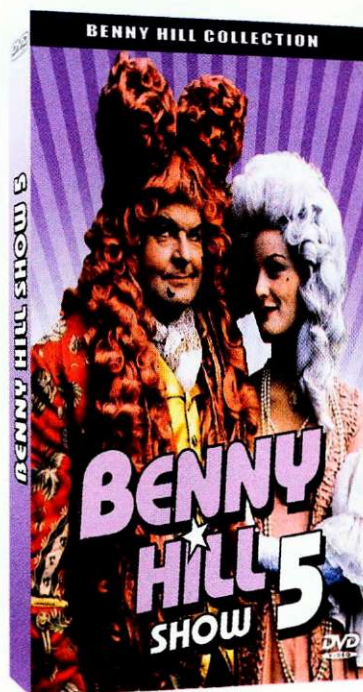
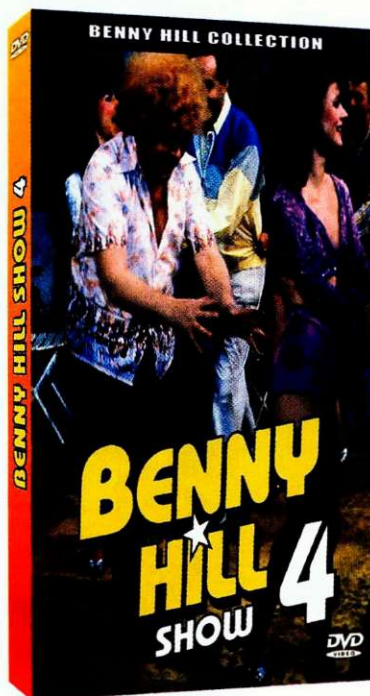
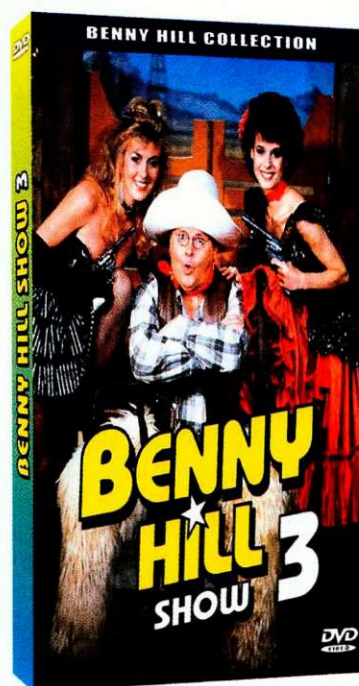
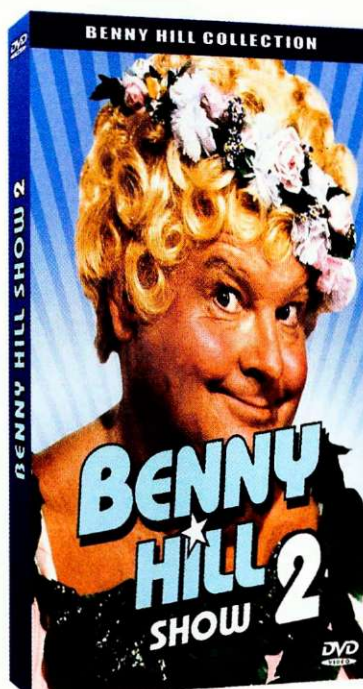
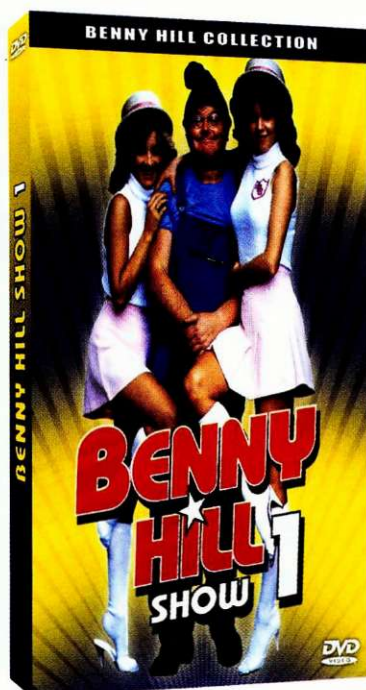
Nihče od Hooverjev ni čisto pri sebi, pa ne zato, ker se ne bi trudili. Oče Richard (Greg Kinnear) je brezupno optimističen motivacijski govorec in si na vse pretege prizadeva prodati svoj program za uspeh v devetih korakih, a brez uspeha. Mamo Sheryl (Toni Collette), zagovornico odkritosrčnosti, kar naprej vznemirjajo ekscentrične družinske skrivnosti, posebej skrivnosti njenega brata (Steve Carell), samomorilskega proustovskega učenjaka, ki so ga pravkar izpuštili iz bolnišnice, kamor je odšel, potem ko ga je zapustil njegov ljubimec. Potem sta tu še mlada Hooverja s svojimi nemogočimi sanjami: špeglasta, malce zavaljena sedemletna navdušenka nad lepotnimi tekmovanji Olive (Abigail Breslin) in Dwayne (Paul Dano), jezni najstnik, ki bere Nietzscheja, ki se je zaprisegel molččnosti, dokler ga ne sprejmejo na vojaško letalsko akademijo. Krona vseh je dedek (Alan Arkin) prostaškega govorjenja, ki išče užitek in so ga pred kratkim vrgli iz doma za upokojence, ker je njuhal kokain.

Morda res niso podoba popolnega duševnega zdravja, a ko Olive po pomoti povabijo na izbor za Little Miss Sunshine, kjer je tekmovalnost obupna, se vsa družina Hoover zbere okrog nje. Zbašejo se v zarjaveli volkswagen in se podajo na tridnevno



tragikomično pot, polno utrganih presenečenj, ki pripeljejo do Olivinega velikega debija – ki bo vso družino neprilagojencev spremenil tako, kot si nikoli niso mogli niti predstavljati.

Naša mala mis je režijski prvenec znanih režiserjev glasbenih spotov (in zakonske dvojice) Jonathana Daytona in Valerie Faris. »Brez vseh stvari, ki so nam pri njem všeč – prostaškega govorjenja, nemogočega obnašanja – bi bil to popoln družinski film,« se smeje Farisova. »Vendar nismo hoteli posneti filma o družinskih vrednotah, ampak film o vrednosti družine.«



DUHOVITI SKEČI, SMEŠNE PESMI IN DOMISELNI FILMSKI PRIZORI

VSAK PONEDELJEK OB NAKUPU VEČERA - DVD BENNY HILL SHOW ZA SAMO 4,15 EUR

Naročniki Večera lahko DVD naročite na naslovu: ČZP Večer, 2504 Maribor.
Naročila sprejemamo tudi po e-mailu knjiga@vecer.com in telefonu: 02/23 53 326, 02/23 53 322 ali 02/23 53 500. DVD-je vam bo raznašalec prinesel na dom, plačilo po položnicah za Večer. Zaloge so omejene.

VEČER
www.vecer.com/trgovina

Uporabna skokica

Tekst in foto: Pavel Furlan, SAGA Institute

Opel corsa 1,2 enjoy

Znjo, corso, postavlja Opel svoje adute vsakomur na ogled. Okarakterizirane dvojno. S troje vrati, mladostno, živahno, športno in obratno; s petero vrati, družinsko, umirjeno in zelo uporabno. In tudi slednje nas je, čeprav pri naši mladosti in norosti, na testu prepričalo, da je zadnja generacija corse izdelek, ki se marsikomu zdi odličen, saj je praktično opremljena z vsem, kar imajo veliki.

teno s svojevrstnimi detajli. In kot takšna je všečna vsem. Koničasto oster nos s kromano letvico počez, veliki prednji žarometi in strm, z ostro gubo prelomljen in navzdol potisnjen pokrov motorja so tisto, kar je vsaj navzven v črno zadel Dietmar Finger, ko si je po sinovi ideji o morskem psu zamislil nos vozila. In kot kaže, so si Oplovi oblikovalci izbrali tudi, tako kot nekoč, rdečo barvo za svojo, tokrat v odtenku magme, ki naredi



Nove mere Z opremo torej, ponujenim prostorom in kljub dimenzijam mestnih avtomobilov z bogato odmerjenimi in privlačnimi zunanji linijami. Corsa je v četrti generaciji seveda največja in najboljša do sedaj. V dolžino je zrasla za nekaj centimetrov zaradi daljšega nosu, ki je na ta način privlačnejši in predvsem varnejši pri trkih s pešci. Zaradi estetskih proporcij je tudi njena strešna linija postavljena višje in se v nasprotju z modelom s troje vrati končuje v dokaj visok rob prtljažnih vrat. Estetsko povzema corsa obliko po večji astri, seveda oplemeni-

TEHNIČNE KARAKTERISTIKE

TEHNIČNI PODATKI	OPEL CORSA 1,2
vrsta motorja	bencinski, štirivaljni, vrstni, 4 ventili na valj
prostornina v ccm	1229
moč v kW (KM) pri vrt./min	59 (80) pri 5600
največji navor v Nm pri vrt./min	110 pri 4000
menjalnik	ročni, petstopenjski
pogon	na sprednji kolesi
mere (dolžina x širina x višina) v mm	3990 x 1737 x 1490
medosna razdalja v mm	2511
prtljažnik v litrih	285
masa praznega vozila (nosilnost) v kg	1055 (425)
največja hitrost v km/h	168
pospešek 0-100 km/h v s	13,9
poraba (po normah EU) v l/100 km	7,7/4,7/5,8
poraba na testu v l/100 km	7,6
cena vozila v EUR	10.670



to malo skokico, tako kot v testnem primerku, še privlačnejšo.

Nič nemška Privlačna in nevsakdanje razgibana za precej »zategnjen« nemški oblikovalski slog je prostorna tudi corsina notranjost. Morda zaradi sodelovanja s koncernom Fiat in grande puntom, s katerim si corsa deli platforme in motorje. Kljub zunanji umirjenosti modela s pe-



tero vrati si je pri opremljenosti, s katero je bila opremljena tudi testna različica, mogoče poleg drznih okroglin notranjosti izbrati začinjene odtenke notranjih detajlov. Na primer rdečo ali modro armaturno ploščo vključno z istim barvnim odtenkom tapiserije in sedežev. Tudi detajliranje vrtljivih gumbov je svojevrstno, posebno s svojo osvetlitvijo. Zna pa corsa zadovoljiti apetite vseh, ki so podvrženi popolnosti opreme in založenosti s pripomočki. Kljub mestni velikosti je tu mogoče najti skoraj vse. In vse te sisteme, od nastavitve klimatizacije, osvetlitve, opozoril, potovalnega računalnika in drugih bolj ali manj pomembnih dodatkov lahko spremljamo na velikem osrednjem prikazovalniku, ki je štrleče postavljen v vrh sredin-



ske konzole armaturke. Oplovsko nezmotljiva je tudi zlato rumena barva razsvetljave indikatorjev ter komandnih tipk, ki je kar preveč monotona za tako dinamičen avtomobil. Corsa s petero vrati utegne biti vseh, ki ljubijo obilico prostora v notranjosti. Kabina je zaradi oblike zračna in velika, zaradi višje postavljenih udobnih in dobro bočno držočih sedežev pa tudi prijetna za vožnjo kljub

polni posadki. No, nekaterim bo vseh zaradi dvojnega dna prtljažnika, ki je ob prevažanju nizkih in širokih predmetov res praktično, nekaterim pa, ker je zanj moč dokupiti obilico tehničnih domislic, ki doslej še niso bile na voljo v tem razredu. V testnem primeru je to zagotovo bencinski agregat, ki se skriva v nosu corse. Šestnajstventilski štirivaljnik z 59 kilovati (80 KM) moči ter 110 Nm navora pri 1,2 litra gibne prostornine je dovolj le za mestno skakljanje, kjer je kos svoji nalogi, na odprti cesti pa je kljub veselju do vrtenja v najvišje vrtljaje prešibak za kakšno resnejše opravilo. No, svoje zmogljivosti upraviči s porabo. Če se v mestnem vrvežu ta giblje okrog 6 litrov, je pri zmerni podeželski vožnji za več kot dober liter nižja. A ko se zahteva od avtomobila vse, le-ta naraste krepko prek 8 litrov na 100 prevoženih kilometrov. Po drugi strani pa corsa blesti s svojo odzivnostjo, priročnostjo in lego na cesti. Lahko sukanje volanskega obroča bo prijalo šibkejšim ročicam, okretnost mestnim uličicam ter nevtralnemu in nenevarno ovinkarjenju hitremu prevozu in službi in iz nje.

Cilj bo dosežen Opel je z novo corsino zasnovo pri kupcih zagotovo dosegel svoj cilj, saj je poskrbel za vse, kar zahtevajo današnji kupci. Da se bo prišla, ni dvoma. Je preveč dobra skokica. Morda ne toliko v testni motorni različici, a ima zato v svoji motorni ponudbi še bogat seznam. 

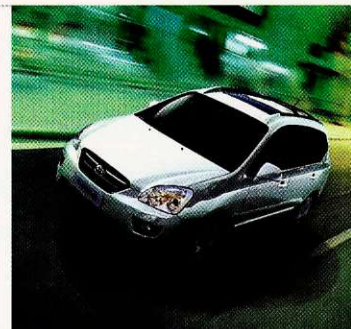
Novici

HONDA CR-V CR-V po letu 1997, odkar obstaja na trgu, v svoji tretji generaciji še bolj intenzivno »juriša« na kupce segmenta malih SUV-vozil. Vendar želi stopničko višje, tja, kjer je BMW X3. Zato



so pri Hondi novince »oborožili« s kopico sistemov, ki so novost v tem segmentu vozil, da bodo pripravljeni na boj s konkurenco. Pogonska moč izhaja iz dveh štirivaljnikov. Prvi je povsem nov, dvolitrski bencinski agregat s sistemom i-VTEC, ki streže z največjo močjo 150 konjskih sil. Alternativa bencinskemu agregatu pa je že iz drugih Hondinih modelov znan 2,2-litrski turbodizelski motor i-CTDi s 140 konjskimi močmi. Povprečna poraba s šestopenjskim menjalnikom je pri tem motorju le 6,5 litra plinskega olja na 100 kilometrov, kar je najnižja poraba v tem razredu. Cene se gibljejo od 29.850 do 42.990 evrov. Načrt za leto 2007 je 200 prodanih modelov v Sloveniji, od tega 70 odstotkov z dizelskim agregatom oziroma 80 odstotkov vozil z opremo elegancje.

KIA CARENS Novi carens je posodobitev dveh lastnosti, ki jih iščemo pri družinskem avtomobilu. Tu se prepletata udobje in prostorska dovršenost kompaktnih enoprostorskih vozil z avanturističnim duhom športnih terencev za prosti čas. Novi carens je od svojega predhodnika zrasel v vse dimenzije. Daljša je tudi medosna razdalja, ki sedaj znaša 2700 milimetrov. Ker je bil oblikovan v treh oblikovalskih studijih, naj bi ugajal domačim, evropskim in ameriškim kupcem. Motorno ponudbo sestavljata 2,0-litrski štirivaljnik. Prvi je dizelski z variabilnim turbopolnilnikom, ki doseže največjo moč 140 KM, druga izbira pa je bencinski agregat s 145 KM in 189 Nm navora. Za osnovno različico z bencinskim motorjem, opremo LX in petimi sedeži bo treba odšteti 15.990 evrov, dizelska izvedba z opremo EX in sedmimi sedeži pa vas bo stala 18.190 evrov.





**SREDNJA
POKLICNA IN
STROKOVNA
ŠOLA
BEŽIGRAD
LJUBLJANA**





IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

Vpisujemo v programe:

**AVTOŠOLA
JEŽICA**

SPSŠB, Na produ 2, Ljubljana; tel.: 01 537 13 88

- prometni tehnik (PTI), voznik, učitelj vožnje
- pridobitev voziškega dovoljenja: A, B, C, D, E kat.



Težave velikih

Aleš Kocjan, foto: arhiv Demokracije

Evropski proizvajalec letal Airbus se zaradi zamude pri dobavi največjega potniškega letala na svetu airbus A 380 srečuje s čedalje večjimi težavami. Letalske družbe zaradi zamude napovedujejo odškodnine, konkurenca pa se krepi.

Prve težave Airbusa so se začele v začetku leta 2005, ko so iz tovarne sporočili, da naročnikom letal airbus A 380 ne bodo mogli dobaviti v predvidenem roku, ampak šele šest mesecev pozneje. Letalskih družb novica sprva ni preveč razburila, zaskrbljenost in nezadovoljstvo pa sta začela rasti z vsako naslednjo novico. Tako so iz tovarne šest mesecev pozneje sporočili, da se bodo roki dobave premaknili še za šest mesecev, nato pa so isto novico ponovili na začetku in sredi istega leta, kar je pomenilo, da bo dobava letal zamujala kar dve leti. Po tem planu naj bi prvi kupec, Singapoure Airline, prvo letalo dobil šele v sredini letošnjega leta, čeprav bi ga moral že sredi leta 2005. Takšno prelaganje rokov seveda precej jezi letalske družbe. Največji naročnik, letalska družba Airline Emirates, ki je naročila kar 43 letal, je tako že napovedala, da bo zaradi zamude od Airbusa zahtevala odškodnino (zamuda pri dobavi naj bi jim, kot so sporo-

čili iz družbe, povzročila zamudo pri razvojnih načrtih in vplivala na prihodke). O odškodnini razmišljajo tudi v avstralski letalski družbi Qantas, ki je naročila 12 letal, letalska družba Fedex pa je že odpovedala naročilo desetih letal.

Kaj je razlog za zamudo? V Airbusu javnosti razlogov za zamudo vse do zdaj niso želeli razkriti. Na vprašanja novinarjev so odgovarjali le, da so zanje krive tehnične napake. V zvezi z njimi se je v strokovni javnosti pojavilo kar nekaj namigov. Tako naj

bi po nekaterih navedbah letalo imelo težave s pristajalnim podvozjem, ki naj se ne bi odpiralo tako, kot bi se moralo. Težave naj bi se pojavljale tudi pri električnih sistemih (letalo ima kar 500 kilometrov najrazličnejših žic) in enem izmed kril. Ta naj bi bila od vseh najhujša, saj naj bi šlo za konstrukcijsko napako, kar pomeni, da bodo morali omenjeni del pri Airbusu skonstruirati povsem na novo. Šlo naj bi za to, naj bi bil na enem od testov pri obremenitvi krila počil eden od prečnih nosilcev. Nosilec naj bi se bil zlomil

pri obremenitvi, ki je bila za 5 odstotkov pod dovoljeno, kar bi lahko v izrednih razmerah, v katerih bi se kdaj znašlo letalo, pomenilo usodno napako.

Letalo naj bi imelo še eno, a ne tako veliko napako, ki naj bi bila predvsem posledica njegove velikosti. Šlo naj bi za težave, ki naj bi se pokazale pri manjših letalih, ko ta bodisi letijo za A 380 ali sekajo njegovo smer. Zaradi izjemne velikosti naj bi namreč A 380 za seboj povzročal veliko turbulenco, kar naj bi motilo druga letala. Gre za podoben učinek, kot ga imajo



Zamuda je kot voda na mlin konkurenci – boeingu 787.



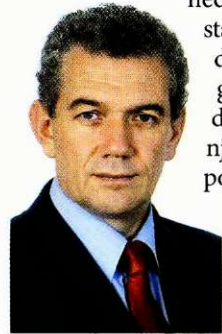
Airline Emirates napoveduje zahtevo za odškodnino.

na majhne ladje veliki tankerji, ko za seboj v vodi puščajo velike brazde, ki lahko motijo manjša plovila. Težava pa po mnenju ICAO (International Civil Aviation Organisation) za zdaj ni takšna, da letalo ne bi smelo leteti. Če bi se izkazalo, da airbusova brazda povzroča težave drugim letalom, bi morali sprejeti nova pravila v zvezi s pristajanjem in vletanjem A 380.

Airbus izgublja bitko Zaradi takšnih nepredvidljivih težav, ki so povzročile tudi precejšen upad Airbusovih delnic na borzi, je do zdaj odstopilo že več vodilnih mož pri Airbusu. Sredi prejšnjega leta je najprej odstopil Airbusov prvi mož Gustav Humbert. V sporočilu za javnost je zapisal, da je odstopil zaradi zamude pri proizvodnji in posledično dobavi A 380, ki je "veliko razočaranje za naše stranke, delničarje in zaposlene". Skoraj sočasno je s svojega položaja odstopil francoski izvršni direktor v Airbusovi upravi Noel Forgeard. Oktobra

je odstopil tudi novi predsednik Airbusa Christian Streiff, ki je julija nasledil Humberta.

Poleg menjav na vodilnih položajih se zaradi zamud pri dobavi A 380 seveda krepi Airbusova konkurenca. Tako je nemška letalska družba Lufthansa konec prejšnjega leta sporočila, da je pri Boeingu, največjem Airbusovem tekmecu, kupila 20 letal 787-8 (gre za letala, ki so neposredna konkurenca A 380) in da jih namerava v prihodnosti kupiti še 20. Odločitev Lufthanse je toliko bolj presenetljiva zato, ker je Airbus v skupni francosko-nemški lasti. Še dodaten udarec Airbusu so



nedavno predstavljeni podatki Boeinga, ki pravijo, da se zanimanje za Boeing povečuje in da

Christian Streiff je bil zadnja žrtev zamude.



A 380 naj bi imel težave z enim izmed nosilcev v krilu.

se letalske družbe, ki so sprva nameravale naročiti A 380, zdaj raje odločajo za boeing 787-8.

No, vse pa za Airbus vendarle ni tako črno, kot je videti na prvi pogled. Novembra lani je iz Francije prišla novice, da je A 380 uspešno prestal 17-dnevni testni polet okoli sveta, ki igra ključno vlogo pri pridobivanju ustreznih dovoljenj za letenje. Kot so poročale tuje agencije, se je letalo na polet podalo s francoskega letališča v Toulouseu. Na poti je na-

redilo deset postankov, pri tem pa naj bi se bilo letalo vsekoli odzivalo po pričakovanjih.

Končno imajo pri Airbusu še en zelo pomemben razlog za to, da z optimizmom gledajo v prihodnost. Kljub zamudi pri dobavi A 380 je naročilo letala do zdaj odpovedala le letalska družba Fedex (10 letal), tako da ima Airbus v žepu še vedno kar 149 naročil za A 380. To pa je zelo lepa številka, ki bi jim lahko prinesla kar nekaj dobička. **D**

Hokus

zamrznjena specialiteta

NOVO

Že vzhajano!
Hitra in enostavna priprava.

Naravnost žito d.d., Šmartinska 154, 1000 Ljubljana



Že v prvi poolimpijski sezoni so novemu svetovnemu prvaku v deskanju na snegu Roku Flandru misli ušle proti naslednjim olimpijskim igram.

Šampion na deski

Lovro Kastelic, foto: Bachmann/Arosa 2007, Reuters

Poolimpijska sezona je navadno tista, ki občutneje nakaže spremembo generacije, začetek novega olimpijskega ciklusa pa pomeni tudi vnovično mešanje kart. Karte so tokrat izbrale Roka Flandra!

Kvalitativna krivulja 27-letnega asa iz Dragočajne pri Smledniku je že ves čas v vzponu. Lani je prvič štafetno palico najboljšega slovenskega deskarja na snegu prevzel od legendarnega Dejana Koširja, ki se bo po tej sezoni poslovil. Na olimpijskih igrah v Torinu je bil Rok še sedmi. Potem se je v poolimpijski sezoni dokončno odprlo. Dvajsetletna prizadevanja so se pod vodstvom trenerja Toma-

ža Bernika, za katerega Rok pravi, da je preprosto najboljši, končno poklopila in udejanjila.

Prevzem štafetne palice Že na prvi letošnji preizkušnji svetovnega pokala, ki so jo priredili v zgodnji jeseni, in sicer v dvorani nizozemskega Landgraafa, je v paralelnem slalomu osvojil šesto mesto. Uvrstitev je že napovedovala, da je Rok Flandr tudi tekmovalno dozorel, izje-

mni samozavest in sproščenost, ki ju je nemara okrepil tudi na poletnem deskanju na madagaskarskih valovih, pa sta tudi pri njegovih najresnejših tekmecih prižgali alarmni znak: Rok Flandr prihaja! Landgraafska proga, ki se je ponašala s precej nezahtevno konfiguracijo, je bila precej podobna kasnejši progi na svetovnem prvenstvu, ki se je v švicarski Arosi tako srečno razpletlo za Roka Flandra. Prva tekma v

sezoni je bila torej že napoved poti med nesmrtni deskarje na snegu. Že teden dni kasneje je na söldenskem ledeniku prvič stopil na zmagovalne stopničke. V paralelnem veleslalomu je bil drugi. Že tedaj je opozoril, da bo svoji paradni disciplini – paralelnemu slalomu – dodal še veleslalom. Sproščenost in prefinjen občutek za zavoje je zdaj, ko so se pred zadnjo sezono tudi gmotne razmere na zvezi primerno izboljšale in

PRIMORKA
tv

Trstelj - 67. kanal

Obala - S23 - kabelski sistem v Kopru

LOJZE PETERLE - KANDIDAT ZA PREDSEDNIKA,
pogovor

četrtek 1.2.2007 ob 20.30



najboljšim praktično ni več treba dajati iz lastnega žepa, lahko razkazoval torej tudi v (pravičnejšemu) veleslalomu, ki v nasprotju s sprinterskim slalomom lahko ponudi več prostora in tudi časa za popravo napak in posledično unovčenje izjemne forme.

Proti svetovnemu prvaku Le mesec dni kasneje se je v Kronplatzu že povzpel na najvišjo stopničko. Prav tako v paralelnem veleslalomu. Ta premierna zmagaja je bila zares sladka, saj si jo je pribojeval pred najmočnejšima Avstrijcem Siegfriedom Grabnerjem in Švicarjem Simonom Schochom, nespornim vladarjem letošnje sezone. Za slednjega je Flander pred svetovnim prvenstvom menil, da ga bo izjemno težko premagati. In kaj se je zgodilo 16. januarja, na veleslalomski dan svetovnega prvenstva, pri Schochu doma? Simon Schoch je neslavno obtičal že v kvalifikacijah, iz katerih se je uspelo v finalne obračune prebiti kar trem Slovincem. Poleg Flandra še Izidorju Šušteršiču in Roku Marguču. Čast prvega favorita Simona Schocha je moral potem braniti njegov brat Philip, ki je svojega brata ugnal v finalu olimpijskih iger, Rok Flander pa je imel do finala odprto pot. Najprej je spravil v žep Italijana Fischnal-



Philip in Simon Schoch

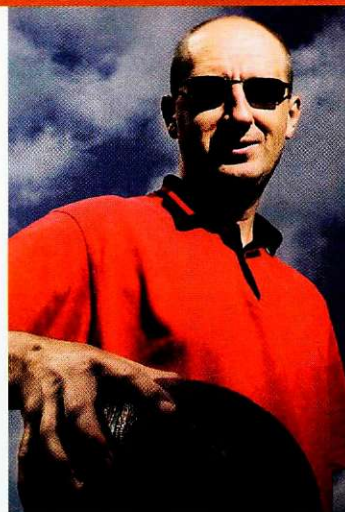
lerja, potem pa še Francoza Hueta in starega znanca Avstrijca Grabnerja. Vse je teklo kot namazano. Tudi deska proizvajalca Kesslerja, ki je zaradi malomarnega odnosa bratov Schoch svojo ponudbo razširil tudi med druge, ki dotlej niso bili deležni najboljših plošč. Popoln material je podlaga za uspehe najvišjega dometa, pravi Flander, ki tudi meni, da je bil neprofesionalen odnos bratov Schoch hkrati voda na njegov mlin.

Na dvorišču bratov Schoch V finalu ga je pričakal Philip.

Na dvorišču bratov Schoch je bilo že vse pripravljeno za slanje – vsaj enega od njiju. Pirotehnična sredstva so bila pripravljena na izstrelitev, a do nje ni prišlo. Izstrelitev je namreč zadušila Zdravljica, ki je prav tako ni bilo. Švicarji si pred tem zagotovito niso predstavljali, da jim bo zabavo uničil Slovenec, ki ga je pred približno dvajsetimi leti na desko postavil njegov brat, ki je le malo pred tem ugotovil, da je popolnoma netaalentiran za alpsko smučanje. Danes Rok Flander pravi, da bi bil bržkone uspešen tudi v alpskem smučanju, saj je tudi Bode Miller v začetku strašil s »katastrofalno« držo, ki pa se je slednjič izkazala za pravzaprav najperfektnjšo in tudi najhitrejšo.

Netipični slovenski športnik

Flander je v finalu povsem prestrašil Philipa Scocha, ki je bil popolnoma nemočen. Ogromno dela v psihološki predpripravi je Flandra izpililo v neustrašnega borca, ki verjame v uspeh in sama sebe. Psihično je bil tudi v finalu izjemno stabilen. Startna vrata so ga dobesedno izstrelila proti naslovu svetovnega prvaka. Sprva je bil kar nekoliko presenečen nad premočjo, ki jo je izkazoval; še posebej je bil navdušen nad ključno strmino, na kateri je bil, kot se je pozneje izkazalo, edini sposoben toliko tvegati, da je s seboj pripeljal toliko hitrosti v ravninski del pred ciljno strmino, da je bilo praktično že nekaj vrata pred ciljem odloženo. Do konca zaverovan vase še ni rekel zadnje besede. »Realiziral sem plan, ki sem ga načrtoval, zato so se evforične emocije tudi tako hitro razblinile,« je ostal Rok Flander trezen po tako velikem uspehu, ki ga je dan pozneje začel s z bratom v paralelnem slalomu (v katerem sta se brata Schoch vendarle pomerila v finalu; to pot se je Simon maščeval Philipu) in za slovenskega športnika neznatno izjavo, da bosta morala brata Schoch zelo paziti nanj, saj so tudi v prihodnje njegovi cilji izjemno visoki. Že v prvi poletni sezoni so Roku Flanderju misli ušle proti naslednjim olimpijskim igram ...



Srečno, Marko

Esad Babačič

Ob odhodu Marka Miliča k Realu se mi je utrnila ideja o nagradi za največje športno srce meseca, ki bi jo lahko podeljevali našim najbolj bojevitim in srčnim športnikom.

Air Milko bi si jo gotovo zaslužil, pa čeprav je odšel tako rekoč brez pozdrava. V normalnih okoliščinah bi mu njegovi navijači zamerili, tako pa so mu ob odhodu le zaželeli srečo in čim boljši zaslužek v kraljevskem klubu. Ironija tistih, ki so mu privoščili bogat transfer, je zelo na mestu, saj je naš nekdanji kapetan v nemogočih razmerah dokazal, koliko se da nadomestiti s srčno igro. Celo tisti, ki včasih podvomijo o njegovem tehničnem znanju, so se lahko v minulih mesecih samo čudili, česa je sposoben bojeviti Kranjčan. Na koncu je največ povedala statistika, v kateri se je nabralo tudi precej točk, ki so varovale Olimpijo pred popolnim potopom. Kako veliko je bilo kapetanovo srce, dokazuje tudi sramoten poraz, ki so ga naši prvaki brez Miliča doživeli v Beogradu. Precej mlajši igralci Olimpije, ki naj bi bili nekakšni upi slovenske košarke, so se proti Partizanu skrili za več kot povprečne tujce, o katerih tisti, ki so jih kupili, verjetno sanjajo. Miličev temperament je za Lorbka in druge mlade tujke, ki se je ne da naučiti na pamet. Najhuje pri vsem je spoznanje, da naš prvak nima podmladka, ki bi lahko nadomestil praznino, kakršno za seboj puščajo izkušeni košarkarji. Partizanova lekcija je bila v poduk vsem tistim, ki so odgovorni za to, da ne v Tivoliju ne drugod ni bila vzgojena nova generacija vrhunskih igralcev, ki bi v naslednjih letih in desetletjih branili čast domače košarke. Po besedah naših košarkarskih teoretikov naj bi obstajala slovenska šola košarke, o čemer pa moramo ob pogledu na vse, kar se dogaja v Tivoliju, močno dvomiti. Morda pa je termin slovenska šola košarke zaspal nekje v gluhih prostorih naše krovne organizacije. Očitno so tisti, ki so v minulih letih nakupovali tuje igralce in jih zaradi lastnega zadovoljstva prodajali v bogate evropske in ameriške klube, pozabili, da delajo za slovensko košarko in ne za svoj žep. Zdaj se nam vsi uspehi Olimpije iz minulega obdobja smejejo v obraz, saj bomo račune iz zlatega obdobja tranzicije, ko so nekateri počeli, kar so hoteli, plačevali še desetletja. Tudi če se bodo zadeve v Tivoliju uredile in bomo čez leto ali dve pod Rožnikom spet gledali pravo košarko, ne smemo pozabiti, da Olimpija s kvalitetnimi tujci ne bo pomagala rešitvi slovenske košarke. Zgled za tisto, čemur bi lahko rekli domači ponos, naj bodo hokejisti Jesenic, ki se v avstrijski ligi s srcem in domačim znanjem bojujejo proti bogatejšim nasprotnikom in pristranskim sodnikom. Kdor ima rad šport in še vedno navija za svoje, ne sme prezreti tistega, kar se dogaja pod Mežakljo.



Policisti so predstavili statistiko decembrskega pokanja.

Črna bilanca pokanja

Bogdan Sajovic, foto: Gregor Pohleven, Bor Slana

V Ljubljani je bilo lanske praznike nekaj manj pokanja kot prejšnja leta. Gmotna škoda zaradi eksplozij je kar precejšnja, zaradi uporabe petard pa sta bila poškodovana dva otroka, na srečo laže.

Na tiskovni konferenci Policijske uprave Ljubljana so predstavili statistiko letošnjega novoletnega pokanja v glavnem mestu. Petard, raket in drugih pirotehničnih sredstev naj bi bilo letos nekaj manj kot prejšnja leta. A brez tega očitno le ne gre. Kot običajno je tudi med zadnjimi novoletnimi prazniki potekala akcija Bodi zvezda, ki poziva predvsem mladino, naj se vzdrži novoletnega pokanja. Ta akcija delno pripomore k upadu tovrstne »dejavnosti«. Ljubljanska policijska uprava in mestna občina sta organizirali tudi skupno akcijo pod naslovom Dovolj imam pokanja, ki je očitno prav tako dosegla določen uspeh. In končno, a ne nazadnje, v šolah so med učenci petih in šestih razredov organizirali literarni in likovni natečaj pod imenom Petarda je nevarna. Glede na to, da so učenci svoje prispevke pripravljali doma, delno s pomo-

čjo staršev, je natečaj vsaj malce vplival tudi na starejše, da so se tudi sami odpovedali pokanju.

Dve nesreči, precej škode Vsako leto v Ljubljani pride do nekaj nesreč pri uporabi pirotehnik. Letos so policisti obravnavali dve. Obakrat je osmodilo, na srečo brez hujših posledic, otroka. Konec decembra je na Rakoviški v Ljubljani dvanajstletnik na tleh našel že sproženo, a neeksplozirano petardo. Vanjo je zatlačil vžigalico in jo prižgal. Razletela se mu je v rokah in ga laže poškodovala po roki in obrazu. V Lukovici pa je na božič-

ni večer (ko je prepovedano pokanje) štirinajstletnik metal petarde z domačega balkona. Prepozno se je »ločil« od prižgane petarde in osmodilo ga je po prstih, ki pa so na srečo ostali celi.

Policisti so zaradi novoletnega pokanja napisali trideset kazenskih ovadb, največ zaradi poškodovanja tuje stvari. Poleg tega so prijavi štiriindvajset ljudi prekrškovnemu sodniku, desetim uporabnikom pirotehnik pa so napisali globo, ki znaša najmanj štiristo evrov. Mimogrede so tudi zaplenili tri pištole za izstreljevanje raket, pet raket in prek tisoč dvesto različnih petard.

Seveda je pri decembrskem pokanju prišlo tudi do precejšnje materialne škode. Klasično je bilo razstreljenih šest pisem-

skih nabiralnikov. Nekaj mulcev je izrazilo svoje nestrinjanje s šolo in »miniralo« šolska okna. Sicer pa so jo skupili troje steklenih vrat in štiri okna na stanovanjskih hišah ter še eno okno skupaj z žaluzijo. Zaradi moči petard so se razletele tri izložbe na trgovinah, sesul se je celo hladilnik za pijačo v eni od trgovin. Dve raketi sta hote ali ne hote odleteli iz prave smeri in ena je razdejala atrijski nadstrešek, druga pa poškodovala plastični rastlinjak. Zaradi pirotehnik je na enem balkonu izbruhnil požar, petarda je uničila telefonsko govorilnico, skupili sta jo tudi dve prenosni kemični stranišči.

A najbolj nevarni so tisti, ki jim je pirotehnika preblaga in posegajo po orožju. Krogle so sesule stekla na treh avtomobilih, ena je priletela skozi okno stanovanjske hiše. Na srečo mrtvih ni bilo. Upajmo le, da bodo strelce odkrili in pošteno kaznovali. **D**



Nabiralniki so priljubljen cilj metalcev petard.

Goljufiva podjetnika

Goljufa sta na lizing vzela štiri luksuzna vozila, vredna 134 tisoč evrov, potem pa jih prodala v Makedonijo.

Dve vozili in enega goljufa so že našli, dve vozili in drugega goljufa pa še iščejo. Ljubljanski oziroma bežigranski policisti so te dni na državno tožilstvo naslovili kazensko ovadbo proti dvema goljufoma, ki ju utemeljeno sumijo storitve več poslovnih goljufij. Kaznivih dejanj sta osumljena 39-letnik iz Ljubljane in sedem let mlajši moški iz Kamnika.

Podjetna goljufa sta registrirala gospodarsko družbo s sedežem v Kamniku. V njej sta imela položaj odgovorne osebe. Lani poleti, od junija do avgusta, sta se spustila v posel z ljubljanskim podjetjem, ki prodaja avtomobile, in z njim sklenila štiri zakupne pogodbe, ljubljansko podjetje pa je goljufoma dostavilo štiri Mercedesove lepote,

in sicer mercedes SVK 200, mercedes E 270, mercedes E 320 in mercedes vanea. Vsa štiri vozila so bila skupaj vredna okoli 134 tisoč evrov. Goljufa sta za vozila plačala le prvi obrok lizinga, na nadaljnja plačila pa sta se poživgala. Vse štiri avtomobile sta nato kasko zavarovala in jih prodala v Makedonijo. Tamkajšnji policisti so novembra odkrili E 320, mesec dni kasneje še SVK 200, za drugima dvema pa še poizvedujejo. Ljubljanski policisti so goljufu iz Ljubljane 10. januarja letos na roke namestili lisice, njegovega kolega iz Kamnika pa še iščejo. Po zaslišanju je za prijetega goljufa preiskovalni sodnik odredil pripor.

Gre za stara znanca policije, ki ju bremeni že nekaj podobnih kaznivih dejanj. B. S.



KYRILL RAZKRIL ŠOLO Strahovit vihar z imenom Kyrill je konec prejšnjega tedna pustošil po Evropi. Veter je s hitrostjo tudi do dvesto kilometrov na uro ruval drevesa, podiral stavbe in žal odnašal tudi človeška življenja. Našo državo je na srečo le oplazil. Pri tem ni povzročil človeških žrtev, nastalo je nekaj manjše gmotne škode, ki pa je zanemarljiva v primerjavi s strahovito gmotno škodo po Evropi. Pri nas jo je še najslabše odnesla OŠ v Ribnici, kjer je vihar odtrgal streho. Pouka v veselje večine učencev nekaj dni ni bilo, škode na šoli pa je za približno 125 tisoč evrov.



MOLOTOVKE POŠKODOVALE FRESKE

Niso še znani razlogi, zakaj so se storilci z molotovkami spravili na Lazarinijev dvorec pri Smledniku. Ta kulturni spomenik so po drugi svetovni vojni zaplenili, v njem je bil vrsto let popravi dom, na začetku devetdesetih pa so ga vrnilo družini Lazarini.

V nedeljo je v ranih jutranjih urah eksplodiralo več molotovk in v dvorcu je izbruhnil požar. Zgorelo je več kosov stilnega pohištva, poškodovana je viteška dvorana in predvsem njene dragocene freske iz 18. stoletja. Škoda še ni ocenjena, bojijo pa se, da je predvsem zaradi poškodbe fresk neprecenljiva. Prav te freske so zadnjih šest let obnavljali, kar je stalo okoli 120 tisoč evrov.

Kronika 1
18.00
Kronika 2
21.30

KRONIKA

osrednja informativna oddaja

Tv programi RTS lahko spreminjajo preko oddajnikov in spletnih strani. Ser preko kablovskih kanalov na kanalih S 9 (Maribor in okolica), K 03 (Ptuj), K 35 (Celje in okolica), K 67 in S 9 (Ljubljana in okolica), K 21 (Murska sobota).

ELEKTROPROM
Že 40 let z vami!

EVJ ELEKTROPROM d.o.o.
 Loke pri Zagorju 22
 1412 Kisovec
 www.elektroprom.si

uprava 03-56-57-150
 trgovina EVJ Center Kisovec
 03-56-71-236
 trgovina EVJ Trbovlje
 05-90-23-203
 storitve 03-56-57-150

- elektroinstalacije
- strojne instalacije
- projektiranje za področje strojnih in elektro instalacij
- geodetske storitve
- daljinsko ogrevanje z lesno biomaso
- kabelsko komunikacijski sistemi
- grafitne ščetke
- trgovine EVJ Center
- delovni stroji in nizke gradnje
- bar Sedmica

lokalna televizija ETV

<http://etv.elektroprom.si>
 komerciala:
 03-56-57-150
 uredništvo:
 03-56-57-177

ŠTAJERSKI VAL

prijateljstvo

blizina

domišljija

RADIO JE UHO, S KATERIM SLIŠIMO SVET!

Alya se pripravlja ...



Na izboru EMA 2007 bo od mlajših predstavnic slovenske glasbene scene nastopila tudi ekstravagantna Alya, ki nas je s svojo glasbeno nadarjenostjo prepričala že na prejšnjih izborih. Prvič se je s pesmijo Eksplozivno predstavila leta 2003, naslednje leto se je s hitom Fluid uvrstila med tri finalne skladbe, zadnjič pa je leta 2005 nastopila s skladbo Exxtra'. Na svoj četrti nastop na odmevnem izboru se Alya letos pospešeno pripravlja. Mlada pevka bo na predizboru nastopila v četrtek, 1. februarja, in sicer s pesmijo Vizija. Novo pesem bo pospremila tudi posebna koreografija, ki jo za pevko znova pripravlja znana koreografinja Fiona Johnson, s katero je Alya že uspešno sodelovala.

Nastopila bo na Emi.

Jennifer bi otročička!

O tem, da so posvojitve otrok pri holivudskih zvezdnikih v zadnjem času zelo v »modi«, smo nedavno že pisali. Dobrobrčnim mamiciam se bo po vsej verjetnosti pridružila še ljubka Jennifer Aniston. Igralka naj bi že dlje časa premišljevala o posvojitvi otroka. Svojim odvetnikom je že decembra naročila, naj se obrnejo na nekaj agencij za posvojitve v Los Angelesu v njenem imenu. Jen se je lani konec leta dokončno razšla s fantom Vinceom Vaughnom, s katerim je skupaj igrala v filmu Grevi narazen. Sedaj si želi otroka in bi seveda rada, da bi se to zgodilo čim prej. O tem je premišljevala že takrat, ko sta bila z Vinceom skupaj, ko pa sta se razšla, je začela bolj resno iskati. Nekdanja žena Brada Pitta naj bi si želela posvojiti dečka, o čemer sta se pogovarjala že z Bradom. Za nasvet je vprašala svoje prijatelje, med drugim Oprah Winfrey, ki ji je svetovala posvojitve otroka iz Afrike. Jen pa se je vseeno odločila, da bo posvojila ameriškega otroka.

Kot je znano, je otroka iz tujine, točneje iz Afrike, med drugim posvojila njena »naslednica« (pri Bradu Pittu seveda) Angelina Jolie.

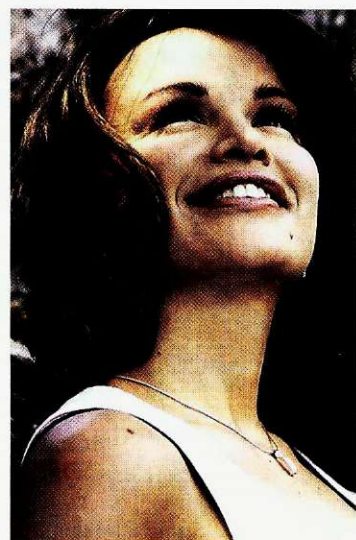
Rada bi posvojila ...



Žana bo nastopila z Drugo violino.

Skrivnostna Žana

Izbor za slovensko predstavnico za pesem Evrovizije – EMA 2007 se vneta približuje. Na izbor popevke, ki bo letos zastopala Slovenijo v Helsinkih, se je uvrstila tudi pevka Žana, ki se bo za mesto v finalnem izboru potegovala v drugem polfinalnem večeru, in sicer v petek, 2. februarja, s pesmijo Druga violina. Do takrat pesem ostaja skrbno varovana skrivnost, njen delček bodo vsa radovedna ušesa lahko slišala v nedeljo, 28. januarja, ko bo Žana v oddaji Spet doma predstavila odloček novega singla, ki sta ga napisala avtor glasbe in aranžmaja Josip Miani - Pipi ter avtor besedila Amon. Kako bo na odru Eme zasijala ena najlepših domačih izvajalk, boste torej lahko izvedeli že kmalu, Žana pa za nastop obljublja presenečenje.



Poročni zvonovi za Severino?

Severina v zakonski stan

Marsikateri moški bi bil rad na mestu hrvaškega poslovnega Mateja Čuljaka. Šestindvajsetletni ekonomist, brat znane hrvaške novinark Dijane Čuljak, je namreč pred nekaj meseci osvojil srce hrvaške pevke Severine, sedaj pa so postale glasne še govorice o poroki. Mate je Severino v javnosti prvič spremljal na premieri njene predstave v zagrebškem gledališču Kerempuh. Pred kratkim naj bi se bil opogumil, pokleknil pred njo in ji poklonil razkošni diamantni zaročni prstan. Ali ga je hrvaška temnolasa zvezdnica, ki je od njega starejša sedem let, uslišala, ni znano. Mate svojo izbranko spremlja povsod, čeprav je njuna zveza prestala že precej težkih preizkušenj. Severina je namreč v zadnjem času doživela več razočaranj, predvsem jo je potrla neuspešna ameriška turneja, rume ni mediji pa so se razpisali tudi o Goranu Bregoviću, s katerim naj bi se bila pod krinko poslovnega sodelovanja zapletla v vroče razmerje. Nekateri srbski mediji so namreč poročali, naj bi balkanska glasbenika preživela več strastnih noči v Daruvarskih toplicah. A Mate naj bi ji bil oprostil vse, saj je prepričan, da sta s Severino, ki je lani s pesmijo Moja štikla Hrvaško zastopala tudi na Evrosongu, ustvarjena drug za drugega in da je ženska njegovega življenja. Želimo jima vso srečo!

Prijateljstva ni več

Ljubljenki rumenega tiska Britney Spears in Paris Hilton sta bili še pred nedavnim tesni prijatelji, ki sta večino noči veseljačili in s tem metali kost medijem. Slednji so Britney označili za neskrbno mater, kar je s svojimi dejanji tudi dokazovala. Kot kaže, pa se navihani mladenki v prihodnje ne bosta več pojavljali skupaj. Prijatelj nekdanje popprinceske je dejal: »Britney se je rada zabavala s Paris, a prišel je čas, da se osredotoči na družino in kariero.« Založniška hiša je namreč Britney postavila ultimatum, umikati pa so se začeli tudi sponzorji, zato je bil skrajni čas, da Britney neha s svojimi izpadmi, s katerimi je zadnje časa burila duhove v javnosti. Raziskava, ki jo je opravila pevkinina založniška hiša, naj bi bila pokazala, da javnost negativno sprejema njeno druženje z žurerko Paris, zato so ji svetovali, naj z njo



Konec (divjega) prijateljstva?

pretrga vse stike. Njena odločitev pa Paris očitno ni prizadela, saj nadaljuje s svojim divjim nočnim življenjem. Na internetu se je v teh dneh pojavil posnetek nove pesmi Britney Spears, vendar naj bi šlo za potegavščino, saj Britney že dve leti ni posnela nič novega. Album, ki ga ta čas pripravlja, naj bi bil v plesnem slogu.

Brezposelna Monica

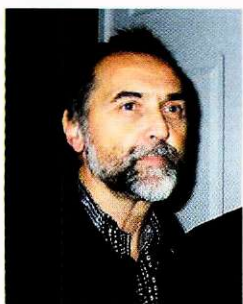
Nismo še pozabili Monice Lewinsky, ki je zaslodela zaradi spolnega škandala z nekdanjim ameriškim predsednikom Billom Clintonom. Na pogled ne preveč privlačna Monica ta čas v Londonu išče službo, potem ko je pred mesecem dni magistrirala na londonski School of Economics. Njena predstavica sicer ni razkrila podrobnosti o službi, ki si jo 33-letna Monica želi, prav tako pa ni dala podrobnejših podatkov o programu, ki ga je končala nekdanja Clintonova ljubica.



Išče službo ...

Zadel v polno

Ob poplavi izvajalcev iz republik nekdanje skupne države in njihove glasbe, ki smo jim v Sloveniji priče zadnjih nekaj let, je lepo slišati mnenje nekoga, ki ga to moti, še posebej če je to tak poznavalec glasbe, kot je glasbeni urednik in roker Dragan Bulić. Bulić je pretekli konec tedna v oddaji Hri-Bar dejal, da hrvaški izvajalci veliko preveč nastopajo v slovenskih medijih in v Sloveniji nasploh. Po njegovem mnenju Hrvatje, ki so polni sami sebe, le izkoriščajo to, kar jim ponujamo, Slovenci pa smo premalo domoljubni in imamo premalo samozavesti, da bi ponudili nastope predvsem slovenskim glasbenikom. Misel, ki je zadel v polno.



Glasbeni poznavalec Dragan Bulić



Klic sonca

Barbara Prevorčič

Na poti v stanovanje iz poštnega nabiralnika pobrem šop pisanih reklamnih listov. Kot navadno jih, medtem ko jih nesem proti košu, samo bežno pogledam ... Najboljši sosed ima sadje v akciji. Živordeči napis o popustu kliče po razprodaji še zadnjih kosov športnih oblačil. In prenosniki so dosegljivi za polovično ceno. Ob pomisleku, koliko tiskanega papirja gre v maloro, se mi oko ustavi na turkizno modrem morju z nekaj palmami v ozadju ... Gre za ponudbo turistične agencije in v mislih se že vidim na ležalniku iz bambusa z martinijem v roki.

Ne bom pisala o tem, kakšen psihološki učinek imajo reklame na naivne bralce, gledalce in opazovalce, ali o tem, kako sem nasledla turistični ponudbi. Tisto, kar me je na propagandnem letaku prepričalo, je pozitiven učinek potovanja. Potepanje je balzam za dušo.

In v teh hladnih dneh, ki so polni obveznosti, telo še posebej kliče po spremembi, po soncu in sprostitvi. Napolniti si baterije in se kot prerojen vrniti med dnevne opravke, ki – kako nenavadno – potem postanejo manj sivi in znosnejši. Kraj sprostitev zame ta čas ni bistven. Lahko bi se plazila po škotskem visokogorju, šla ovce v Avstraliji, deskala v Egejskem morju, molila z menihi v Tibetu ali samo kramljala z dalmatinskimi ribiči. Pomembno je le, da za nekaj časa spremenim okolje in zadiham z drugimi ljudmi.

Ne razumem tistih, ki se počutijo varne v le objemu bližnje okolice in jim je škoda časa ter predvsem denarja za oddih v novem, neznanem, drugačnem kraju. Konec koncev je treba nekam oditi že samo zato, da spoznaš, kako je tvoj dom najlepši in najdragocenejši delček sveta.

Je že res, da sem med propagandnim gradivom izbrala eno najdražjih zadev, vendar pa bo to zame nedvomno manj stresno, kot če bi v vrsti pred blagajno čakala in cepetala v gneči. Pred tem bi se pol ure z nekom pulila za zadnjo smučarsko bundo, ki mi kmalu ne bo več tako zelo všeč, in za povrh prenašala še ledeno hladne trgovke, ki bi dopust veliko bolj potrebovale kot jaz. Ne, to ni zame!

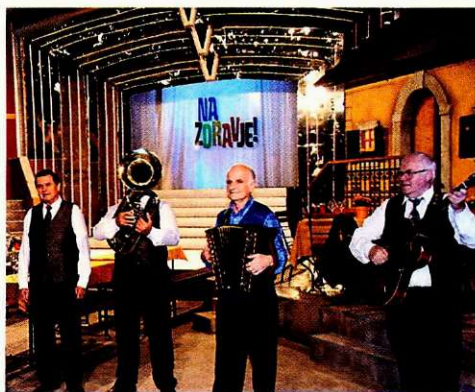
Ležala bom v mreži, razpeti med drevesoma, in edina nevarnost, ki bo prežala name, bo kokos, ki mi lahko pade na glavo.

Na zdravje!

Magična gledalka

Ha, ha, najprej mimogrede. Med sopisci v Demokraciji sem opazila, da vas je intervju Spomenke Hribar in Lada Ambrožiča silno fasciniral.

Mene tudi. Ampak vztrajam! Intervju je bil kot obrtni izdelek povsem soliden, »strahov« Hribarjeve pa ne bom ocenjevala. Tako. Zdaj pa k najpomembnejši oddaji minulega tedna. Zelo napovedovani in težko pričakovani, vsaj v naši družini. Oddaji, ki je na TVS nadomestila petkov večer Pri Jožovcu z Natalijo (Verboten) in se zdaj imenuje Na zdravje, vodita pa jo Boštjan Romih (prej je vodil Raketo pod kozolcem) in novinka na tem področju Jasna Kuljaj. Boter oddaje je v vseh avtorskih (?) pogledih znani Čuk Jože Potrebuješ.



Prvi vtisi: oče navdušen, sploh nad Jasno, mama je kar zacvetela, ko je zagledala Boštjana z APZ-jevci in potem še z Rusi, meni se oddaja niti ni zdela takšen dosežek, sestra pa je odvihrala že ob prvem nastopu Don Juana. Tisto, v čemer smo si bili tisti, ki smo pri njej vztrajali, edini, pa je, da je v oddaji premalo glasbe. Nenehno smo obujali spomine na Natalijo in njeno oddajo in seveda pogrešali nekaj več, predvsem narodnozabavne glasbe. Nič ne rečem, nekateri dialogi in »igrice« so bili kar posrečeni; recimo tisti, ko je Jasna is-

kala očetov cviček ali pa ko so ji našli šoferškega inštruktorja. Nasploh smo se res od srca nasmejali njenemu imitiranju Helene Blagne, ki je bilo prvovrstno. Prav tako je v popolnosti zasijal tudi Boštjan – kot zborovski pevec, kot slovanofil in kot narodnjak. Edina sreča pri številnih dialogih obeh voditeljev je, da se nista trudila biti za vsako ceno duhovita. Če se samo spomnim začetnih oddaj Verbotnov, v katerih so poskušali z igranimi skeči in so si za lik med drugim našli pripadnico manjšine. Lepo prosim! K sreči so po nekaj poskusih misel na skeče pri Nataliji opustili. Upam, da jih v oddaji Na zdravje zdaj ne bodo poskušali na novo uvajati.

V oddaji se nasploh veliko govori, včasih tudi na jezikovno zelo vprašljivi ravni. Ene Ane Lize smo imeli že pri Mariju dovolj in nobene potrebe ni, da to zdaj postane Jasna Kuljaj. Upam, da bodo odgovorni na TVS pozorni tudi na to podrobnost, saj gre vendar za nacionalno in ne kakšno vaško televizijo.

Pa še ena stvar nam je doma šla v nos. Pričakovali smo, da se bo oddaja tako kot Pri Jožovcu začejala ob 20. uri. Tako so bili starši pač navajeni. Zdaj pa je naša najmlajša začela gledati film na komercialki, dokler ji nismo s preglasovanjem čez pol ure izpulili teve pilota. Ne vem, zakaj se naše navade, navade gledalcev, ne morejo spoštovati. Na nacionalki je zdaj po novem nasploh vse premaknjeno. Odmevi niso več ob 22. uri, ampak deset minut prej. In pogosto seveda niso točni. Tudi po Dnevniku se oddaje, vključno z Mariom, začnajo prej. Zdaj so kompas izgubili tudi na POP-u. Njihovih 24 ur se začneta običajno že dve minuti pred 19. uro in ne vem, kako daleč bo ta tekma pripeljala obe televizijski hiši. Če vprašate mene, bi recimo nacionalkin Dnevnik še vedno najraje gledala ob 19.30. ■

HOROSKOP



Oven
21.3.-20.4.

Raziskovali boste neskončne možnosti, ki se vam odpirajo. Priporočljivo je le, da ste potrpežljivi in pozorni, natančni opazovalci. Pogovarjajte se z vsemi in vsepovsod. Nedelja bo najboljša za to, da se boste dobro odpočili in naredili kaj zase.



Bik
21.4.-21.5.

Vse je mogoče, če se boste dobro potrudili in naredili vse, kar je v vaši moči. Tisti, ki prebolevate razhod ali ločitev, bodo ti dnevi še vedno težki, vendar bodo lažji, če boste poiskali družbo prijateljev. Nekoč vam bo pripravil presenečenje.



Dvojčka
22.5.-21.6.

Držite se načrtov in dela, ki ga morate opraviti. Sredo in četrtek boste morali posvetiti svojemu partnerskemu odnosu, sicer se lahko zgodi, da se vam vse pokvari. Dodatno izobraževanje s področja vaše službe bo dobrodošlo.



Rak
22.6.-21.7.

Pričakujte malo nenavadne energije med vami in vašimi sodelavci, predvsem bo to tako zato, ker imate vsi veliko preveč dela. Imejte odprta ušesa in oči za vse, kar se dogaja okoli vas. Podite odgovorni – kar ste si naložili, tudi izpeljite.



Lev
22.7.-21.8.

Stvari se te dni močno ogrevajo. Nikakor ne boste mogli ustaviti plaz, ki ste ga sprožili. Bo vam precej žal, a kaj ko je po toči zvoniti prepozno. Vaša intuicija bo poskrbela, da se boste znova izvlekli iz neugodne situacije.



Devica
22.8.-21.9.

Jasno in glasno boste povedali, kaj vas moti, zaradi česar vas bodo seveda upoštevali. Imeli boste priložnost, ki je ne smete zamuditi! Bodite pozorni. Ob koncu tedna si vzemite nekaj ur samo zase in za svojo tišino.



Tehtnica
22.9.-22.10.

Bi radi dobili povišico v službi? Pojdite na izčrpen pogovor s šefom in se nikar ne obirajte, če vas bodo poslali na kakšno posebno nalogo. Konec tedna bo miren in zanimiv. Lahko bo prišlo tudi do napredka glede nekaterih odnosov.



Škorpion
23.10.-21.11.

Vaše navdušenje bo napolnilo prav vse z zelo pozitivno energijo, ki bo pripomogla k bolj učinkovitemu delu in sožitju. V sredo in v četrtek se morate nekoliko kontrolirati, saj bo le tako mogoče, da boste dosegli želeni cilj. Nedelja bo lahko romantična.



Strelec
22.11.-20.12.

V začetku tedna je v zvezdah zapisano prijateljstvo, znova si boste našli občudovalca ali dva. Med tednom raje puščajte svoje kreditne kartice doma, saj boste imeli velike nakupovalne skušnjave. V nedeljo boste lahko ostali ves dan v copatih.



Kozorog
21.12.-19.1.

Kazalo bo, kakor da vas vaše naporno delo ne bo pripeljalo nikamor, vsaj na začetku tedna se vam bo tako zdelo. Kasneje se bodo stvari le začele premikati. Premišljevali boste o spremembah načrta, vendar so boljše majhne prilagoditve.



Vodnar
20.1.-18.2.

Za družbo si poiščite ljudi, ki imajo podobne vrednote kot vi. Če vaša služba tega ne omogoča, si poiščite družbo v interesnih skupinah. Bodite vedri in odprti za vsako novo komunikacijo. Kadar se boste naveličali dela, le malo potrpite, pa bo bolje.



Ribi
19.2.-20.3.

Vaš pristop se bo tokrat izkazal za napaknega, zato boste morali prenesti posledice, ki za vas ne bodo najbolj prijetne. Dovolite si klepet z osebo, ki razmišlja podobno, kakor vi. Sanjajte o lepih stvareh.

Da ne bi bili moteni:
(tako in drugače)





ADRIA

Doma nad oblaki.

Nagradna igra Adrii Airways:
2 x povratna vozovnica!*

Vse Adriine ugodne
ponudbe si lahko
ogledate na www.adria.si
ali
pokličete na 080 13 00.

www.adria.si

*pristojbine niso vključene

SESTAVIL: MIRAN ERCEG	GESLO	PISMO, LIST, POSLANICA	GESLO	FRANCOSKI PRIPOVEDNIK (ROGER)	SREDO- ZEMSKO GRMIŠČE	DEMOKRACIJA
MUSLIM. MOŠKO IME (IZ CRK DIMNE)						DANSKI KNJIŽEVNIK (HELGE)
IZDELOVALEC OPEKE						
KRAJ V OBCINI KRANJ						
KNJIŽEVNICA LINDGRÉ- NOVA						
TURŠKI PESNIK ILJAMI	TITAN			JANEZ ERZEN		
	SRBSKI LITERAT IN SLIKAR			KDOR JE KRIV		

DEMOKRACIJA	KUŽNA BOLEZEN, KOZE	IZVRŠNI ORGAN ALI OBLAST	MESTO V FRANCIJI	ANTON SOVRE	POVPREČJE KRIŽANKE: 4,90 ČRKE	DEMOKRACIJA	PREBIVALKA ANTIČNE LJUBLJANE					DEMOKRACIJA	
					KRIŽANKE BISTRJO UM!		SL. GLAS- BENIK (ADI)				OTOK V INDONEZIJ	ALFI NIPIC	
					OŽIVLJANJE, NAVDUŠENJE		IN ŽMAN						
				BANKOVEC ZA STO ENOT	KEN. ATLET (HENRY)				LITERAT CANKAR				
					REKA V ALJASKI				PREBIVALEC IRANA				
							GESLO					KEMIJSKI ZNAK ZA NATRIJ	
							REKA V BRAZILIJ					DEMOKRACIJA	
							MESTEČE OB TEMZI						
			OMAR NABER			KULTURNA RASTLINA				DALMA- TINSKO ŽENSKO IME	LIKOVNA PODOBA	HRVAŠKA NAFTNA DRUŽBA	KRAJ PRI PORECU
			MLEČNI IZDELEK										
						DEMOKRACIJA	POHORSKI GRANIT						
							KENAN EVREN						
						PODZE- MELJSKI DEL RASTLINE							
DEMOKRACIJA	NOETOVA BARKA					EMIL NOLDE			PLETENA OŽJA KOŠARA				

Rešitev prejšnje križanke

GOLEN, ONATAS, RAVENA,
ENOLOG, NI, ASA, EJSK, SKI,
PROMETNIK, LAS, UKREP,
TAB, ERKER, ARON, ARA,
PARMA, SINGULAR, AVE,
MIKI, LABA, RANICA, KRI,
IK, KNORIN, SVETINA,
AKSIS, VREMENAR, ETT,
TK, IKAR

Nagrajenca 2. številke

1. nagrada:

FRANČIŠKA OGRINEC

Svetčeva pot 8, 1241 Kamnik

2. nagrada:

JANEZ PIRC

Arkova ul. 12, 5280 Idrija

Dobitnikoma čestitamo in ju hkrati prosimo,
da nam pošljejo svojo davčno številko.

Nagradi

1. nagrada: povratna letalska vozovnica na Adriini
redni liniji Ljubljana-London

2. nagrada: povratna letalska vozovnica na Adriini
redni liniji Ljubljana-Pariz

Pravila nagradne igre so objavljena na spletni strani www.demokracija.si.

Nagradno križanko izrežite
in najpozneje do 1. 2. 2007
pošljite na naš naslov:

Demokracija, p.p. 4315,
1001 Ljubljana,
s pripisom "Nagradna križanka".

VČERAJ, DANES, JUTRI ...

» **22.1.1561** se je rodil angleški filozof in politik Francis Bacon. Rekel je: »Zakoni so kot pajčevina, ki lovi mušice, muhe pa jo raztrgajo.«

» **22.1.1945** se je v Spodnjih Gamelnjah rodil ljubljanski nadškof in metropolit Alojzij Uran.

» **22.1.1990** je ZSMS - Liberalna stranka organizirala podpisovanje peticije o črtanju naziva »socialistična« iz imena SR Slovenije.

» **23.1.1783** se je rodil francoski književnik Marie Henri Beyle Stendhal. Rekel je: »Beseda je dana človeku, da lahko skrije svoje misli.«

» **23.1.1872** se je v Ljubljani rodil slovenski arhitekt Jože Plečnik.

» **23.1.1878** se je v Vinici rodil slovenski pesnik Oton Župančič.

» **23.1.1899** je družba Bayer patentnemu uradu prijavila aspirin.

» **23.1.1991** sta se sešli delegaciji Srbije in Slovenije pod vodstvom predsednikov Miloševića in Kučana. Slovenija je privolila v upoštevanje interesa srbskega naroda živeti v eni državi.

» **24.1.1990** je Republiški štab TO, ki je bil še pod poveljstvom Beograda, zahteval natančen pregled orožja ki ga imajo enote TO. Novi sekretar za ljudsko obrambo Janez Janša je takoj prepovedal oddajanje orožja v objekte JLA.

» **24.1.1992** je postala Slovenija članica Konference o evropski varnosti in sodelovanju.

» **25.1.1918** so razglasili ustanovitev Ruske sovjetske federativne socialistične republike.

» **25.1.1924** so se začele v francoskem Chamonixu prve zimske olimpijske igre.

» **25.1.1977** so v Franciji na električno omrežje priključili prvo sončno elektrarno.

» **25.1.1993** je državni zbor s tajnim glasovanjem izvolili novo slovensko vlado Janeza Drnovška. Prišlo je do koalicije največjih parlamentarnih strank.

» **26.1.1788** so z ladjami v angleško kolonijo Avstralijo pripeljali prve bele kaznjence. To je pomenilo začetek naseljevanja Evropejcev na tej celini.

» **26.1.1863** Se je na Ločkem vrhu pri Lenartu rodil organizator planinstva Fran Kocbek.

» **27.1.1756** se je rodil avstrijski skladatelj Wolfgang Amadeus Mozart.

» **27.1.1926** je Anglež Logie Baird prvič prikazal svojo iznajdbo – televizijo.

» **27.1.1930** se je v vasi Gabrje pri Dobrovi rodil kardinal Lojze Ambrožič.

» **28.1.1863** so se na seji kranjskega deželnega zbora ostro spopadli ob vprašanju, ali naj bodo zapisniki v slovenskem in nemškem jeziku.

» **28.1.1990** je prišlo v DR Nemčiji (Vzhodni Nemčiji) do sporazuma o ustanovitvi vlade vseh strank, kar je bila naslednja stopnja na poti k združitvi obeh Nemčij.

POGLED NAZAJ (OD 22. 1. DO 29. 1.)

Kraljica in njena doba

Po 63 letih vladanja je **22. januarja 1901** umrla britanska kraljica Viktorija. Postala je poosebljenje »viktorijanske dobe«, značilne po učinkovitem podjetništvu in trdni morali.

Prva leta Viktorijinega vladanja so bila v znamenju velikega razcveta industrijske revolucije. V srednjih letih njenega kraljevanja se je Velika Britanija uveljavila kot največja industrijska in vojaška sila na svetu. Proti koncu njenega obdobja sta državo že začeli prehitevati močnejši gospodarstvi Združenih držav Amerike in Nemčije. Kraljica ni nikoli



omahovala odločno povedati svojega mnenja premierjem, ki se jih je v času vladanja zvrstilo deset, s tem da so nekateri vodili vladno po večkrat. Pridevnik »viktorijanski« med politiki in zgodovinarji še zmeraj vzbuja čustva in buri duhove, saj še niso dosegli enotne sodbe o tej mogočni ženski in njenih izrednih časih.

Njenih devet otrok se je poročilo v mnoge evropske kraljeve hiše, skupaj z vnuki pa so zasedli prestole Nemčije, Rusije, Švedske, Španije, Norveške in Romunije. Še sedaj je v krogu kraljevskih družin nekaj njenih neposrednih potomcev.

Nastanek političnih strank

26. januarja 1890 v Ljubljani ustanovili Katoliško politično društvo. Njegova ustanovitev je spodbudila nastanek številnih okrajnih katoliških političnih društev na Kranjskem. S tem je bila vzpostavljena široko razvejena katoliška politična organizacija, ki so jo pred volitvami v kranjski deželni zbor novembra 1895 poimenovali Katoliška narodna stranka. Društvu je v začetku predsedoval Karel Klun, pripadnik konservativnega kroga v katoliškem gibanju, druga pomembna društvena mesta pa so dobili mladi. Kmalu se je uveljavil tudi mladi odvetniški koncipient

dr. Ivan Šušteršič, kasnejši »nekronani vojvoda kranjski« in nesporni vodja vseh jugoslovanskih parlamentarcev na Dunaju.

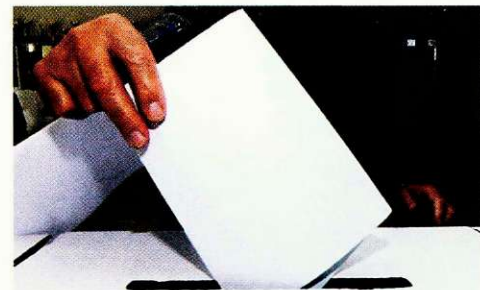


Organiziranje katoliškega tabora je tudi liberalce prisililo, da so 2. februarja 1891 ustanovili Slovensko društvo in 29. novembra 1894 liberalno Narodno stranko (od leta 1905 Narodno napredno stranko). Njeni voditelji so bili Karel Bleiweis, Ivan Hribar in Ivan Tavčar.

Manjšinske volitve

Na prvih demokratičnih volitvah aprila 1990 je bilo v tridomno slovensko skupščino izvoljenih šest Italijanov, trije kot predstavniki manjšine in trije na strankarskih listah. Nihče od njih ni pripadal Demosu. **25. januarja 1991** pa so se začele prve demokratične manjšinske volitve. Pred razpisom plebiscita decembra 1990 je bila italijanska narodna skupnost razdeljena, saj je glas za samostojno Slovenijo pomenil tudi glas za razdelitev manjšine.

Oblasti v Sloveniji so bile nekoliko nezaupljive do stikov, ki jih je italijanska manjšina vzpostavila v Italiji, čeprav so pripadniki italijanske manjšine med spopadi z jugoslovansko armado aktivno sodelovali v procesu mednarodne uveljavitve Slovenije.



V Italiji se je okrepila skrb za manjšino, ki jo je državna meja razdelila med Slovenijo in Hrvaško. Pogoj za italijansko priznanje Slovenije je bil podpis sporazuma o soglasju med Italijo, Slovenijo in Hrvaško o varstvu italijanske manjšine. Slovenija je ta sporazum povezovala s sprejetjem zaščitnega zakona za Slovence v Italiji. Ker se to ni zgodilo, je podpis zavrnila, vendar se je zavezala, da bo upoštevala določila nepodpisanega sporazuma.

Spoštovani bralci,

uredništvo si pridržuje pravico do krajšanja pisem, ki presegajo dolžino 45 vrstic. Pisma bralcev objavljamo v skladu z načelom profesionalne novinarske etike, katere namen je služiti interesom javnosti ne glede na politično, svetovnonazorsko ali kakršno koli drugo prepričanje.



št. 2/24

Na lov za stanovanji (1)

Želeli bi podati pojasnilo k vašemu članku, ki je bil objavljen v četrtek, 11. januarja 2007, v tedniku Demokracija. V želji, da bi bila javnost korektno in celovito informirana o aktivnostih in delovanju Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, javnega sklada, in glede na to, da članek vsebuje navedbe oziroma izjave delavcev sklada, čeprav se za pojasnila na Stanovanjski sklad Republike Slovenije, javni sklad niste obrnili, vas prosimo za objavo sledečega pojasnila.

Trditev »izbranim srečnežem bodo po zagotovilih Biserke Prošek s stanovanjskega sklada izročena najkasneje do 1. oktobra 2007« je zavajajoča, saj kandidate za kupce 116 stanovanj Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, javnega sklada na Poljanskem nabrežju – faza II v Ljubljani, v Cerkljah na Gorenjskem in na Bregu pri Kranju destimulativno degradira. Kupci stanovanj bodo izbrani po vnaprej razpisanim in

predvidenem postopku ter znanim protokolu Stanovanjskega sklada Republike Slovenije.

Trditev »tudi letos trdi (Primož Pirc, op. p.), naj bi 1000 novih stanovanj v Ljubljani, ki jih bo sklad zgradil v letošnjem letu« ne drži. V javnosti je bilo že večkrat poudarjeno, da sklad v letošnjem letu načrtuje začetek graditve oziroma začetek sodelovanja s posameznimi investitorji, ki ponujajo stanovanja v Ljubljani, nikakor pa ne trdi, da bodo ta stanovanja v letošnjem letu že na voljo končnim kupcem.

Napačna je tudi vaša navedba, da je Primož Pirc predsednik sklada. Gospod Primož Pirc je že od februarja lanskega leta direktor Stanovanjskega sklada Republike Slovenije, javnega sklada. Vaša napačna navedba se pojavi še na drugih mestih v vašem članku.

Biserka Prošek, Stanovanjski sklad Republike Slovenije



št. 2/7

Za razvoj Gorenjske (1)

V Demokraciji je bila zanimiva informacija o sestanku, na katerem so v imenu Gorenjske govorili poslanci in župana Kranja in Trziča ter predsednik državnega sveta. Verjetno so bili povabljeni tudi drugi, morda celo predstavnik RAGOR Jesenice, a udeležba le nekaterih politikov potrjuje, da je šlo za parcialne interese. Župan Perne je celo opozoril poslance, da želi Kranj kot edina mestna občina na Gorenjskem ostati regijsko sre-



dišče. Očitno se zaveda, da vedno bolj izgublja zaradi bližine bogate in centralistične državne prestolnice. Doline Zgornje Gorenjske od Planice do slapa Savice pa so zato še bolj zapostavljene.

Jesenice kot drugo največje mesto Gorenjske so že dolgo zapostavljene, čeprav imajo boljše pogoje kot tri slovenske mestne občine. Sedaj obstaja nekaj upanja. S prvim januarjem je postal podžupan Boris Kitek (SDS), ki je za lokalni časopis dejal: »Želim si, da bi Jesenice postale regijsko središče, še bolj kot so to nekoč že bile ...«

Eden od občinskih svetnikov SDS Marjan Čufer je podal pobudo, da se Cesta maršala Tita preimenuje v Evropsko cesto. Župan je predlog takoj zavrnil. Sklicuje se na razne ankete med domačini. Seveda, če prebivalce vprašaj, kaj si mislijo o spremembi imena neke ulice, ne bodo navdušeni, saj gre za podobno vprašanje, kot je povečanje davkov. Mislim pa, da to ni glavni razlog. Na Jesenicah je še preveč nostalgije po nekdanji federaciji in polstoletni diktaturi. Imamo ceste revolucije in glavnih revolucionarjev, nimamo pa niti ene ulice slavnih mož jeklarske zgodovine (Zois, Pantz, Ruard ...). Glavna prometnica proti zahodu bi res lahko nosila evropsko ali gospodarsko ime kot nekoč. Proti vzhodu pa bi lahko imeli Ljubljansko ali Kranjsko cesto, tudi za boljšo orientacijo obiskovalcev.

Mislim, da je po 15 letih samostojne Slovenije skrajni čas, da začnemo spreminjati tudi duhovno podobo mesta. Nasprotniki naj se zavedajo, da so za nekatere ljudi rdeči simboli prav tako moteči ali celo boleči, kot so za druge rjavi ali črni. Zgodovinarji so že pred leti odlično predstavili pomen totalitarnih simbolov, kljukastega križa in rdeče zvezde. Za nesojeno mestno občino Jesenice pa tudi regijo Zgornje Gorenjske je zelo

pomembno, da se presežejo stare delitve in se vsi ljudje ne glede na svetovni nazor sprejmejo v nov razvojni zagon. Priznana je zasebna lastnina, imamo tržno gospodarstvo, tudi uspešno evropsko družbo Acroni, zato so revolucionarni simboli res zreli za v muzej.

Ernest Pušnik, Hrušica

Ujetniki preteklosti

Vsakoletni januarski »juriš« na Dražgoše kaže, da del Slovencev še vedno ne pozna strategije partizanskega revolucionarnega bojevanja. Praznovati poboj 41 domačinov, ki ga je izvedla nemška planinska divizija, vendar v režiji partizanske vojske, je neetično, protičloveško in protidomovinsko dejanje. Kdaj bomo Slovenci dozoreli in nehali mešati zločinstvo s herojstvom? Kdaj se bomo politično in človeško ozavestili, da je treba take »bitke« obžalovati, nikakor pa ne praznovati? Kdaj bodo ohranjevalci partizanskih revolucionarnih tradicij nehali razdvajati že dovolj sprt slovenski narod?

Z vsakoletnim »kulturnim dogodkom« na Dražgošah potomci nekdanje napredne elite uspešno ohranjajo tradicije revolucionarnega boja. Velik del Slovencev jim še vedno sledi in tako prenaša revolucijo v demokratični svet kot pozitivno vrednoto. Žal je še vedno tako kljub uspešnemu delovanju naše države v Evropski skupnosti. S pohodi na Dražgoše svojega doslej uspešnega dela v združeni Evropi zagotovo ne bomo nadgradili in oplemenitili.

Ive A. Stanič, Kočevska Reka

Vračanje nezaslužene in olastninjenega (1)

Postavlja se vprašanje, kako bi izvedli projekt vračanja nezaslužene in olastninjenega premoženja. Odgovor je razmeroma preprost. ►



► V prvi vrsti je treba narediti celovit pregled priliva, preusmerjanja in odliva kapitala tako v državnih in zasebnih firmah kot pri posameznikih. Doseči vpogled v tuje finančne in nepremičninske ustanove na državni ravni za sumljive osebe. Na pravosodni ravni spremeniti način dokazovanja krivde tako, da mora oseba ali podjetje dokazati, kaj je bilo pošteno zasluženjeno, nedokazano pa se prelije v prej omenjene sklade. Zmanjšati pokojnine, ki niso v skladu s pravili, ki veljajo za večino prebivalstva, in vrniti preveč izplačanega (previsoke plače, neupravičene nagrade in odpravnine ...).

Kolikšne naj bi bile pravične plače od snažilke do predsednika države? Ko sem bil v Nemčiji kot koordinator skupnega projekta med SOP Slovenija in EISENMANN Nemčija, sem spoznal plačna razmerja, ki so se mi zdela primerna. Najnižja netoplača je bila 1.000 evrov, srednja od 1.500 do 3.000 evrov, visoka 3.000 do 4.000 evrov. Najvišje plače so imeli direktorji, menedžerji, prokuristi, in to do 6.000 evrov, če so bili po trimesečnih pregledih uspešni, v nasprotnem pa so materialno odgovarjali in so jih zamenjali. Iz navedenega se lepo vidi razmerje 1 : 6. Ta čas je pri nas dovoljeno razmerje 1 : 12, pred tem pa celo 1 : 50. Verjemite, da je danes že razmerje 1 : 6 visoko glede na splošno razgledanost, izobrazbo in sposobnost ljudi v razvitem svetu, med katere menda spadamo. Zato bi morali biti v projektu vračanja zajeti vsi, ki so presegali plačo v razmerju 1 : 6 za 8-urni delovni dan. Temu primerno se zmanjša tudi višina pokojnine.

88,3 & 105,1 MHz

ALPSKI VAL

Radio Alpski val

www.alpskival.net

† 05 38 11 886

† 05 38 11 674

RADIO

96,4 MHz

Ta pravi!

Slovenske gorice

Trg osvoboditve 5, 2230 Lenart, tel: 02/729 02 20, 720 73 24, fax: 02/720 73 22
ELEKTRONSKA POŠTA: radio@radio-rsg.si, INTERNET STRAN: www.radio-rsg.si

RADIO DMEV

97.2, 99.5, 103.7, 106,2 MHz

UKV, STEREO, RDS

Za tiste, ki bodo zagovarjali razmerja, višja od 1 : 6, pa so tudi »zdravila« za spoznanje krute resnice, in sicer to, da bodo morali pri enakih delih z enakimi pogoji dokazati 12- ali celo 50-krat večjo produktivnost z ljudmi sorodnih znanj, katerih delo je podcenjeno. Da mora priti do takih primerjav, nas je pripeljalo tržno gospodarstvo, ki ne prenese nezasluženih plač, saj vse to pade na ramena davkoplačevalcev, ki zaradi tega ne morejo biti konkurenčni.

Na koncu priporočam g. Janezu Janši in njegovim ministrom, da ta projekt izpeljejo, če želijo, da bodo imele zastavljene reforme v prihodnosti pozitivne rezultate.

Bojan Alojzij Terlep, Čatež

Še dobro, da odhaja

Ombudsman Hanžek ima dvome glede pravne države. Skoraj polstoletna indoktrinacija socialističnega sistema oziroma dediščina komunizma je v Sloveniji še vedno navzoča v vseh porah. Varuh človekovih pravic mora biti v resnični demokraciji politično neodvisen, ne pa ultralevičar (kakršnega imamo) ali desničar. Hanžek, ki se bo na srečo kmalu poslovil, je na primer začasno preselitev Romov označil za konec pravne države in ima pri tej trditvi močno podporo v vseh levičarskih strankah, v Društvu novinarjev Slovenije pa tudi pri nekaterih akademikih na FDV, ki jo je publicist Pavel Ferluga iz Komna v Demokraciji št. 45 posrečeno imenoval akademijo Dzeržinski. Menim, da imajo vsi pošteni prebivalci Slovenije pravico braniti se pred nasilnimi kriminalnimi elementi, ki poznajo le pravice in nobenih dolžnosti in ki terorizirajo domače prebivalstvo ter so celo

policijsko zaščiteni, vsekakor bolj kot drugi državljani. Policisti ne bodo nikoli skozi prste pogledali Slovencu, ki bi vozil neregistriran avto brez voznškega izpita. Da je sedaj zadeva glede Romov že v vseh medijih prenapihnjena, je opazil celo avstrijski veleposlanik v Ljubljani gospod Valentin Inzko, ki je koroški Slovenec. Z njegovim mnenjem se strinja tudi gospod Borut Bratina, doktor prava na Ekonomsko poslovni fakulteti v Mariboru v sobotni prilogi Večera 30. 12. 2006, ko pravi, da ne moremo mesece in mesece pisati o eni sami romski družini. Sprašuje se, ali si takšne ali še večje pozornosti ne zaslužijo še mnoge družine in posamezniki v Sloveniji, ali imajo res vsi prebivalci Slovenije topel dom in ali jim ga mora država ali lokalna skupnost zagotoviti z davkoplačevalskim denarjem. Predsednik vlade Janez Janša in profesor Peter Jambrek sta ugotovila, da so slovenska sodišča pristranska, ker so zasedena s kadri komunističnega izvora (ustavno sodišče ni nobena izjema). Še naprej se držijo navodila, ki ga je Kardelj razglasil 4. 12. 1945, ko je zahteval, da morajo sodišča soditi tako, kot hoče partija. Ta diktatorska zahteva je znana tudi napadenemu in težko poškodovanemu nekdanjemu novinarju Večera in sedanjemu poslancu DZ Miru Petku, ki v Večeru 30. 12. 2006 upravičeno ne izraža dobrega mnenja o pravni državi. Petek pravi, da je pravna država skupaj s pravno kulturo v Sloveniji precej nizka. Erozijsko pravne države na naših tleh je začrtal komunizem, partijski duh pa še vedno ni izginil s sodišč. Pravilno ugotavlja, da se bo morala za »prevetritev« zamenjati še kakšna generacija sodnikov in da si tisti, ki ima kapital, lahko kroji

tudi pravico na sodiščih. Njegovo razočaranje nad sodstvom je razumljivo, saj za svoje hude poškodbe ni prejel nobenega zadoščenja, ker so morali naročniki in storilci napada nanj ostati anonimni.

Roman Kralj, Maribor

Izzivi in mnenja

Predsednik republike Janez Drnovšek se bojuje z mlini na veter. Najprej se je modro angažiral v Sudanu oziroma v Darfurju. No, vsaj to srečo je imel, da so s pomočjo našega zunanjega ministrstva iz krempljev sudanskega pravosodja rešili njegovega odposlanca in popotnika Toma Križnarja. Pri vsem dugem pa gre bolj za osebni prestiž, tako imenovani ego, in osebno slavo, nič za slovenski narod. Ni se na primer zavzel za ormoško tovarno sladkorja, kjer bo brez dela in sredstev ostalo nekaj deset tisoč kmetov in ljudi iz tovarne. Lotil se je romskega vprašanja, a brez pravega načrta. Ves svet, zlasti EU, ga je lahko videl, kako se je prepiral z ljudmi, ki so žrtve nekaterih Romov. To je dolžnost vlade, ne pa uglednega državnika. Naj povem, da sem navaden kvalificiran delavec in sem več kot 40 let delal večinoma ponoči. Zbolel sem in šel na operacijo ledvic. Želel sem si, da bi nekaj napisal o svojem 74-letnem viničarsko-delavskem življenju, vendar nisem imel možnosti lepo okrasiti knjige, je oviti v trde platnice in plačati likovno opremo. Ocenil pa mi jo je eden najplodnejših slovenskih piscev zadnjih štiridesetih let g. Ivan Sivec. Knjiga pa kljub temu ni šla v prodajo, ker v njej ni nič baharije, političnega čveka in samohvale. Zato sem skoraj tretjino izvodov »pošenkla« sorodnikom, en izvod pa sem poslal celo Drnovšku. Sam seveda nisem

imel denarja, da bi šel na Dunaj ali v Pariz, kjer bi dal podpisovat svojo knjigo, ker sem oče štirih otrok in šestih vnukov, s celo kopico boleznih povrh, za zdravljenje katerih moram polovico zdravil plačati sam. Moja pokojnina ni takšna kot Kučanova, ki znaša kar 2.000 evrov (gospod Václav Havel je zadovoljen s 500 evri!).

Dr. Drnovška sem do nedavnega imel za modrega človeka, zdaj sem spremenil mnenje o njem. Mar jaz kot upokojenec s toliko let poštenega dela ne bi zaslužil vsaj zahvale za poslano knjigo, namesto da sem prejel le obvestilo s pošte, da je knjiga prispela na pravi naslov.

Jožef Zemljič, Škofja Loka

Žrtev Štakulove ovadbe

Avgusta 1969 pridem kot mlad diplomirani inženir elektrotehnike direktno s fakultete v prvo službo na tedanjo RTV Ljubljana.

Začen kot vzdrževalec in si v naslednjih letih pridobivam praktično znanje, ki ga v šoli ni bilo. To mi tudi uspeva in v službi napredujem. Šefi mi omogočijo prodor v strokovno okolje EBU, ITU in z nekaterimi strokovnimi članki si pridobim tudi svetovno znano ime.

Uspe mi ameriški patent, z denarjem, ki ga s tem dobim, si zgradim hišo. Služba, družina in hiša mi ne dopuščajo nadaljnega študija. Po 20 letih strokovnega dela se odločim in kandidiram za vodilni položaj, mesto direktorja Oddajnikov in zvez (OZ) na RTV Slovenija.

S prizadevnimi pomočniki mi uspe v dveh mandatih znižati število delavcev OZ s 320 na 170, ničelne zunanje prihodke iz leta 1990 pa spraviti na 1,4 milijarde tolarjev v letu 1999.

Svet RTV Slovenija mi zato podeli nagrado za življenjsko delo, Kalinovega pastirčka.

Januarja 2000 nenadoma hudo zbolim in po 18-mesečni bolniški odsotnosti me invalidsko upokojuje. Nimam nobene d. o. o. ali s. p., kot invalidski upokojenec je niti ne morem ustanoviti, in ker se prištevam med deloholike, me je iz tega hudega, nepričakovanega šoka rešilo vnovično strokovno delo. Postal sem sodelavec Inštituta za telekomunikacije Ljubljana in pod mojim vodstvom leta 2004 izide knjiga slovenskih

in nemških avtorjev z naslovom Elektromagnetna sevanja.

Septembra 2005 pa doživim še hujši šok kot prvič. Na zaslišanje me pozove policija. Tam izvem, da me je novembra 2001 tedanji generalni direktor A. Štakul ovadil zaradi zlorabe službenega položaja. Za tako kaznivo dejanje je zagrožena kazen do 5 let zapor. Najprej sploh nisem vedel, za kaj gre, in šele kriminalist mi je pojasnil, da gre za neko pogodbo iz leta 1999. Te pogodbe nisem mogel izpeljati do konca, ker me je prehitela bolezen. Projekt FALCO iz te pogodbe je podpisnikom (Mobitel, RTV SLO OE OZ in še trem firmam) obetal zelo donosen posel.

Novica o ovadbi me je tako hudo prizadela, da si psihično še do danes nisem opomogel. Zdelo se mi je, da me znanci pa tudi nekateri prijatelji z RTV gledajo kot kriminalca. Le z redkimi sem obdržal stike, nisem se odzval na nobeno vabilo, še med RTV-upokojece nisem zašel.

V občini, kjer živim, sem se angažiral v DeSUS in ta me je januarja 2006 predlagal za člana nadzornega sveta RTV Slovenija. En dan pred volitvami na mandatno-volilni komisiji državnega zbora me je časopis Direkt na podlagi informacij iz vodstva RTV oblatil kot najslabšega kriminalca in stranka DeSUS me je črtala kot kandidata.

Dne 21. 10. 2006, skoraj 5 let po ovadbi, pa sem prejel sklep Okrožnega državnega tožilstva v Ljubljani. Ovadbo je državno tožilstvo v celoti zavrglo, celo nasprotno, zaslišane priče so izjavile, da je bil projekt obetaven in da je glavni krivec Mobitel, ki sistema FALCO ni začel tržiti. To ni čisto res, ker je bil avgusta 2001 projekt Falco ponujen v trženje RTV Slovenija-OE OZ, in to pod še boljšimi pogoji. Ta ponudbe iz nerazumljivih razlogov ni sprejela in nekaj mesecev kasneje je tak sistem začela uspešno tržiti firma ULTRA, ki je že do tedaj zelo tesno sodelovala z Mobitelom.

Tako obnašanje ožjega vodstva RTV, ki ni opravilo temeljite analize v zvezi s projektom FALCO ter se prepričalo o dejstvih, je nizko in podlo, počasni sodni mlini pa so povzročili tudi zastaranje krive ovadbe tega primera v Sloveniji. Zato bom iskal pravico na Evropskem sodišču za človekove pravice v Strasbourg.

Smrt fašizmu – kaj pa komunizmu?

Marija Vodišek

Slovenski minister za obrambo je dokazal, da je pogumen mož. Kako tudi ne, saj je »obrambni«; njegova priljubljenost med tovariši in tovarišicami se je brez dvoma strmo dvignila. Dobro je vedel, komu govori, že same »prenovljene titovke« so mu bile smernice. Le tega ne ve, ali ni bil med njimi tudi morilec njegovega deda. Govora nisem poslušala, saj že pet desetletij govorijo eno in isto. Število padlih se sicer spreminja, tako kot se vsakoletni govornik pusti poučiti. Vsi, ki so dobili ukaz kaznovati neposlušne Dražgoše in izzvati močnejšega okupatorja, so seveda heroji, ki pravzaprav niso hoteli nič drugega, kot pregnati eno tiranijo in jo zamenjati z drugo. Le da vsi tega niso vedeli, vedel pa je pobegli komandant. Menim, da je bil govor Karla Erjavca čisto navadna simulacija, pačenje in hlinjenje pred tovarišijo (SOURNOISERIE). Zgodovina pa so izvršena dejstva, ki se ne morejo spreminjati, le pripovedke so še vedno enake kot leta 1945. Prava medvojna in povojna resnica si šele zadnje čase utira pot. Obsežna knjiga »Osvobojeni gradimo« dr. Milka Mikole, izdana leta 2006, še nam, ki smo bili nekadaj deležni šikaniranja in preganjanja, pove marsikaj, česar nismo vedeli. Odlomek iz navedene knjige, stran 15: »Kazen prisilnega dela in težkega prisilnega dela je predpisovala tudi Uredba Vrhovnega štaba NOV in POJ o vojaških sodiščih z dne 24. maja 1944. Kot kažejo ohranjeni arhivski dokumenti, so partizanska vojaška sodišča v Sloveniji kazen prisilnega dela obsojencem (borcem in civilnim osebam) izrekala zelo pogosto. Tako je bilo v obdobju med 12. sept. 1943 in 15. majem 1944 pred partizanskimi sodišči v Sloveniji sojenih 1679 oseb, od katerih je bilo 713 partizanov in 966 civilistov. Poleg ukora, zapor, zaplembe imovine, izгона iz kraja bivanja tudi smrtne kazni itd.« Vnaprej obsojeni niso imeli nobene pravice in možnosti do poštene obrambe, torej jih moramo smatrati za nedolžne žrtve. Še nekaj cvetk medvojnih in povojnih sodišč: »OLO Jesenice št. 2709. 12. 8. 1949. Obvestilo družini obsojenca iz Kranjske Gore: Obveščamo vas, da je bil kaznovan z odločbo poverjeništa za notranje zadeve št. 2709 na kazen poboljševalnega dela v trajanju 3 mesecev in z Odločbo OLO komisije za prekrške št. 534/1-49 na kazen 21 mesecev zaradi prekrška zoper javni red in mir. Imenovani izdržuje kazen v delavnih skupinah, VEZE Z NJIM NI UŠTMENE NITI PISMENE. Toliko v vednost. Smrt fašizmu, svoboda narodu! Poverjenik: Vidrih Ignac.« Kot vidimo, kazni niso izrekala sodišča, temveč okrajni ljudski odbori, poverjeniki za notranje zadeve oz. Udba. In kdo so bili to? Pravilnik o kazenskih taboriščih, ki obsega 59 členov, je v 27. členu prepovedal tudi žvižganje. Sic! Podpis Zorko Peter. Pomočnik ministra za notranje zadeve, 26. XII. 1949. Knjigo Osvobojeni gradimo je treba prebrati od prve do zadnje strani. Zaradi spoštovanja resnice naj jo prebere tudi g. Karl Erjavec.

Nisem želel prati umazanega perila po drugih medijih, zato sem poslal pismo programskemu in nadzornemu svetu, novemu generalnemu direktorju Antonu Guzeju in uredništvu RTV-glasila Kričič.

Pričakoval sem opravičilo novega generalnega direktorja in objavo sklepa tožilstva v Kričiču. Čeprav sta me pisno podprla predsednik programskega sveta

in nadzorni svet, se je zgodilo prav obratno. Kričič je izšel brez opravičila in sklepa, ker je generalni direktor tako naročil uredniku.

Pravno gledano to ni narobe, ker se mi de iure ni zgodilo nič, de facto pa huda moralna diskvalifikacija, ki jo lahko popravijo samo kulturni ljudje.

Leopold Gregorač, Ljubljana

Politični semafor



Borec proti fevdalcem Poslanec SD Miran Potrč je v razpravah, ki se tičejo cerkvenega premoženja, vedno v prvih bojnih vrstah. Tako je znova nastopil tudi v četrtek v oddaji Trenja, ko je poskušal prikazati Cerkev kot največjega kapitalista in fevdalca. S tem Potrč očitno nadaljuje tradicijo svojih (ideoloških) očetov, ki so Cerkev razglasili za državnega sovražnika številka ena. Vprašanje pa je, kaj si o takšnem nastopanju misli »šef« Borut Pahor.

0



Predlagal svojo izločitev Ustavno sodišče je pri odločanju o pritožbi nekdanje izolske županje Brede Pečan izločilo ustavnega sodnika Cirila Ribičiča. Le-ta je za izločitev zaprosil sam, saj sta bila nekdanj z Bredo Pečan strankarska kolega. To seveda pomeni, da bo ustavno sodišče lahko bolj neobremenjeno odločalo o pritožbi Pečanove, mogoče pa je, da bi zaradi parnega števila ustavnih sodnikov prišlo do izenačenja in s tem tudi do patpoložaja.

+



Nastopa z argumenti Minister za pravosodje Lovro Šturm je znova dokazal, da mu v javnem nastopanju tako rekoč nihče ni kos, kar se tiče pravnih argumentov. Tako je v oddaji Trenja odgovoril tudi na Potrčevo sklicevanje na zgodovinarja dr. Boga Grafenauerja, češ da so bili cerkveni gozdovi fevdalnega izvora. Po Šturmovih besedah obstaja na Dunaju dokument, ki spodbija omenjene navedbe, odkril pa naj bi ga bil zgodovinar dr. Vincenc Rajšp.



Umik iz politike?

Matej Lahovnik, doktor ekonomskih znanosti, je v svet politike zakorakal kot minister za gospodarstvo v vladi Antona Ropa. Dolgo je veljal za vzhajajočo zvezdo in obetaven član politike LDS. Konec lanskega oktobra pa je zapustil mesto podpredsednika LDS, na katerega je bil izvoljen leta 2005. »Osebnih razlogi se ne komentirajo,« je bil kratek predsednik LDS Jelko Kacin v svoji izjavi v zvezi z Lahovnikovim odstopom s podpredsedniškega mesta. Lahovnik je namreč dan pred volitvami podal odstopno izjavo, v njej pa zapisal, da odstopa iz osebnih razlogov. Zatem so se pojavljala ugibanja in špekulacije o povezanosti odstopa s prihajajočimi lokalnimi volitvami, eden od mogočih vzrokov pa naj bi bilo tudi Lahovnikovo nezadovoljstvo z razmerami v stranki. Iz nekaterih dotedanjih Lahovnikovih nastopov in izjav je bilo mogoče razbrati, da predvsem ni bil zadovoljen z vrhom stranke oziroma s

politiko Jelka Kacina in nekaterih njegovih sodelavcev, imel pa naj bi tudi pomisleke v zvezi z vodenjem poslanske skupine LDS. Lahovnik si je v poslanski skupini nakopal nekaj zamer, potem ko je na kongresu, na katerem je bil Kacin izvoljen za predsednika stranke, kandidiral za podpredsednika in se tako postavil ob bok Kacinu, ki za nekatere poslance nikoli ni bil sprejemljiv. Člani sveta so na nedavni seji stranke kot kandidata za podpredsedniško mesto, s katerega je odstopil poslanec Matej Lahovnik, potrdili nekdanjega ministra za zdravje Dušana Kebra, saj Jožef Kunič, Božo Jakac Juhart in Marjan Zidarič niso dobili zadostne podpore članov sveta za uvrstitev na kandidatno listo. Na kongresu stranke, ki bo 27. januarja v Ljubljani, bo na dnevnem redu tudi glasovanje o zaupnici predsedniku Jelku Kacinu in podpredsednici Zdenki Cerar. Vztrajnemu padanju leveice ni videti konca. S. S.

NAROČILNICA

NAROČILO (označite z x):

- ☐ Tone Kuntner: **Mati Slovenija**
- ☐ Dušan S. Lajovic: **Med svobodo in rdečo zvezdo**
- ☐ Milan Zver: **100 let socialdemokracije**
- ☐ Albert Svetina: **Od osvobodilnega boja do banditizma**
- ☐ Janez Janša: **Okopi**
- ☐ Janez Janša: **Premiki**
- ☐ Jaklič in Toplak: **Ustava Združenih držav Amerike s pojasnili**
- ☐ Cijan, Toplak, Dubrovnik (ur.): **Državna ureditev Republike Slovenije**
- ☐ Viktor Miklavčič: **Pričevanja**
- ☐ Jan F. Triska: **Pozabljena fronta prve svetovne vojne**
- ☐ M. Zajc, F. Kozina, F. Dejak: **Ušli so smrti**
- ☐ Vasja Klavora: **Predel 1809**
- ☐ Tomaž Butkovič: **Vzpon Bohinja pred zatonom Avstro-Ogrske**
- ☐ Jože Dežman: **Moč preživetja**
- ☐ Jože Hubad: **Dolga slovenska pot v svobodno Evropo**
- ☐ Andrej Capuder, Bogdan Kladnik: **Slovenija brez meja**
- ☐ Jože Dežman, Marjan Linas: **Med kljukastim križem in rdečo zvezdo**
- ☐ Jože Dežman: **S spravno ljubeznijo iz rdeče ledene dobe**
- ☐ A. Elste, M. Koschat, H. Filipič: **Nacistična Avstrija na zatožni klopi**
- ☐ Stane Kos: **Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-1945, I.**
- ☐ Stane Kos: **Stalinistična revolucija na Slovenskem 1941-1945, II.**
- ☐ Tamara Griesser-Pečar: **Stanislav Lenič, življenjepis iz zapora**
- ☐ Eiletz: **Zgodovina neke kolaboracije: Boljševiki in Nemci 1914-1918**
- ☐ Andrej Rahten: **Pozabljeni slovenski premier**
- ☐ Dieter Blumenwitz: **Okupacija in revolucija v Sloveniji (1941-1946)**
- ☐ Vasja Klavora: **Koraki skozi meglo**
- ☐ Milan Zver: **Demokracija v klasični slovenski politični misli**
- ☐ Tita Kovač Artemis: **Baron Janez Vajkard Valvasor**
- ☐ Ive A. Stanič: **V objemu osvoboditeljev**
- ☐ Jože Zemljčič: **Življenje je večna borba**

2.200,00 SIT / 9,18 EUR
6.200,00 SIT / 25,87 EUR
2.200,00 SIT / 9,18 EUR
6.700,00 SIT / 27,95 EUR
2.200,00 SIT / 9,18 EUR
2.200,00 SIT / 9,18 EUR
4.990,00 SIT / 20,82 EUR
8.500,00 SIT / 35,46 EUR
4.900,00 SIT / 20,44 EUR
5.500,00 SIT / 22,95 EUR
3.906,00 SIT / 16,29 EUR
6.727,00 SIT / 28,07 EUR
5.500,00 SIT / 22,95 EUR
6.510,00 SIT / 27,16 EUR
990,00 SIT / 4,13 EUR
10.850,00 SIT / 45,27 EUR
4.991,00 SIT / 20,82 EUR
6.510,00 SIT / 27,16 EUR
5.300,00 SIT / 22,11 EUR
1.085,00 SIT / 4,52 EUR
1.085,00 SIT / 4,52 EUR
4.449,00 SIT / 18,56 EUR
6.696,00 SIT / 27,94 EUR
4.232,00 SIT / 17,65 EUR
3.840,00 SIT / 16,02 EUR
6.460,00 SIT / 26,95 EUR
4.400,00 SIT / 18,36 EUR
3.000,00 SIT / 12,51 EUR
2.500,00 SIT / 10,43 EUR
2.000,00 SIT / 8,34 EUR

Izpolnjeno naročilnico pošljite na naslov:

**Demokracija, p.p. 4315,
1000 Ljubljana**
ali na faks 01 230 06 61.

Poštino po veljavnem ceniku Pošte Slovenije plača naslovnik ob prevzemu. Vse cene vsebujejo 8,5% DDV.

*Obvestilo potrošnikom:
Informativne cene v evrih so preračunane iz tolaških cen po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT.*

Ob naročilu

2 (dveh) knjig:
darilo lonček "Demokracija"

3 (treh) knjig:
darilo lonček + kapa "Demokracija"

4 (štirih) in več knjig:
darilo lonček + kapa "Demokracija" + knjiga (po našem izboru)

☐ Naročam tednik Demokracija

število izvodov: _____

Naročnino želim plačevati:

- ☐ mesečno* ☐ 4 x letno (9% popust) ☐ 2 x letno (10% popust) ☐ 1 x letno (20% popust)

* Če želite uveljaviti 8% mesečni popust pri naročnini, vas prosimo, da označite status, ki ga imate:

- ☐ upokojenec, ☐ invalid, ☐ brezposeln, ☐ študent ali dijak

Ime in priimek (ime podjetja): _____

Datum naročila: _____

Datum rojstva (samo fizične osebe): _____

Ulica: _____

Podpis in žig naročnika (samo pravne osebe): _____

Kraj, poštna št.: _____

Kontaktna oseba (samo pravne osebe): _____

Davčni zavezanec: ☐ NE ☐ DA ID za DDV: _____



**INTERNET NA
VSAKEM KORAKU.**

Do **1,8 Mb/s.**
HSDPA UMTS

S HSDPA UMTS kartico je vaše surfanje bliskovito, saj omogoča najhitrejši mobilni prenos podatkov v Sloveniji. Kot da bi bili za svojim domačim računalnikom! Prav zato lahko na vsakem koraku s svojim prenosnim računalnikom brskate po internetu, pišete in odgovarjate na elektronsko pošto, ali preprosto – uživate v vseh razsežnostih internetnega dostopa!

Mobitel UMTS

Nova generacija mobilnih telekomunikacij

